

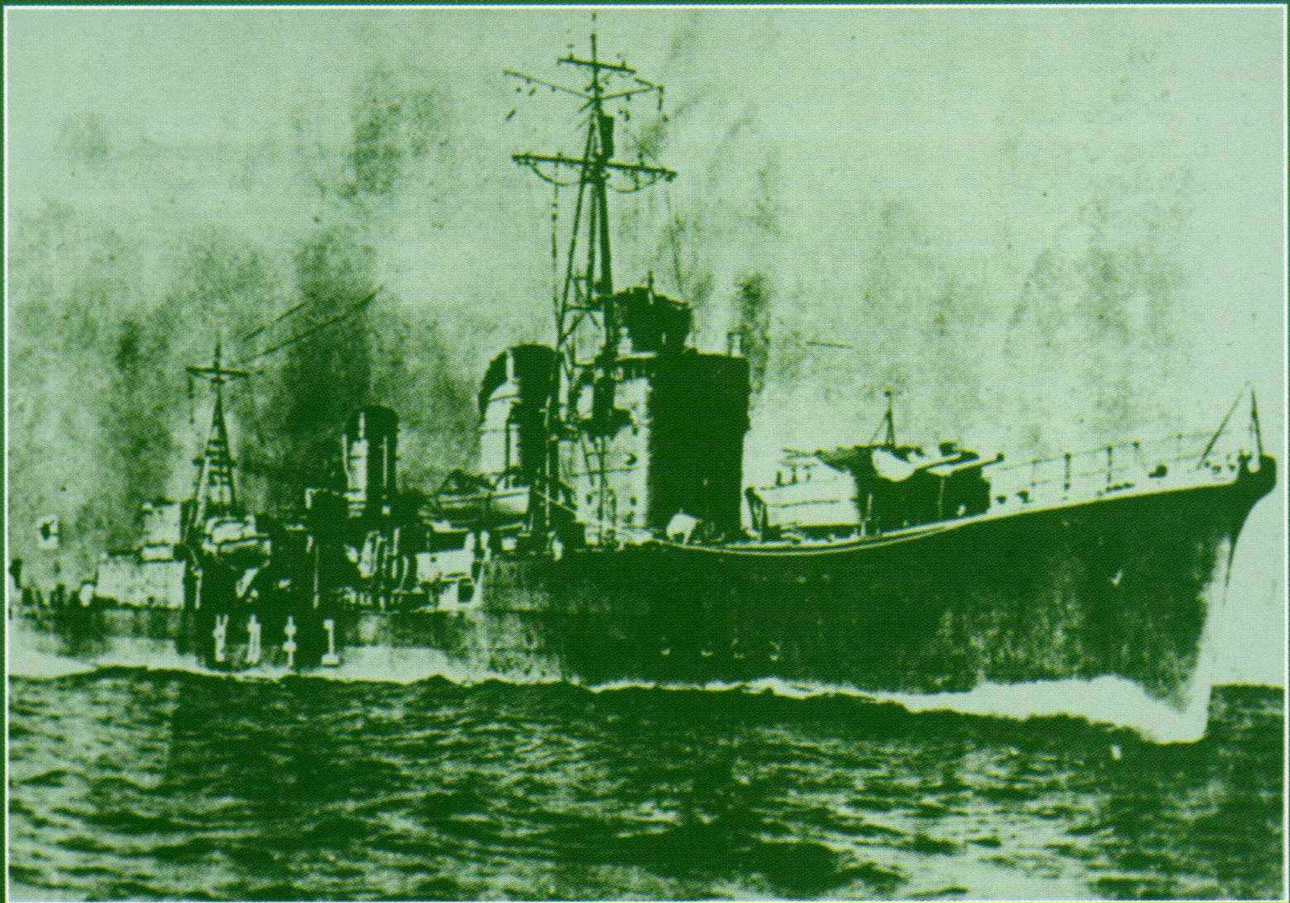
The Japanese Destroyer KAGERO Class.

PROFILIE MORSKIE

*Japoński
niszczyciel*

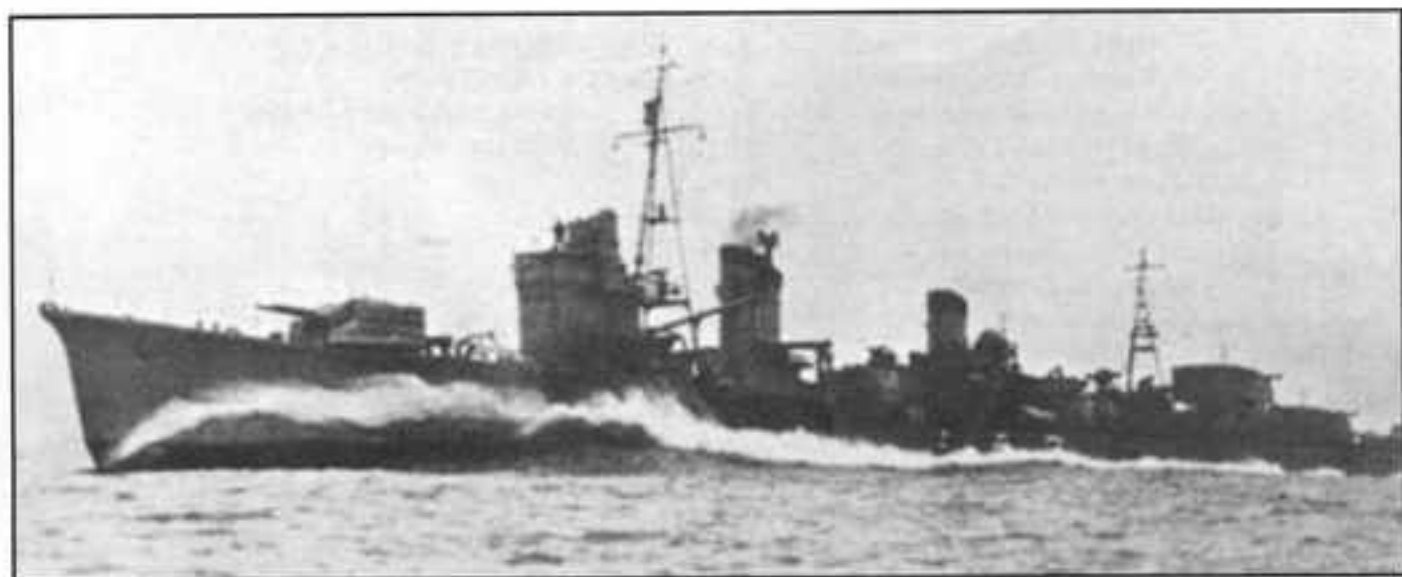
YUKIKAZE

Rysunki detali w skali 1:100!

Piotr Wiśniewski

Japoński niszczyciel
YUKIKAZE

© Firma Wydawniczo-Handlowa.

Tekst: **Piotr Wiśniewski**
Rysunki: **Piotr Wiśniewski**
Plansze barwne: **Sławomir Brzeziński**
Druk: **Zakład Wydawniczo - Poligraficzny**
"Paper&Tinta"
Tel. 679-20-26

ALL RIGHTS RESERVED

*Żadna część tej publikacji nie może być
kopiowana bez pisemnej zgody
właściciela praw autorskich.*

**Copyright © by BS FIRMA WYDAWNICZO-HANDLOWA
WYSZKÓW 2000.**

Dotychczas ukazały się:

1. Brytyjski lekki krążownik	HMS AJAX. (Wyd. II poprawione)
2. Amerykański ciężki krążownik	USS SAN FRANCISCO.
3. Brytyjski ciężki krążownik	HMS YORK.
4. Brytyjski krążownik liniowy	HMS REPULSE.
5. Brytyjski pancernik	HMS WARSPITE.
6. Amerykański pancernik	USS CALIFORNIA.
7. Japoński ciężki krążownik	CHOKAI.
8. Niemiecki lekki krążownik	KARLSRUHE.
9. Włoski lekki krążownik	RAIMONDO MONTECUCCOLI.
10. Brytyjski lekki krążownik	HMS BELFAST.
11. Japoński pancernik	FUSO.
12. Brytyjski krążownik przeciwlotniczy	HMS SCYLLA.
13. Japoński ciężki krążownik	TONE.
14. Amerykański ciężki krążownik	USS INDIANAPOLIS.
15. Japoński ciężki krążownik	MAYA.
16. Brytyjskie niszczyciele typu	TRIBAL.
17. Włoski ciężki krążownik	ZARA.
18. Amerykański pancernik	USS ALABAMA.
19. Francuskie krążowniki	GEORGES LEYUGES /MARSEILLAISE.
20. Brytyjskie stawiacze min	HMS ABDIEL /HMS ARIADNE.
21. Japoński lekki krążownik	YUBARI.
22. Japoński lekki krążownik	TAMA.
23. Amerykański niszczyciel	USS PORTER.
24. Japoński niszczyciel	YUKIKAZE.

Literatura:

1. M. J. Whitley ..... „Destroyers of World War II“ Arms and Armour Press 1996
2. E. Lacroix, L. Wells II ..... „Japanese Cruisers of the Pacific War“ Annapolis 1997
3. Praca zbiorowa. .... „Japanese Naval Vessels of World War Two“ Arms and Armour Press 1987
4. M. Chihaya, Y. Abe ..... „Yukikaze-Warship Profile 22“ Profile Publications Ltd. 1972
5. Z. Flisowski. .... „Burza nad Pacyfikiem“ t.1.2. Wydawnictwo Poznańskie 1989
6. J. Lipiński ..... „Druga Wojna Światowa na morzu“ „Lampart“ Warszawa 1995
7. H. Jentschura, D. Jung, P. Mickel . . . „Die japanischen Kriegsschiffe 1869-1945“ Monachium 1970

ISBN 83-87918-65-2

Geneza.

W 1928 roku w Japonii oddano do służby pierwszy z serii niszczycieli "Special type" znanych jako typ FUBUKI (1680 ton, 6 dział kal. 127 mm, 9 rur torpedowych kal. 610 mm). Po raz pierwszy (na świecie) na niszczycielach zastosowano podwójne, całkowicie zamknięte, wieże artylerii głównej. Silne uzbrojenie artyleryjskie i torpedowe nowych japońskich okrętów wzbudziło wielkie poruszenie wśród morskich potęg. Japończycy, do niedawna tkwiący jeszcze w szponach feudalizmu, szybko przścignęli swoich nauczycieli w dziedzinie konstrukcji okrętów wojennych. Niestety brak doświadczenia w budowie dużych niszczycieli odbił się na właściwościach jednostek typu FUBUKI. Z powodu prze-

miały 1490 ton (limit traktatowy wynosił 1500 ton). Zachowano uzbrojenie torpedowe, a ilość luf artylerii głównej zmniejszono do 5. Podobnie jak na typie FUBUKI pojawiły się problemy ze statecznością i wszystkie jednostki musiały zostać gruntownie przebudowane (usunięto między innymi jedną, trzyrurową wyrzutnię torpedową).

Następne niszczyciele tzw. typ SHIRATSUYU miały wyporność 1685 ton wyporności. Uzbrojenie składało się z 5 dział kal. 127 mm i 8 rur torpedowych (2x4). Mimo, że okręty nie miały problemów ze statecznością, nie w pełni zadowalały wyższych dowódców floty, głównie z powodu mniejszej siły ognia niż typ FUBUKI.

Fot. 1. ISONAMI jeden z niszczycieli typu FUBUKI.

ciążenia okrętów uzbrojeniem miały one niską stateczność, a kadłuby o zbyt lekkiej konstrukcji łatwo ulegały uszkodzeniom przy złych warunkach pogodowych. Obniżało to znacznie ich zdolności bojowe.

Podpisanie w 1930 roku Traktatu Londyńskiego ograniczyło nieco zapędy inżynierów okrętowych we wszystkich krajach, także w "kraju kwitnącej wiśni". Następne wybudowane w japońskich stocznicach niszczyciele, znane jako typ HATSUHARU były znacznie mniejsze,

Kolejne niszczyciele typu ASASHIO, wchodzące do służby od 1937 roku miały wyporność 1961 ton, 6 dział kal. 127 mm i 8 rur torpedowych (4x2). Niestety okręty były trapione licznymi usterkami układu napędowego, które usunięto dopiero pod koniec 1941 roku.

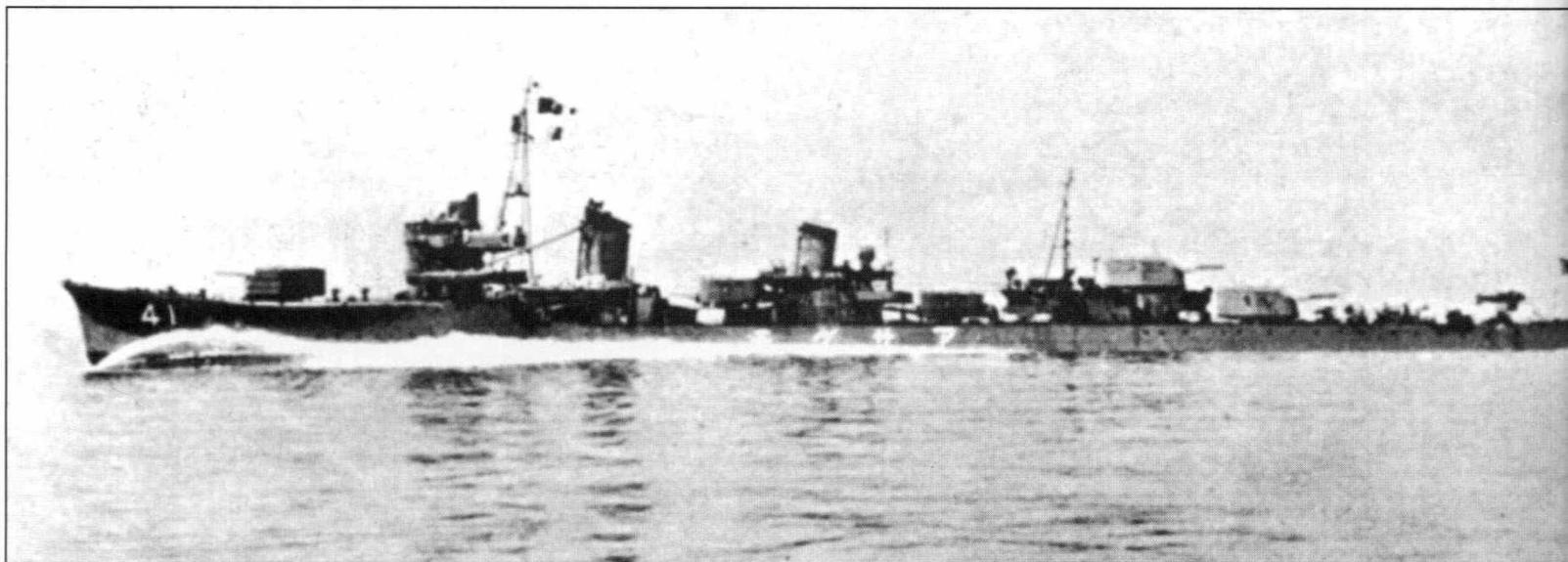
W 1937 roku (w miesiąc po oddaniu do służby niszczyciela ASASHIO) położono stępkę pod niszczyciel KAGERO. Okazało się, że ten typ niszczyciela o wyporności 2000 ton był przysłowiowym "strzałem w dziesiątkę".

Opis konstrukcji.

Kadłub niszczyciela YUKIKAZE miał długość całkowitą wynoszącą 118,5 metra, a długość między pionami była równa 110,92 metra. Na całej swojej długości kadłub posiadał podwójne dno. Część przestrzeni między płytami podwójnego dna wykorzystano jako zbiorniki paliwa. Kadłub został podzielony na 19 przedziałów wodoszczelnych, co gwarantowało duży stopień niezatapialności okrętu. Maksymalna szerokość jednostki była równa 10,79 metra, a średnie zanurzenie 3,75 metra. Kształt kadłuba był typowy dla konstrukcji niszczycieli japońskich tamtego okresu. Przez około 1/3 długości ciągnęła się podwyższona dziobówka. Pokład dziobowy w przedniej części charakteryzował się wzniosem o płynnej linii. Sama dziobnica była typu

dodatkowe naprężenia kadłuba.

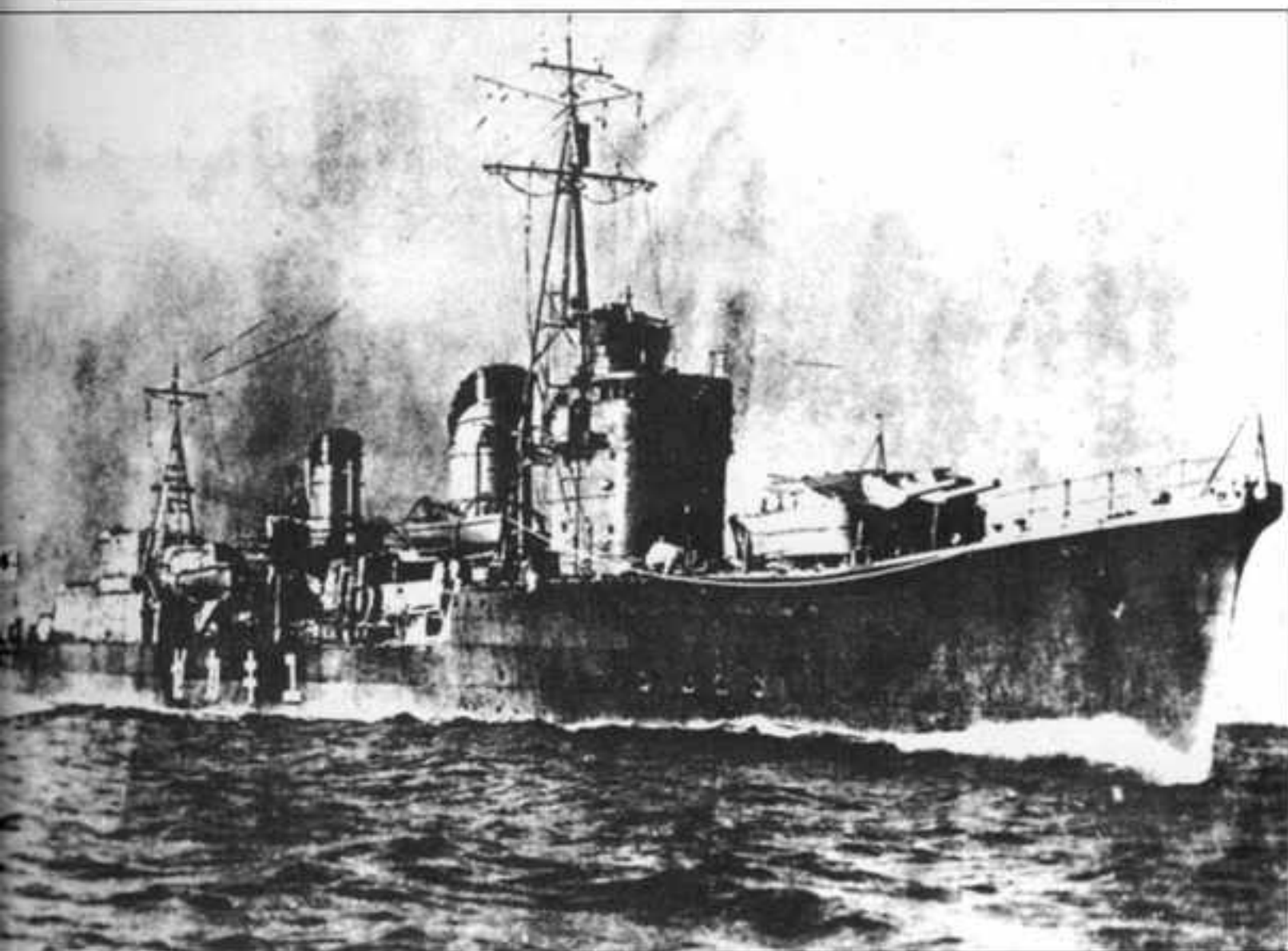
Kadłuby niszczycieli typu KAGERO, do którego należał YUKIKAZE, zostały zbudowane z wykorzystaniem doświadczeń płynących z eksploatacji wcześniejszych konstrukcji niszczycieli. Szczególne znaczenie miał tzw. "Incydent z Czwartą Flotą". Mianowicie podczas Wielkich Manewrów Floty zorganizowanych w 1935 roku okręty należące do Czwartej Floty zostały, w dniu 26 września, u wschodnich wybrzeży Japonii zaskoczone przez tajfun. Wielkie fale, których wysokość przekraczała 15 metrów, dały się we znaki japońskim okrętom. Szczególnie ucierpiała flotylla niszczycieli typu FUBUKI. Z dziesięciu jednostek tego typu, dwa utraciły dzioby, które odłamały się tuż przed dziobową

Fot. 2. ASAGUMO jeden z niszczycieli typu ASASHIO podczas prób przeprowadzonych w 1939 roku. Okręt osiągnął 34,26 węzła. Okręty typu KAGERO były identycznie uzbrojone, lecz nieco większe. Posiadały także podobny wygląd zewnętrzny. Nie miały za to żadnych problemów z maszynami, jakie były udziałem typu ASASHIO.

kliprowego. Japończycy nie stosowali gruszek dziobowych w celu zmniejszenia oporów wody. Dzioby ich okrętów były ostre i przecinały fale zamiast się na nie wspinać. Powodowało to częste zalewanie pokładu dziobowego, co z kolei stwarzało

nadbudówką. Pozostała ósemka tych nowoczesnych niszczycieli wyszła z opresji z pociętymi pokładami i znacznymi uszkodzeniami poszycia kadłubów. Japońscy konstruktorzy doszli do wniosku, iż niszczyciele miały kadłuby o

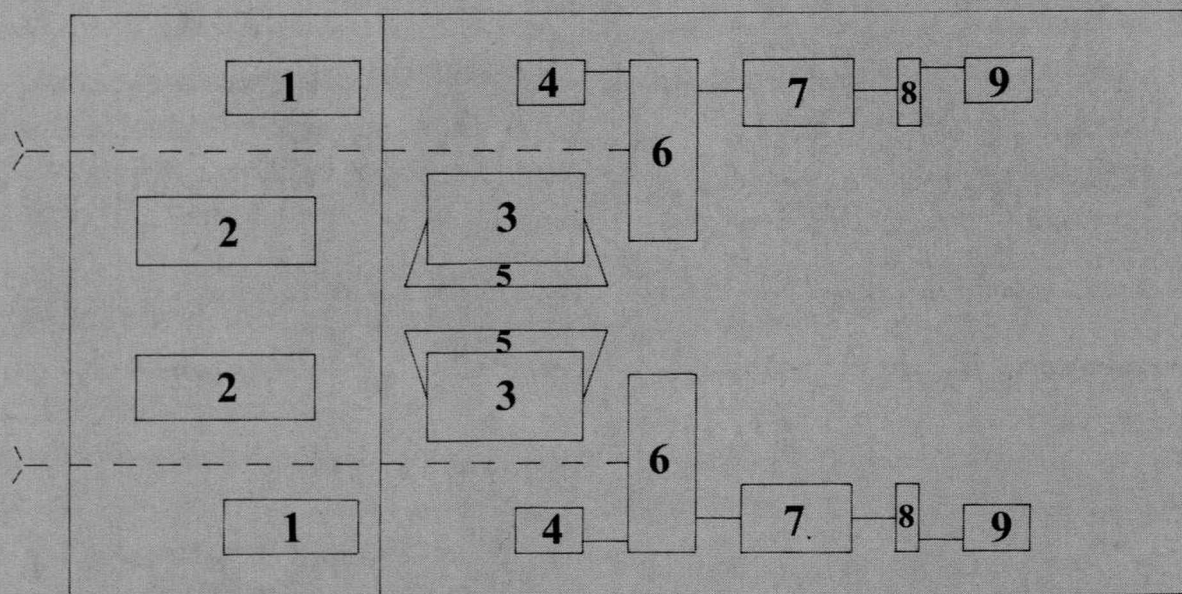

Fot. 3. Jedno z nielicznych ujęć YUKIKAZE, pokazujące ten okręt w stanie po oddaniu do służby. Tutaj podczas pierwszego rejsu z portu Sasebo w styczniu 1940 roku. Na burcie okrętu widnieje jego nazwa wypisana alfabetem Hiragana.

zbyt słabej konstrukcji, oraz że okręty były zbyt przeładowane uzbrojeniem i nadbudówkami.

Jednostki typu KAGERO, będące próbą stworzenia niszczycieli o podobnych parametrach jak typ FUBUKI, jednakże pozbawionych wad swoich protoplastów, otrzymały kadłuby o wzmocnionej konstrukcji. Przede wszystkim uzyskano to poprzez zwiększenie szerokości kadłuba przy nie zmienionej długości (w stosunku do kadłubów okrętów typu FUBUKI). Taki kadłub był bardziej sztywny i co za tym idzie bardziej odporny na naprężenia pow-

stające przy zginaniu kadłuba podczas przechodzenia przez fale. Podobnie rzecz się ma z dwiema rurami wykonanymi z blachy tej samej grubości: tą o większej średnicy trudniej jest złamać, niż rurę o średnicy mniejszej. Poza tym postarano się o zmniejszenie ciężaru kadłuba poprzez szerokie zastosowanie spawania (po raz pierwszy na japońskich jednostkach tej klasy). Tą metodą połączono wręgi, oraz większą część blach stanowiących konstrukcję pokładu dolnego. Spawane były podstawy uzbrojenia artyleryjskiego i torpedowego oraz wszystkie ściany przedziałów wodoszczelnych,

Schemat siłowni okrętów typu KAGERO:

1) turbogenerator; 2) generator Diesla; 3) turbina niskiego ciśnienia; 4) turbina wysokiego ciśnienia; 5) kondensator; 6) reduktor główny; 7) turbina średniego ciśnienia; 8) reduktor turbiny kieżowniczej; 9) turbina kieżownicza.

a także wszystkie grodzie wodoszczelne i wewnętrzne płyty podwójnego dna. Zewnętrzne poszycie kadłuba przytwierdzono za pomocą nitów. Wyjątek stanowiły krańcowe blachy na dziobie i rufie okrętu. Tam zastosowano spawanie. Nitów użyto także w konstrukcji wzdłużnic oraz pokładu górnego i dziobowego. Wyporność standardowa była równa 2033 tony (w tzw. "długich" tonach angielskich; oznaczenia: 1 tona = 1016 kg; 1 t = 1000 kg). Pełna wyporność wynosiła 2490 ton.

Poszerzenie kadłuba nieznacznie poprawiło stateczność okrętu. Kolejnym krokiem w tym kierunku było zrezygnowanie z masywnej nadbudówki dziobowej (charakterystycznej dla typu FUBUKI). Nadbudówka dziobowa YUKIKAZE stanowiła zwartą konstrukcję, wykonaną z lekkiego, a zarazem wytrzymałego duralinium. Zastosowano także wyrzutnie torpedowe nowego typu, przy czym ich liczbę zredukowano do dwóch. Powiększono zapas paliwa, wyko-

rzystując na zbiorniki dodatkowe przedziały w podwójnym dnie. Maszyny o większej mocy i co za tym idzie nieco większym ciężarze, oraz zastosowanie jedynie trzech kotłów (mniejsze rozmiary kominów) spowodowało obniżenie środka ciężkości. Dzięki tym zabiegom otrzymano okręt o dobrej stabilności.

Urządzenia napędowe zajmowały na śródokręciu cztery duże przedziały wodoszczelne rozciągające się na niemal 3/7 długości kadłuba. Pierwsze trzy przedziały spełniały funkcję kotłowni. W każdej z nich, w osi symetrii kadłuba, ustawiono kocioł typu Kampon. Kotły zastosowane na YUKIKAZE wytwarzały parę o temperaturze 350 °C i ciśnieniu 30 kG/cm². Wyjątek w całej serii okrętów stanowił niszczyciel AMATSUKAZE którego eksperymentalne kotły wytwarzały parę o temperaturze 400 °C i ciśnieniu 40 kG/cm².

Czwarty przedział zawierał dwie turbiny typu Gihon (opracowane przez Departament Techniczny Marynarki) o

Fot. 4. Niszczyciel SHIRANUHI w suchym doku stoczni Maizuru. Widoczny jest brak dziobowej części okrętu która oderwała się do wysokości przedniego kadłuba, po storpedowaniu niszczyciela przez amerykański okręt podwodny. Miało to miejsce koło Wyspy Kiska w dniu 5 lipca 1942 roku. Jak widać pozostała część jednostki nie ucierpiała od wybuchu. Okręt po dobudowaniu dziobu powrócił do czynnej służby. Widać szczegóły wyposażenia. Warto zwrócić uwagę na kształt stępki przeciwprzechyłowej, a także na poczwórne wyrzutnie torpedowe i część nadbudówki rufowej mieszczącej zapasowe torpedy. Widoczna jest także suwnica dzięki której można było na pełnym morzu wyjąć torpedy z miejsca ich spoczynku. Podobne suwnice są widoczne po obydwu stronach przedniego komina.

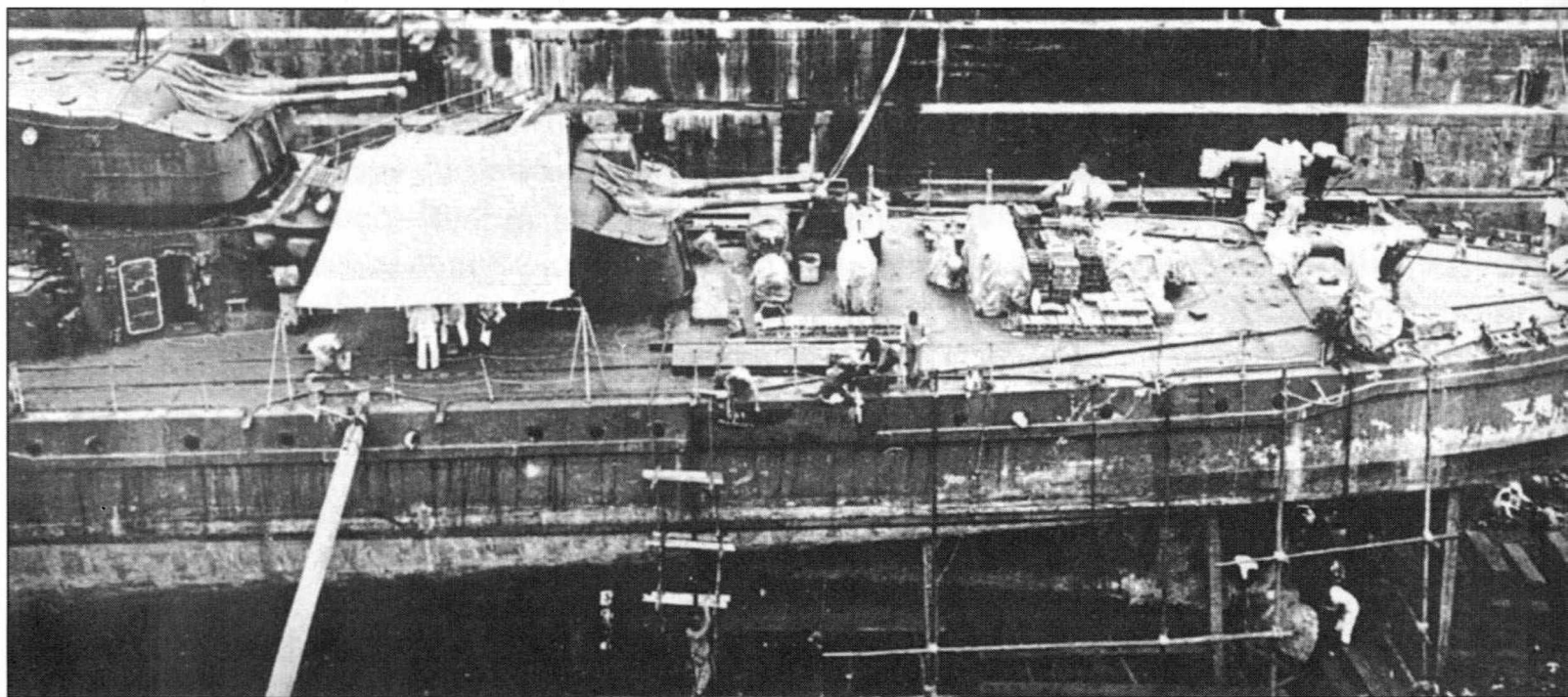
łączniej mocy 52000 KM. Każda turbina składała się z czterech stopni, umieszczonych w oddzielnych obudowach. Turbiny wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia pracowały na wspólny, dwustopniowy reduktor, który dawał maksymalnie 380 obrotów śruby na minutę. Turbina krążownicza była podłączona do turbiny średniego ciśnienia za pomocą oddzielnego reduktora. Zastosowane maszyny

miały zapewnić niszczycielowi prędkość 35 węzłów. Jednakże na próbach okazało się, że uzyskanie tej prędkości jest niemożliwe. Po dokładnym zbadaniu problemu wyszło na jaw, że śruby napędowe mają wadliwy kształt. Po ich wymianie uzyskano więcej niż zakładano, gdyż okręt rozwinął 35,5 węzła. Całkowita masa urządzeń napędowych (bez wody w kotłach i smarów) wynosiła 667 ton.

Okręty typu KAGERO otrzymały nowy kształt kadłuba w części rufowej. Jego dno w tamtym rejonie było płaskie, co pozwoliło na zredukowanie (w stosunku do typu FUBUKI) oporów wody o 7 % przy maksymalnej prędkości niszczyciela, oraz o 2 % przy prędkości ekonomicznej. Nowe maszyny zużywały przy maksymalnej prędkości o 21,5 % mniej paliwa niż, te zastosowane na typie FUBUKI. Głównie dzięki zastosowaniu stopnia krążowniczego. Zaowocowało to kolejną niespodzianką odnośnie zasięgu pływania. Projekt zakładał, że 500 ton paliwa wystarczy na przebycie z prędkością 18 węzłów 5000 m. Próby przeprowadzone na niszczycielu ISOKAZE (także należącym do typu KAGERO) wykazały, iż zasięg niszczyciela jest dużo większy i wynosi 6053 m przy prędkości 18,07 węzła.

Głównym uzbrojeniem artyleryjskim niszczyciela YUKIKAZE było sześć dział kal. 127 mm o długości

lufy 50 kalibrów. Prędkość wylotowa pocisku była równa 884 m/s. Maksymalny zasięg wynosił 19230 m. Masa pocisku była równa 23,1 kg. Z odległości 4572 metrów pocisk był w stanie przebić płytę ze stali konstrukcyjnej o grubości 134,6 mm, natomiast z dystansu 18 288 metrów jedynie o grubości 38,1 mm. Szybkostrzelność określano na 14 wystrzałów w ciągu minuty. Armaty zostały umieszczone po dwie w trzech zamkniętych wieżach typu "C". Były one hermetyczne, a także lekko opancerzone. Zapewniały maksymalny kąt podniesienia dział do 55°, co pozwalało na użycie tych armat do strzelań przeciwlotniczych. Jedna taka wieża stała na pokładzie dziobowym. Dystans między tą wieżą, a dziobową nadbudówką był dość duży co pozwalało na swobodny obrót o 360°. Zwiększało to także zakres kątów ostrzału tego stanowiska w kierunku rufy. Kolejna wieża artyleryjska stała na dachu nadbudówki rufowej, a ostatnia na pokładzie

Fot. 5. Ponownie SHIRANUHI, a właściwie jego rufowa część. Widać wieżę artylerii głównej, oraz pływaki trawu na specjalnych wysięgnikach. Wypukły pasek biegnący tuż pod górną krawędzią poszycia burtowego, to osłona przewodów instalacji demagnetyzacyjnej opasującej cały kadłub.

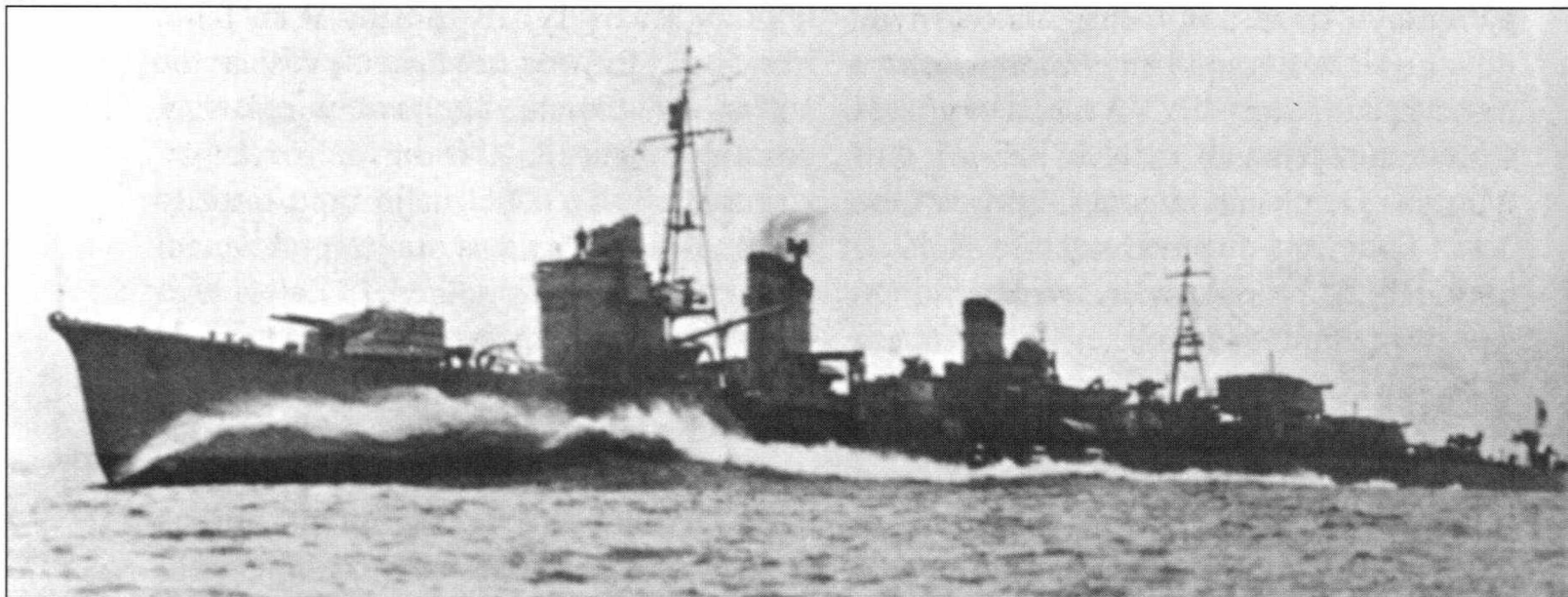
górnym tuż za wspomnianą nadbudówką.

Uzbrojenie przeciwlotnicze niszczyciela stanowiły dwa zestawy podwójnie sprzężonych działek kal. 25 mm typ 96. Działa te zostały opracowane przez francuską firmę Hotchkiss w 1930 roku i były produkowane w Japonii po wprowadzeniu niewielkiej modyfikacji polegającej na dodaniu tłumnika płomieni produkcji niemieckiej firmy Rheinmetall. Masa lufy z zamkiem wynosiła 115 kg, a całego stanowiska 1100 kg. Napęd stanowiska stanowił silnik elektryczny o mocy 1 KM. Maksymalna prędkość obrotu poziomego dochodziła do 18⁰/s, a pionowego do 12⁰/s. Szybkostrzelność maksymalna była równa 220 pocisków na minutę (w praktyce ok. 120 wystrzałów). Zapas amunicji wynosił 2200 pocisków na lufę. Pociski o masie 243-265 g opuszczały lufę z prędkością 900 m/s. Kąt podniesienia zawierał się w granicach od -10⁰ do 80⁰. Zasięg pionowy przy kącie podniesienia 80⁰ wynosił 5250 metrów, a poziomy przy 45⁰ był równy 7500 metrów. Obydwa stanowiska znajdowały się na specjalnej platformie ustawionej przed tylnym kominem. Już wkrótce okazało się, że ta ilość działek nie może zapewnić skutecznej obrony przed zmasowanym atakiem lotniczym. Dlatego też, w czasie działań wojennych na Pacyfiku, na niszczycielu kilkakrotnie wzmacniano lekkie uzbrojenie przeciwlotnicze.

Podobnie jak na większości ówczesnych japońskich niszczycieli, na YUKIKAZE zainstalowano wyrzutnie torpedowe. Niszczyciele typu KAGERO zostały, jako pierwsze jednostki tej klasy we flocie japońskiej, wyposażone w nowego typu torpedy o napędzie tlenowym Typ 93 Model 1. Torpeda tego typu miała kaliber 610 mm niespotykany w marynarkach wojennych innych państw. Także jej długość była

imponująca, gdyż wynosiła 9 metrów. Masa całej torpedy równała się 2700 kg, a ciężar ładunku wybuchowego głowicy bojowej wynosił 490 kg (!). Jak już wspomnieliśmy napęd tego typu torpedy stanowił silnik zasilany sprężonym tlenem (pod ciśnieniem 225 kG/cm²). Zaletą tego napędu był fakt, iż torpeda nie zostawiała za sobą spienionego śladu, co zmniejszało znacznie szanse wykonania przez przeciwnika uniku. Japońskim inżynierom udało się uzyskać także nieprzeciętne rezultaty jeżeli chodzi o prędkości i zasięgi tego typu torpedy. Przy prędkości 48 węzłów torpeda Typ 93 mogła przepłynąć 20000 metrów, przy 40 węzłach zasięg wzrastał do 32000 metrów, a przy 36 węzłach aż do 40000 metrów. Dla porównania używane wówczas przez Amerykanów torpedy Mk 15 (374 kg materiału wybuchowego w głowicy) miały zasięg 13700 metrów przy 26,5 węzłach, 9150 metrów przy prędkości 33,5 węzła i jedynie 5500 metrów przy 45 węzłach. Jak widać japońska konstrukcja, pilnie zresztą strzeżona, parametrami kilkakrotnie przewyższała torpedy potencjalnego przeciwnika. Nie raz zresztą przyszło Aliantom przekonać się o jej skuteczności.

Na YUKIKAZE (podobnie jak na pozostałych okrętach tego typu) zamontowano dwie poczwórne wyrzutnie torpedowe Typ 92 Model 4. Długość wyrzutni była równa 8,87 metra, szerokość 4,60 metra, a wysokość 0,995 metra. Całkowity ciężar pustej wyrzutni wynosił 18300 kg. Czas wykonania pełnego obrotu wynosił 26 s. Napędzana była silownikiem zasilanym sprężonym powietrzem. Jego moc była równa 10 KM. Istniała także możliwość ręcznego naprowadzania wyrzutni, jednakże w tym przypadku czas wykonania pełnego obrotu wynosił 112 s. Obydwie wyrzutnie stały w osi symetrii

Fot. 6. ARASHI podczas prób w grudniu 1940 roku. Niszczyciel płynie z prędkością 34,76 węzła.

kadłuba. Pierwsza znajdowała się między kominami na niewielkim podwyższeniu, druga zaś stała bezpośrednio na pokładzie górnym między tylnym kominem a rufową nadbudówką.

Okręt zabierał na swój pokład szesnaście torped, przy czym osiem znajdowało się w wyrzutniach, a pozostałe w opancerzonych skrzyniach. Cztery zapasowe torpedy do drugiej wyrzutni umieszczono w skrzyni położonej z lewej strony nadbudówki rufowej. Natomiast zapasowe "długie lance" (taką bowiem nazwę zyskały te torpedy w czasie działań wojennych) przeznaczone do pierwszej wyrzutni, znajdowały się w dwóch skrzyniach leżących symetrycznie po obydwu stronach przedniego komina. Przy każdej ze skrzyń znajdował się stalowy wspornik umożliwiający wyjęcie torped z miejsca ich leżakowania. Japończycy opracowali prosty system załadunku torped do wyrzutni, pozwalający na szybkie (w kilka minut) wykonanie tej operacji nawet w warunkach bojowych. Torpeda po wyjęciu ze skrzyni była ładowana na specjalny wózek, którym po systemie torów położonych na pokładzie górnym, była dostarczana do wyrzutni.

Dodatkowym wyposażeniem okrętu był podwójny miotacz bomb głębinowych, których zapas wynosił 36 sztuk. Do wykrywania okrętów używano sonaru.

Energię elektryczną wytwarzały dwa turbogeneratory znajdujące się w przedziale generatorów (pierwszy przedział wodoszczelny za maszynownią. W tym samym przedziale, pomiędzy turbogeneratorami, zostały ustawione dwa generatory Diesla (rezerwowe). Takie ustawienie upraszczało konstrukcję sieci elektrycznej, jednakże narażało okręt na całkowitą utratę zasilania w przypadku zalania wodą przedziału generatorów.

Patrząc na imponujące i wszechstronne uzbrojenie niszczycieli typu KAGERO nie można się dziwić, iż w momencie pojawienia się tych jednostek, we wszystkich liczących się flotach zapanowało niezwykle poruszenie. W odpowiedzi na japońską konstrukcję powstały amerykańskie niszczyciele typu FLETCHER i brytyjskie typu BATTLE.

Modernizacje YUKIKAZE.

Niszczyciel YUKIKAZE był w czasie rozpoczęcia działań wojennych na

Pacyfiku okrętem bardzo nowoczesnym, dlatego też jedyne modernizacje przeprowadzone na nim dotyczyły wzmocnienia uzbrojenia przeciwlotniczego i instalacji urządzeń radarowych.

Po raz pierwszy uzbrojenie niszczyciela wzmocniono w maju 1943 roku w Stoczni Marynarki w Kure. Dwulufowe zestawy działek kal. 25 mm zostały zastąpione zestawami trzylufowymi, a przed nadbudówką dziobową ustawiono platformę, na której zainstalowano dwulufowy zestaw tego kalibru. Na mostku zamontowano przyrząd wykrywający promieniowanie radarów przeciwnika, oraz (na kadłubie) instalację demagnetyzującą.

Od 2 września do początku października 1943 roku, YUKIKAZE przeszedł kolejną, tym razem poważniejszą modernizację uzbrojenia. Usunięto z rufowej nadbudówki wieżę dział kal. 127 mm. Na jej miejsce utworzono dwa stanowiska dla trzylufowych zestawów działek kal. 25 mm. Okręt otrzymał także nowy typ sonaru.

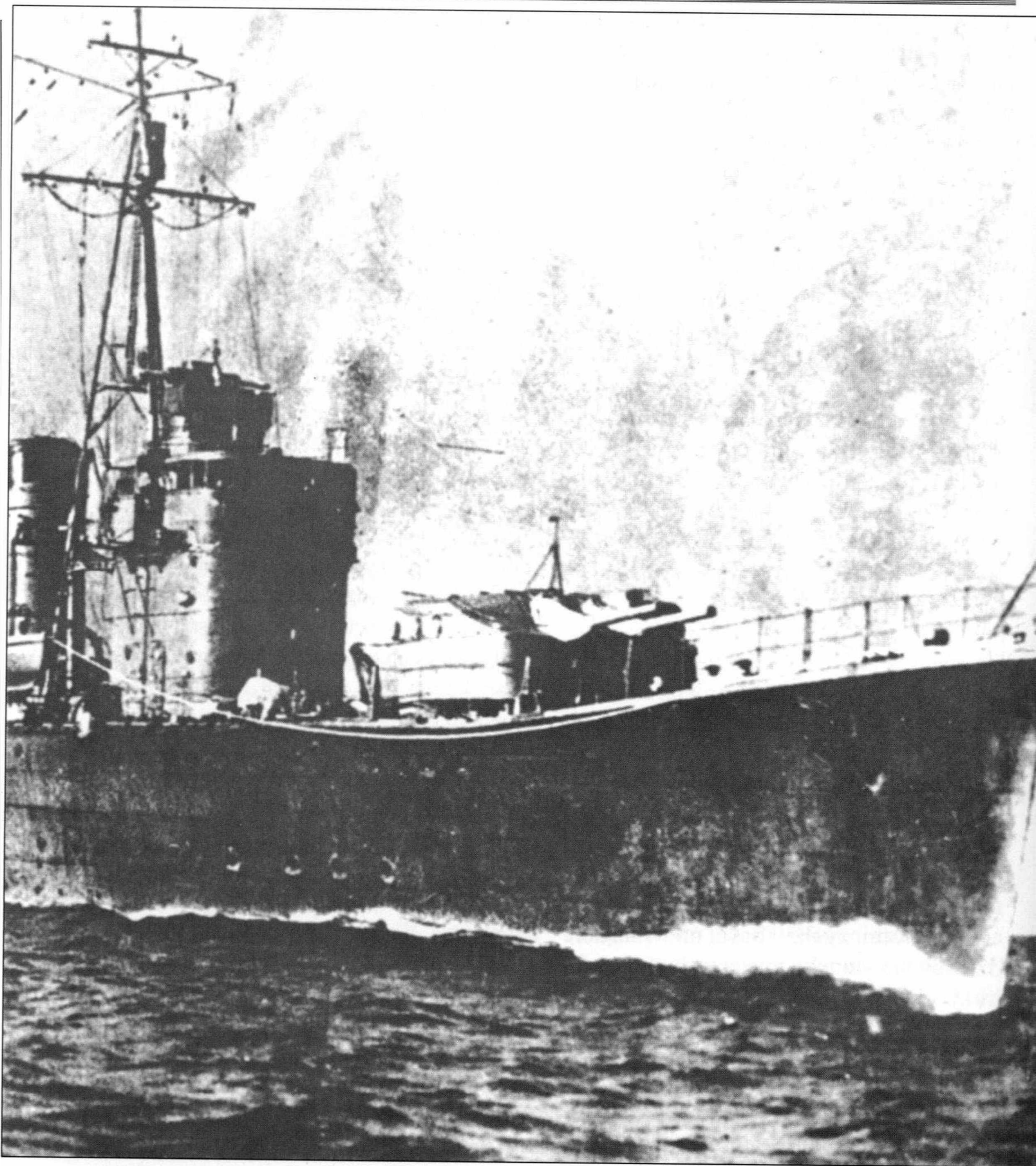
Tym razem na niszczycielu pojawiło się wyposażenie radarowe. Na maszcie głównym zainstalowano antenę radaru Typ 13, służącego do wykrywania celów lotniczych, zaś na maszcie dziobowym stanęła antena radaru Typ 22 Mod. 4M. Z tego też powodu maszt dziobowy został gruntownie przebudowany, a w dolnej części trójnoga zbudowano obszerne pomieszczenie mieszczące sam radar i stanowiska operatorów. Pomieszczenie to stanowiło przedłużenie nadbudówki dziobowej. Wyposażenie radaru Typ 13 umieszczono w niewielkiej nadbudówce postawionej na dachu dotychczasowej nadbudówki rufowej. Na tym pomieszczeniu ustawiono jedno z wcześniej wspomnianych stanowisk działek kal. 25 mm.

Radar Typ 13 pracował na fali o długości 2,0 metry z częstotliwością 150 MHz. Moc impulsowa była równa 10 kW, a czas trwania emitowanych impulsów wynosił 10^{-5} s. Maksymalny zasięg radaru był równy 150 km, jednakże praktycznie zawierał się w granicach 50-100 km. Dokładność określenia odległości do namierzanego obiektu określano na 2-3 km, a błąd w odczycie kąta nie przekraczał 10^0 . Masa radaru (bez anteny) wynosiła 110 kg i był on obsługiwany przez dwóch ludzi.

Radar Typ 22 Mod. 4M pracował na fali o długości 0,010 metra z częstotliwością 3000 MHz. Moc impulsowa była równa 2 kW, a czas trwania emitowanych impulsów wynosił 10^{-5} s. Maksymalny zasięg radaru był równy 60 km, praktyczny zawierał się w granicach 17-35 km w zależności od wielkości obserwowanej jednostki pływającej. Minimalny zasięg radaru wynosił 1,5 km. Dokładność określenia odległości do namierzanego obiektu określano na 250-500 metrów, a błąd w odczycie kąta nie przekraczał 3^0 . Masa radaru (bez anteny) wynosiła 1320 kg. Obsługę stanowiska tworzyło trzech operatorów.

Ostatnią wojenną modernizację uzbrojenia YUKIKAZE przeszedł w dniach od 5 lipca do 15 sierpnia 1944 roku. Na pokładzie niszczyciela ustawiono czternaście działek kal. 25 mm na pojedynczych podstawach. Wymieniono także radar Typ 22 na nowszą wersję Mod. 4S, przystosowaną do kierowania ogniem artylerii. Opancerzono mostek okrętu poprzez zamontowanie na jego zewnętrznych ścianach stalowych płyt. Zostały one położone "na zakładkę" i przymocowane za pomocą nitów.

Po zakończeniu II Wojny Światowej YUKIKAZE został rozbrojony i wykorzystywany do przewozu repatri-

Fot. 7. Dziobowa część niszczyciela YUKIKAZE. Zwraca uwagę płynna krzywizna pokładu w części dziobowej, a także dość duże rozmiary wieży artylerii głównej. W porównaniu ze wcześniejszym typem ASASHIO okręty typu KAGERO miały powiększoną dziobową nadbudówkę, także o zwartej konstrukcji. Widoczny jest brak na burcie przewodów instalacji demagnetyzacyjnej, która została założona podczas pierwszej modernizacji jednostki w 1943 roku.

antów. W 1947 roku po przekazaniu Chinom został uzbrojony w sześć dział kal. 127 mm w podwójnych wieżach, oraz osiem działek kal. 25 mm.

W 1956 roku uzbrojenie zostało wymienione na amerykańskie. Zamontowano trzy pojedyncze armaty kal. 127 mm, oraz dwa działa kal. 76 mm. Jako lekkie uzbrojenie przeciwlotnicze służyło siedemnaście dział kal. 40 mm.

Działalność operacyjna YUKIKAZE.

Niszczyciel YUKIKAZE został zbudowany w Stoczni Marynarki w Sasebo. Położenie stępki miało miejsce 2 sierpnia 1938 roku, a wodowanie 24 marca 1939 roku. Do służby okręt włączono w dniu 20 stycznia 1940 roku. Pierwszym dowódcą okrętu został komandor Tobita Kenjiro. Jednostkę włączono w skład 16 Dywizjonu (Kuchiku-Tai) 2 Flotyli Niszczycieli (Dai-ni Suirai Sentai) Drugiej Floty.

Na krótko przed atakiem na Pearl Harbor, 26 listopada 1941 roku, 2 Eskadra wypłynęła z baz w Japonii aby dotrzeć do Wysp Palau dnia 1 grudnia. Pięć dni później okręt został przeniesiony do zespołu mającego na celu zaatakowanie południowych Filipin. Przez dwa dni, do 8 grudnia, podczas ataku na Davao, YUKIKAZE wchodził w skład eskorty lotniskowca RYUJO.

Jeszcze w tym samym miesiącu okręt wziął udział w kilku operacjach inwazyjnych. I tak, 12 grudnia uczestniczył w lądowaniu pod Legaspi położonym na południowo-wschodnim końcu wyspy Luzon, a 24 tego samego miesiąca osłaniał lądowanie w Zatoce Lamon. W styczniu 1942 roku niszczyciel był zaangażowany w operacje desantowe na Celebesie. Dnia 11 stycznia operował pod Manado, po czym działając z

tego, dopiero co zdobytego, portu zespół desantowy opanował 24 stycznia miejscowość Kenari, z bazą lotnictwa Indii Holenderskich. Miejscowe lotnisko zostało wykorzystane przez japońskie bombowce podczas ataków na Jawę. Ostatniego dnia stycznia YUKIKAZE zasilił skład zespołu wschodniego dowodzonego przez admirała Takahashi, który wysadził desant na wyspie Ambon na Molukach. Pomiędzy 17 a 23 lutego uczestniczył w zdobyciu Kupang na Timorze.

23 lutego zespół kontradmirała Nishimury opuścił Balikpapan na Borneo. Eskortował zespół transportowców wiozących wojsko mające dokonać desantu na Jawie. Eskortę konwoju stanowiły również okręty 2 Flotyli pod dowództwem kontradmirała Tanaki. Dnia 26 lutego zespół został wykryty przez samolot typu "Catalina", który przy okazji niecelnie zbombardował niszczyciel AMATSKAZE. W dniu 27 tego samego miesiąca, podczas nalotu dokonanego przez amerykańskie fortece został zbombardowany YUKIKAZE. Na szczęście bomby upadły około 200 m od burty okrętu. 27 lutego o godzinie 16.16 dwa ciężkie krążowniki NACHI i HAGURO z dystansu 25 600 m otworzyły ogień do zespołu krążowników alianckich. Po zmniejszeniu dystansu do 24 700 m jako pierwszy z alianckich okrętów ogniem odpowiedział brytyjski EXETER, następnie do walki włączył się krążownik HOUSTON. Ze względu na mniejszą donośność dział okrętów alianckiego zespołu, admirał Doorman, głównodowodzący eskadrą, rozkazał zmniejszyć odległość w stosunku do nieprzyjaciela. Admirał Takagi zrozumiał zamiary wroga i rzucił do ataku torpedowego zespół admirała Nishimury. Niestety atak okazał się nieskuteczny i

część torped wybuchła przed dojściem do linii okrętów alianckich. Po blisko godzinnej bitwie artyleryjskiej, która nie dała rezultatów admirał Takagi rozkazał wykonać ponowny atak torpedowy. Dwa zespoły kontradmirałów Tanaki i Nishimury dokonały ataku, który poza zatopieniem holenderskiego niszczyciela KORTENAER był nieskuteczny. W czasie ataku uszkodzeń doznały niszczyciele TOKITSUKAZE i ASAGUMO.

Na początku marca YUKIKAZE odbywał patrole przeciwpodwodne na Morzu Jawajskim. Dnia 3 marca, na północ od Surabaja, napotkał amerykański okręt podwodny PERCH (SS 176), który ciężko uszkodził ogniem artyleryjskim. Ostatecznie okręt podwodny został zatopiony przez własną załogę. W okresie od 29 marca do 25 kwietnia niszczyciel był włączony w skład zespołu inwazyjnego mającego zdobyć zachodnie wybrzeże Nowej Gwinei. Zespół wyruszył z wyspy Ambon aby zdobyć Sorong, Manokwari i Sarmi na wyspie Holandia, a następnie Davao. Dnia 26 kwietnia niszczyciel wypłynął z Davao do Kure, gdzie przybył 2 maja, po czym został wydokowany dla dokonania remontu. Prace remontowe trwały do 20 maja.

Dzień później okręt wypłynął razem z innymi jednostkami 2 Dywizjonu na Saipan, gdzie przybył 25 tego miesiąca. W trakcie Bitwy o Midway (3-6 czerwca 1942 roku) YUKIKAZE odegrał drugorzędną rolę. Wchodził w skład eskorty transportowców wiozących z Saipanu wojsko mające dokonać lądowania na Midway.

Dnia 23 czerwca na stanowisku dowódcy nastąpiła zmiana. Kommandora Kanma Ryokichi zastąpił kommandor Tobita. W dniu 13 lipca 1942 roku zespoły lotniskowców pozostałych po klęsce pod Midway zostały organizacyjnie

zgrupowane jako 3 Flota, czyli główne siły uderzeniowe Połączonej Floty. W skład 3 Floty, poza lotniskowcami, wchodziły szybkie pancerniki, ciężkie krążowniki i 16 niszczycieli typów KAGERO i YUGUMO, zgrupowane w 10 Flotylli Niszczycieli.

Dnia 14 lipca YUKIKAZE został przeniesiony z 16 do 10 Flotylli. W dniach 11-30 lipca eskortował transportowiec NANKAI MARU w rejsie z Yokosuki do Rabaulu, z zawinięciem na Taiwan. Dnia 5 sierpnia z atolu Truk wypłynął w eskorcie krążownika MOGAMI i okrętu warsztatowego AKASHI. Siedem dni później zespół przybył do portu w Kure. Towarzyszył lotniskowcowi HIYO podczas jego rejsu szkoleniowego na Morzu Japońskim (13-20 sierpnia). Pomiędzy 2 a 10 września eskortował lotniskowiec UNYO z bazy w Japonii do atolu Truk. Po drodze okręty zawinęły na Saipan. We wrześniu i październiku niszczyciel eskortował zespoły floty i brał udział w patrolach z bazy w Truk na wody położone na północ od wysp Salomona. W dniach 12-13 października, razem z niszczycielem AMATSUKAZE, przeprowadził rejs zwiadowczy na wyspę Ndeni, gdzie Amerykanie mieli bazę wodnosamolotów.

Podczas Bitwy pod Santa Cruz (26-27 listopada 1942 roku) wchodził w skład zespołu uderzeniowego admirała Nagumo, którego trzon stanowiły lotniskowce: ZUIKAKU, SHOKAKU i ZUICHO. Bitwa zakończyła się zatopieniem lotniskowca HORNET i uszkodzeniem lotniskowców ENTERPRISE, SHOKAKU i ZUIHO.

YUKIKAZE brał udział w pierwszej Bitwie pod Guadalcanalem (12-13 listopada 1942 roku). Zespół składający się z dwóch pancerników: HIEI i KIRISHIMA, lekkiego krążownika NAGARA I 14 niszczycieli pod

dowództwem wiceadmirała Abe, miał przeprowadzić bombardowanie lotniska Henderson na Guadalcanalu. Jeszcze przed dojściem pancerników na pozycje rozpoczęła się walka z zespołem amerykańskim, który po wykryciu przez rozpoznanie lotnicze zespołu japońskiego, wyruszył do wybrzeży Guadalcanalu. Zespół amerykański wszedł pomiędzy okręty japońskie. Pancernik HIEI oświetlił przechodzący przed nim okręt. Był to krążownik ATLANTA, który wystrzelił salwę ze wszystkich dział w kierunku pancernika. W odpowiedzi HIEI wystrzelił salwę, która w całości trafiła w krążownik ATLANTA. YUKIKAZE działał razem z krążownikiem NAGARA i nawiązał kontakt bojowy z niszczycielami CUSHING (DD376) i LAFFEY (DD459) prawdopodobnie je uszkadzając.

Używając reflektorów HIEI odkrył swoją obecność. Cztery niszczyciele amerykańskie ostrzelały pomost pancernika, a LAFFEY z bliskiej odległości wystrzelił torpedy, które trafiły pancernik, ale nie wybuchły ponieważ nie zdążyły się uzbroić. W tym czasie flagowy krążownik kontradmirała Callaghana SAN FRANCISCO zbliżył się do HIEI. Oba okręty rozpoczęły ostrzał płynąc na zbieżnych kursach. Uszkodzenia, jakie obydwie jednostki odniosły były bardzo poważne. Na HIEI w wyniku ostrzału została zmniejszona prędkość, zatopiono część generatorów elektrycznych oraz stopniowo zalana została maszyna sterowa. Musiano przejść na sterowanie ręczne. O godzinie 2.00 z pokładu HIEI wiceadmirał Abe wydał rozkaz zaniechania ostrzału lotniska i zgrupowania się na północ od wyspy Savo. Okręt mimo uszkodzeń był do uratowania, ale bliskość lotnisk amerykańskich sprawiły, że kontradmirał Kimura, będący na krążowniku NAGARA

rozkazał powrócić do uszkodzonego pancernika niszczycielowi TERUZUKI, a YUKIKAZE miał być w gotowości. W międzyczasie HIEI ostrzelał i uszkodził niszczyciel AARON WARD (DD483). Podczas nalotu samolotów z lotniska Hendersona pancernik otrzymał trafienie bombą.

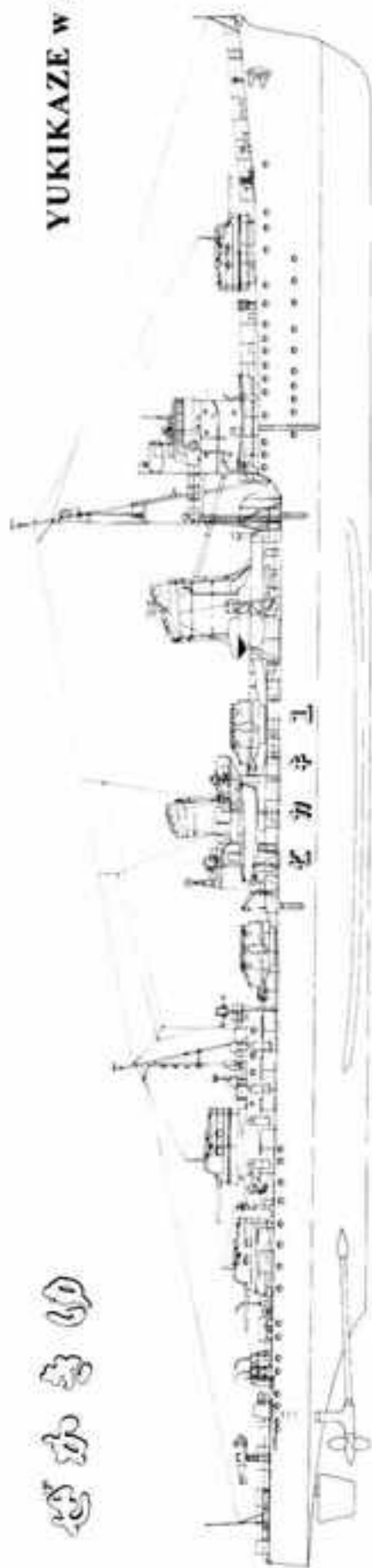
YUKIKAZE był flagowym niszczycielem 16 Floty. Jego dowódca komandor Shoji, otrzymał rozkaz przeprowadzenia operacji odholowania uszkodzonego pancernika. Do pomocy przyplłynęły niszczyciele SHIGURE, SHIRATSUYU i YUGURE. Jednakże wiceadmirał Abe stwierdził, że HIEI nie może spełniać funkcji jednostki flagowej i rozkazał podejść niszczycielowi YUKIKAZE, na który przeniósł się wraz z ocalałym sztabem. Okręt z uratowanymi członkami załogi pancernika HIEI powrócił do bazy na atolu Truk 18 października.

Pomiędzy 5 a 10 grudnia YUKIKAZE towarzyszył lotniskowcowi HIYO w rejsie z bazy Truk do Kure. W tamtejszej stoczni okręt został dokowany dla wykonania remontu kadłuba. W dniach 18-23 stycznia 1943 roku wchodził w skład osłony zespołu lotniskowców ZUIKAKU i ZUIHO podczas rejsu z Kure do Truk. Następnie popłynął na wyspy Shortland. Ze względu na sytuację militarną na Guadalcanalu dowództwo japońskie podjęło decyzję o ewakuacji pozostałych wojsk z wyspy. Z uwagi na przewagę militarną Amerykanów można było tego dokonać tylko przy pomocy szybkich okrętów. Najlepiej nadawały się do tego niszczyciele. Amerykanie nazywali te nocne wypadki "Tokio Express".

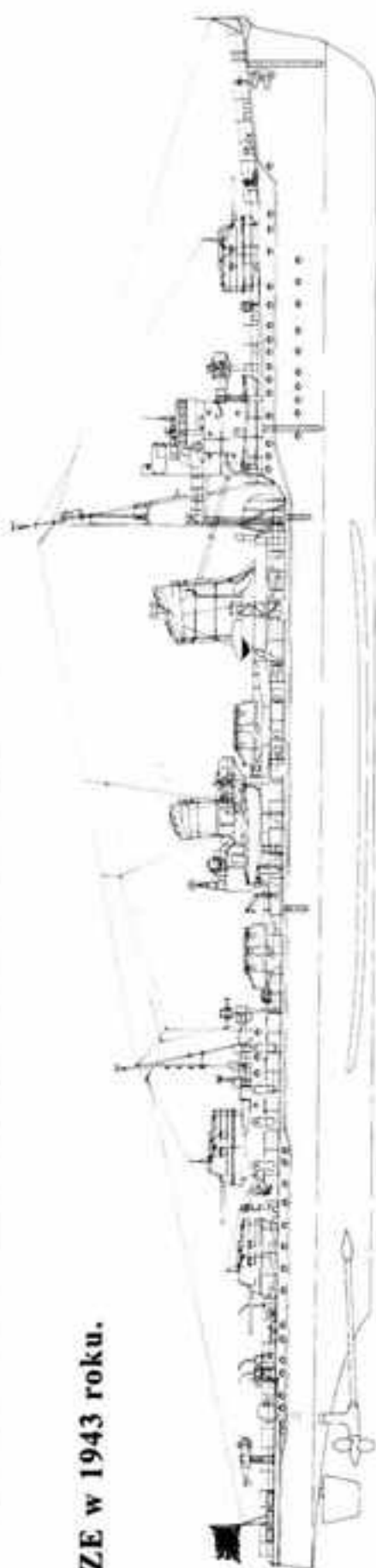
YUKIKAZE uczestniczył w trzech rejsach ewakuacyjnych: 1, 4 i 7 lutego. Od 10 do 14 lutego eskortował uszkodzony niszczyciel MAIKAZE do bazy w Truk, a następnie powrócił do

雪加賀

YUKIKAZE w 1941 roku.

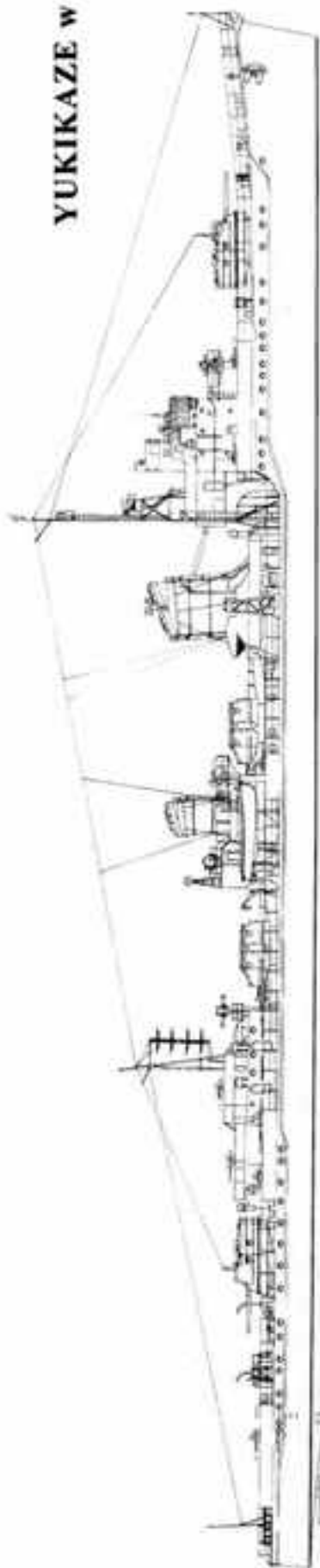
YUKIKAZE w 1943 roku.

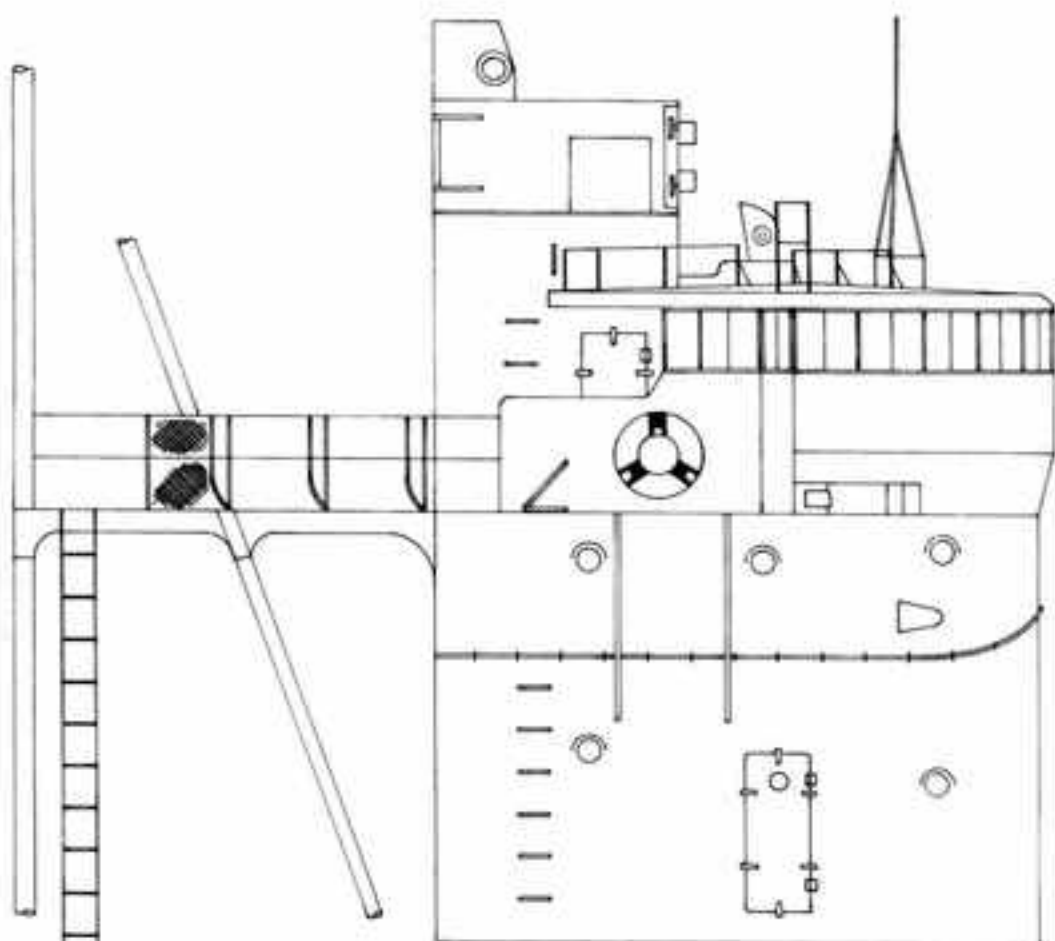

Skala 1:700.

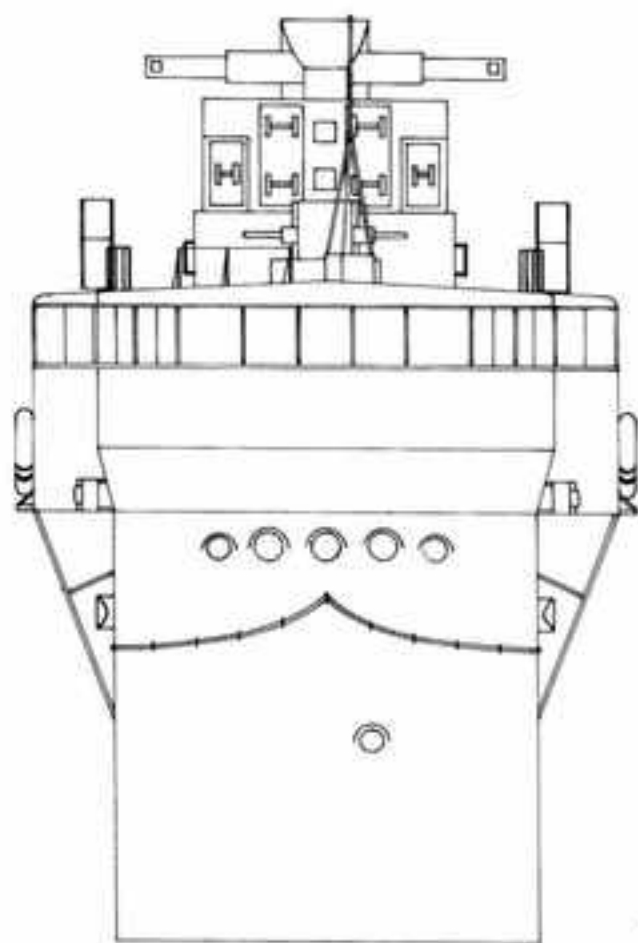

YUKIKAZE w 1945 roku.

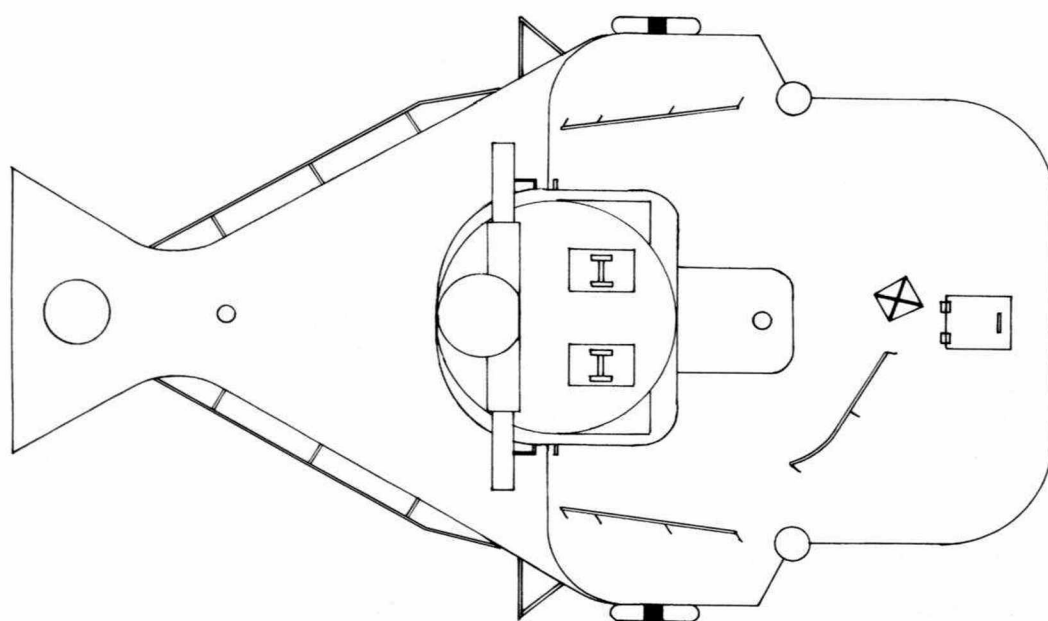
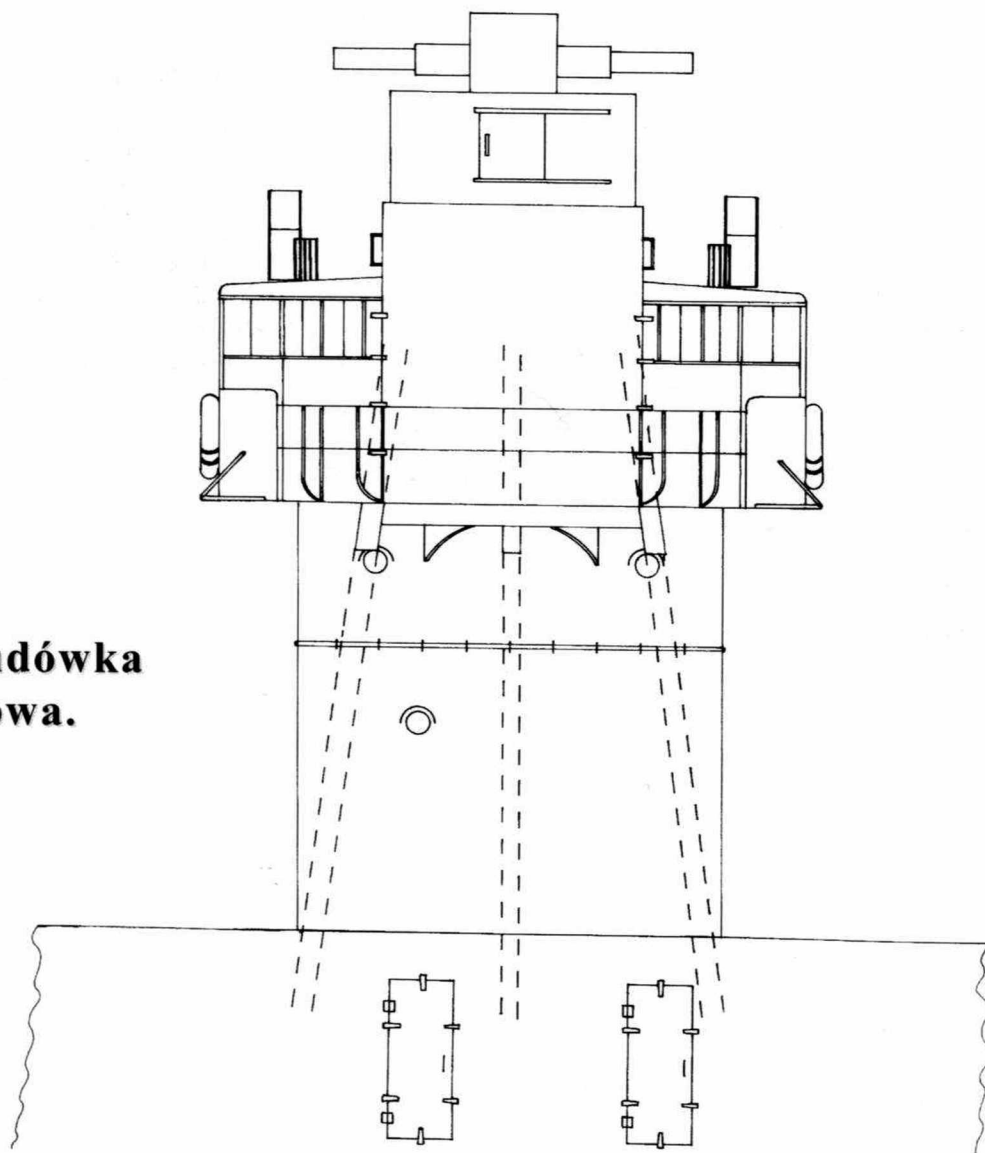

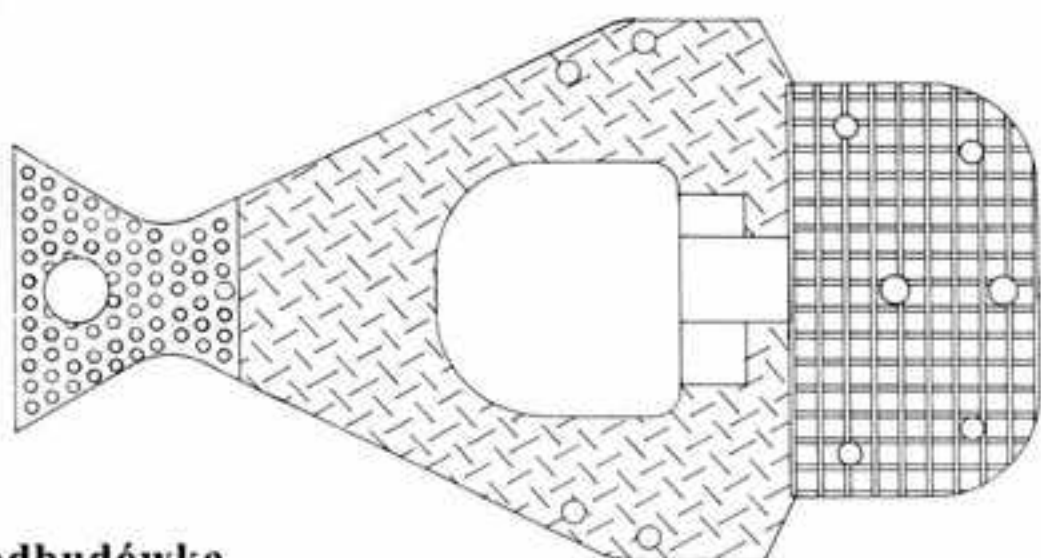

**Nadbudówka
dziobowa.**

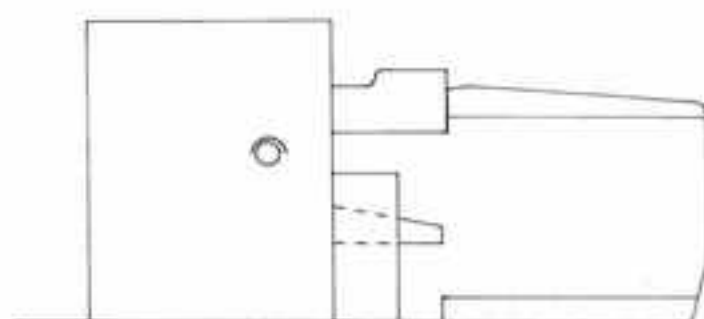
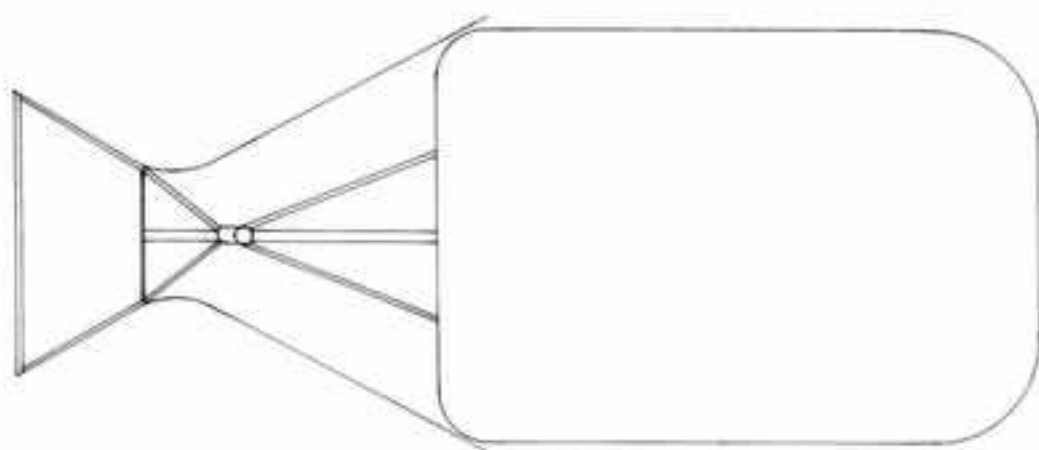

**Nadbudówka
dziobowa.**

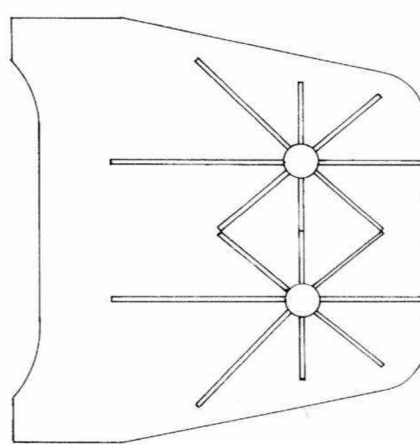
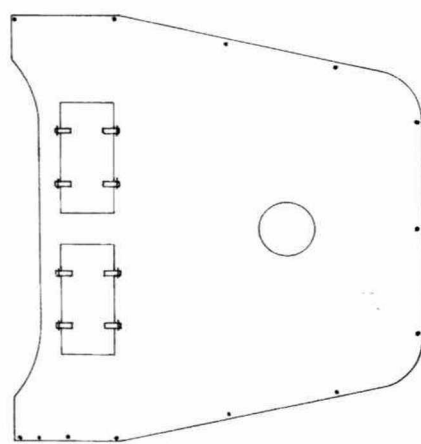
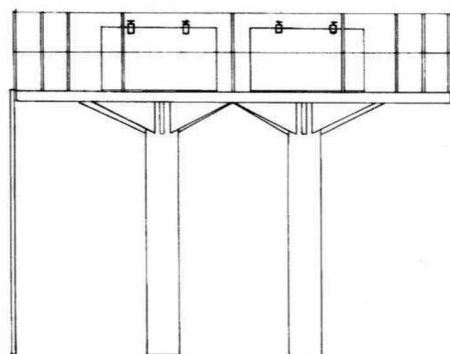
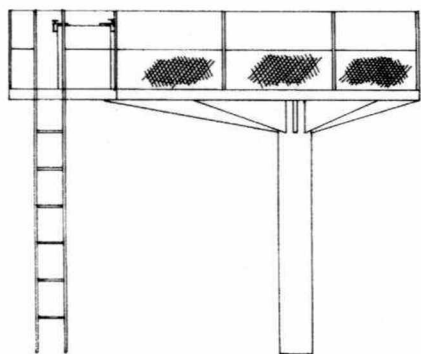

**Nadbudówka
dziobowa -
pokłady.**

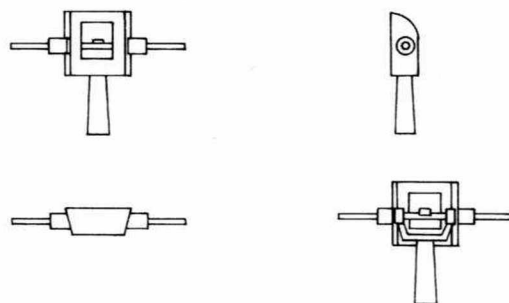

**Nadbudówka
dziobowa -
wyposażenie.**

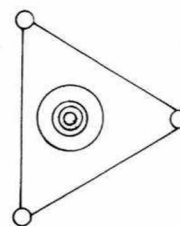
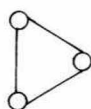

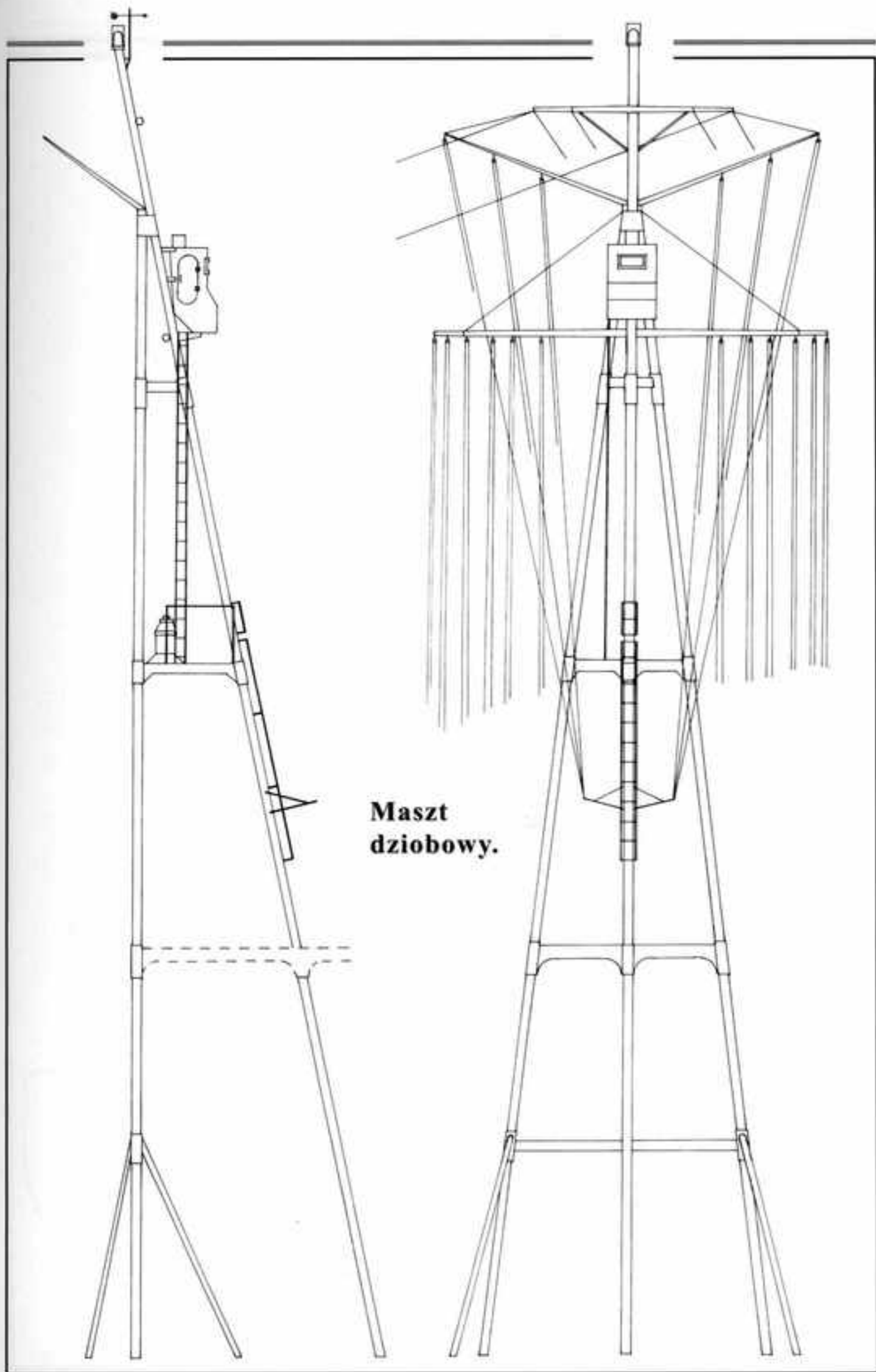
**Pomost działek
kal. 25 mm.**

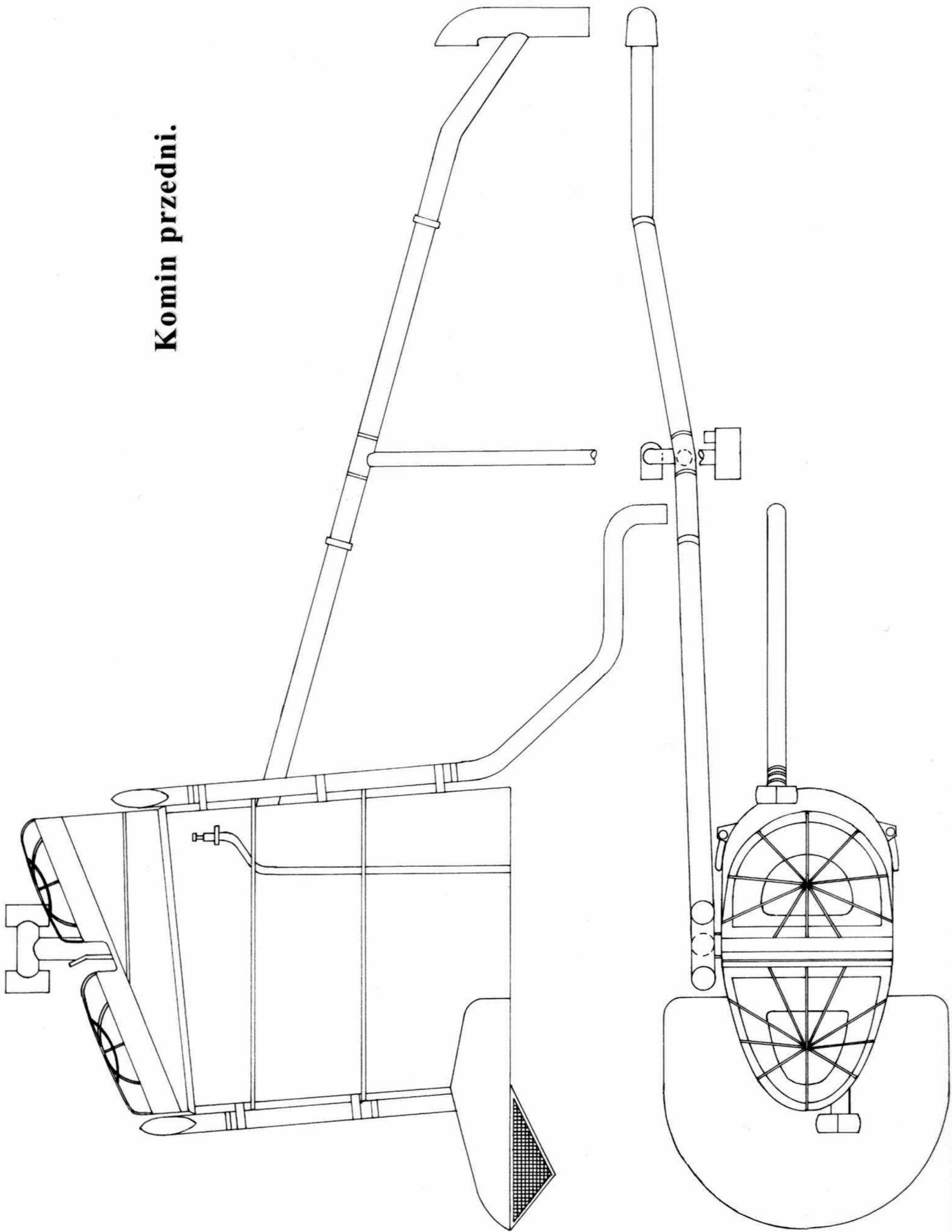
**Pomosty masztu
dziobowego.**

Dalmierz.

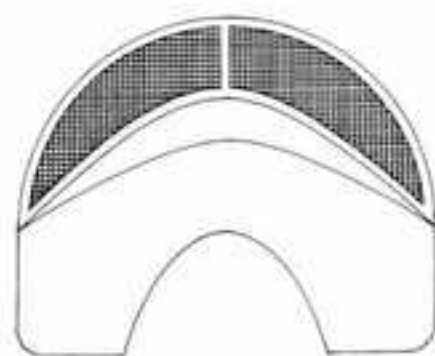
Komin przedni.

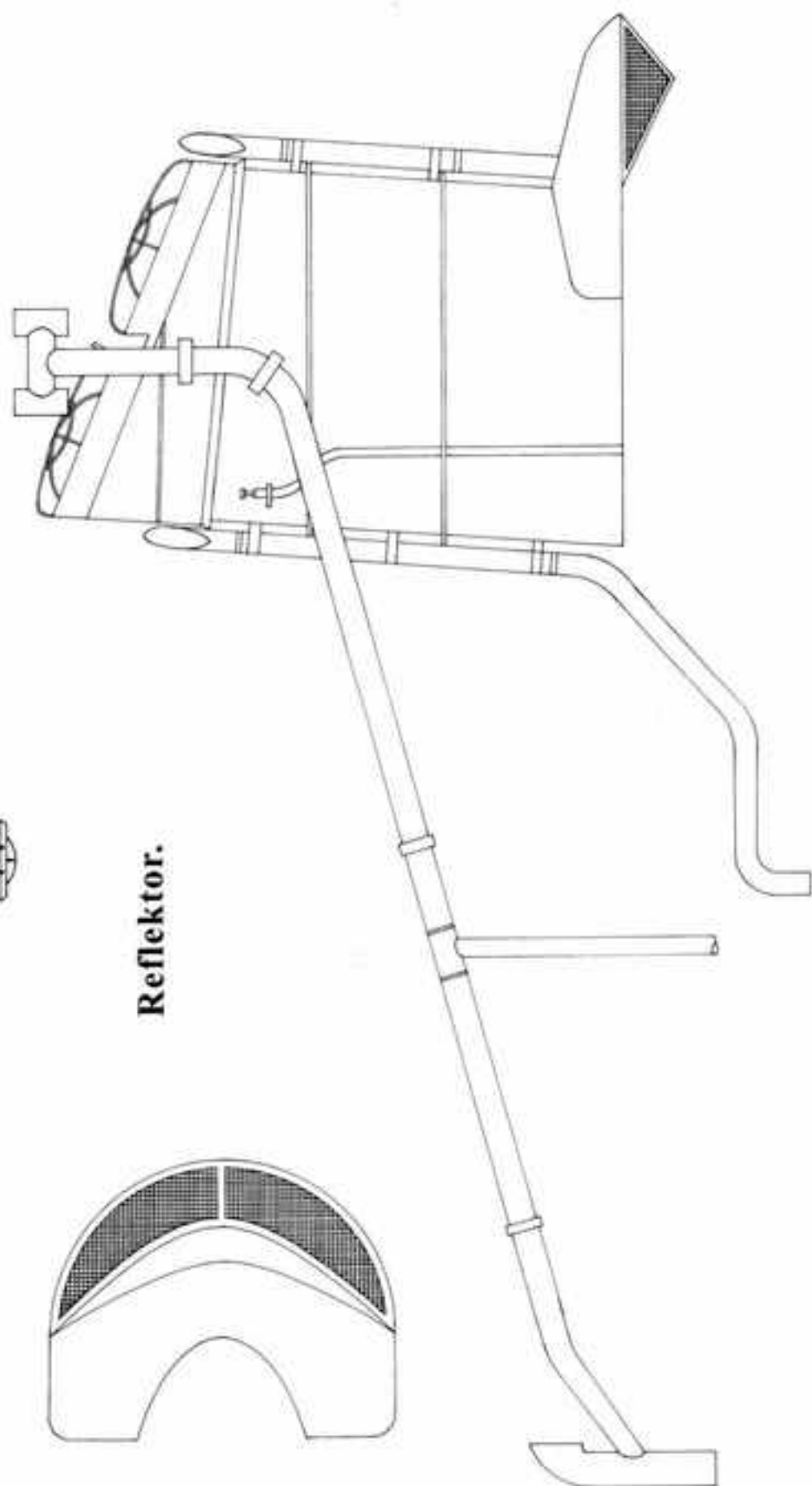
**Widok od dołu
wentylatora
kotłowni przy
przednim kominie.**

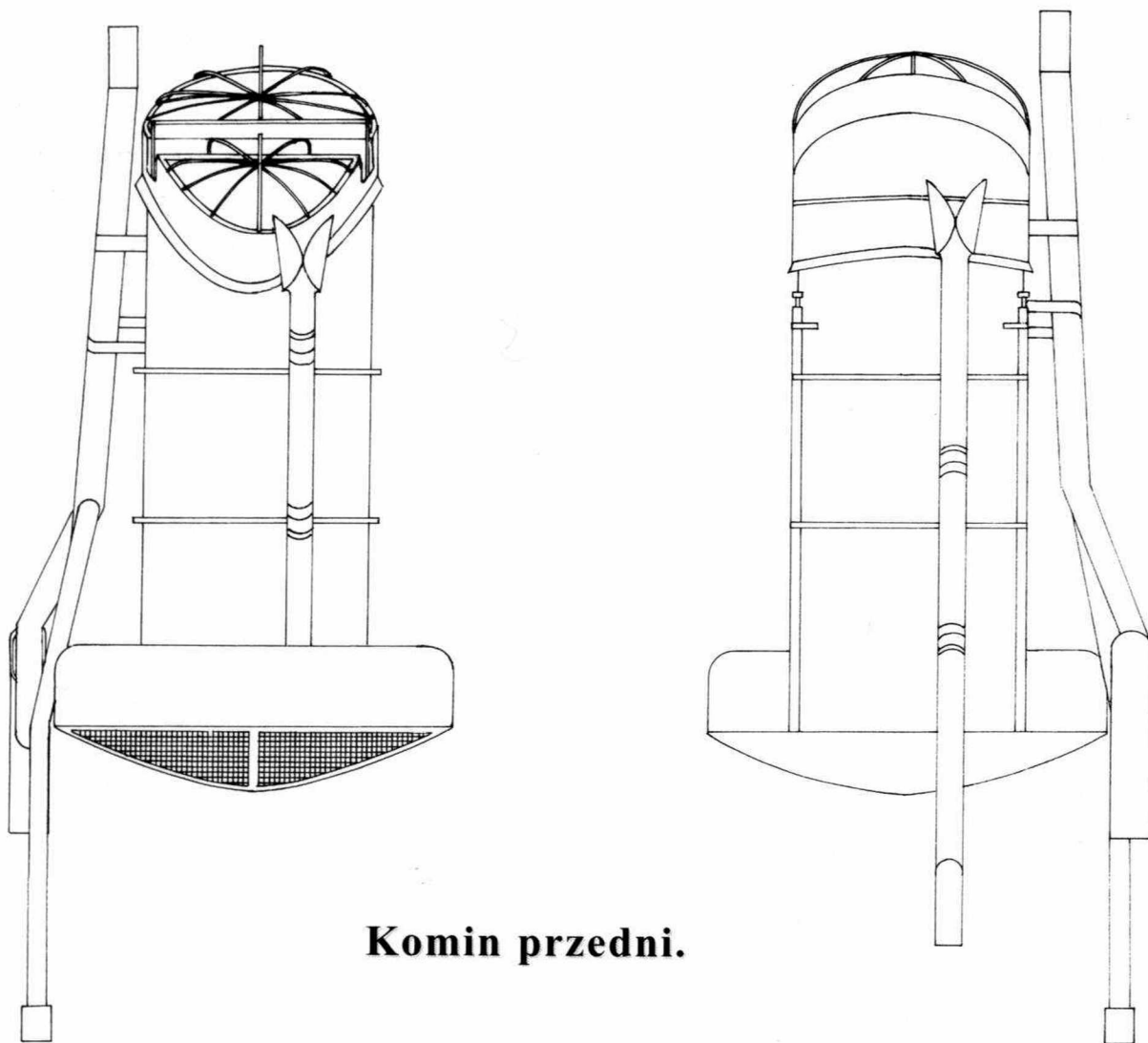

Komin przedni.

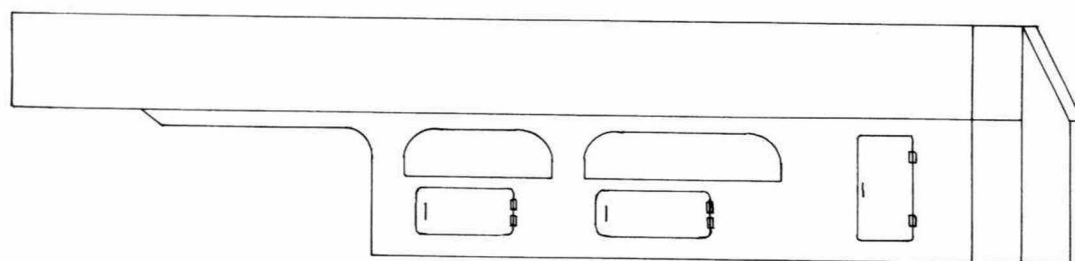

Reflektor.

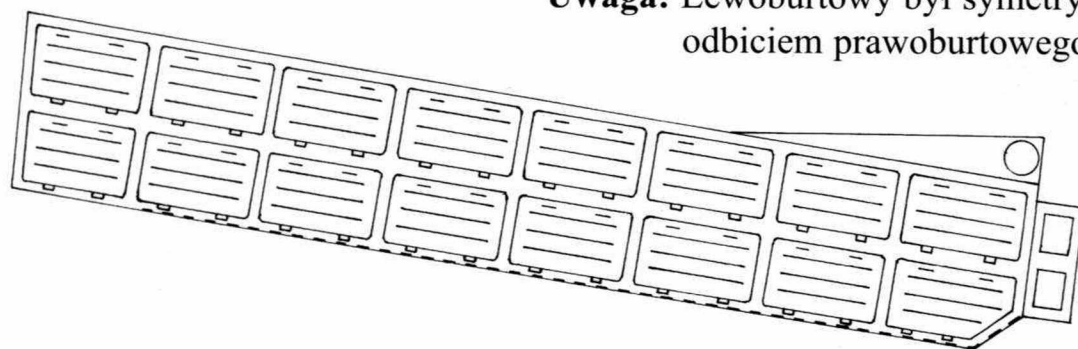

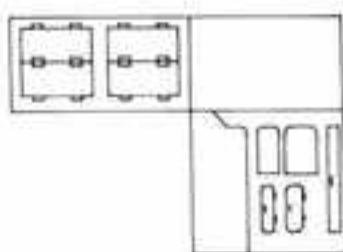
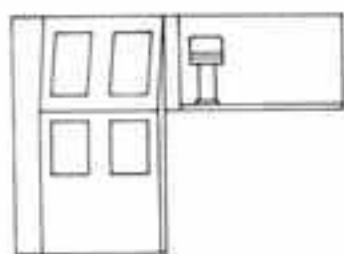
Komin przedni.

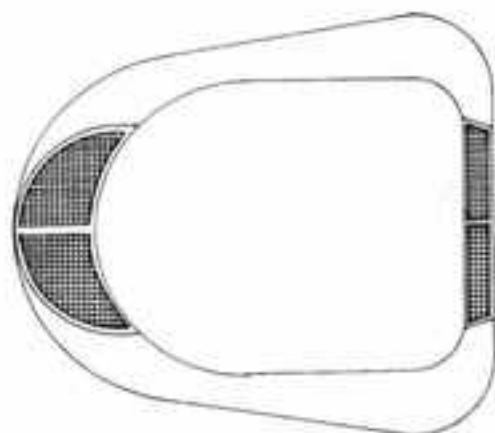
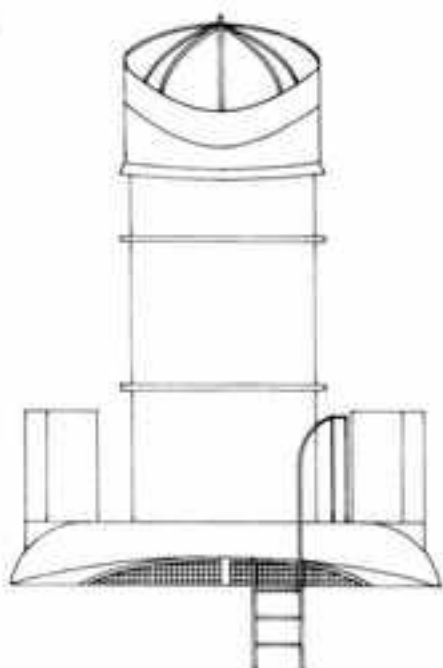
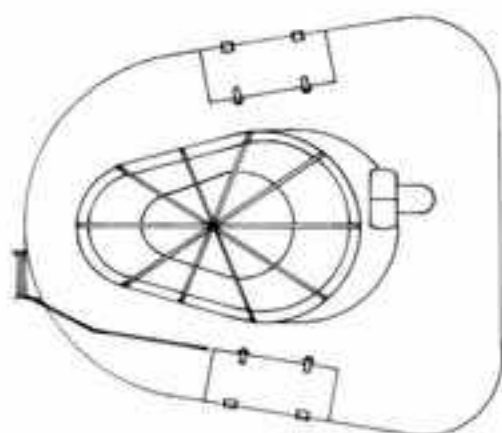
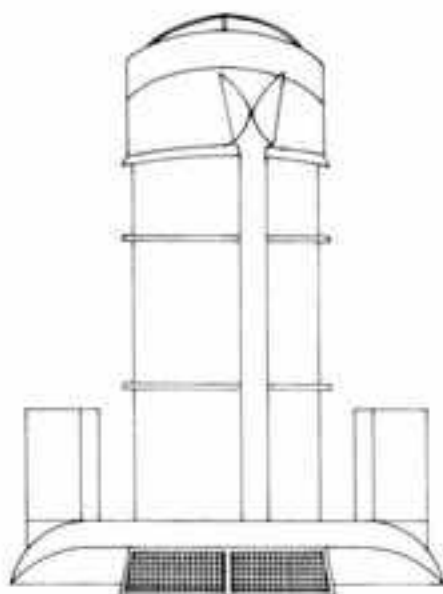
Pojemnik na torpedy znajdujący się przy przednim kominie - prawoburtowy.

Uwaga: Lewoburtowy był symetrycznym odbiciem prawoburtowego.

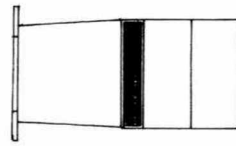
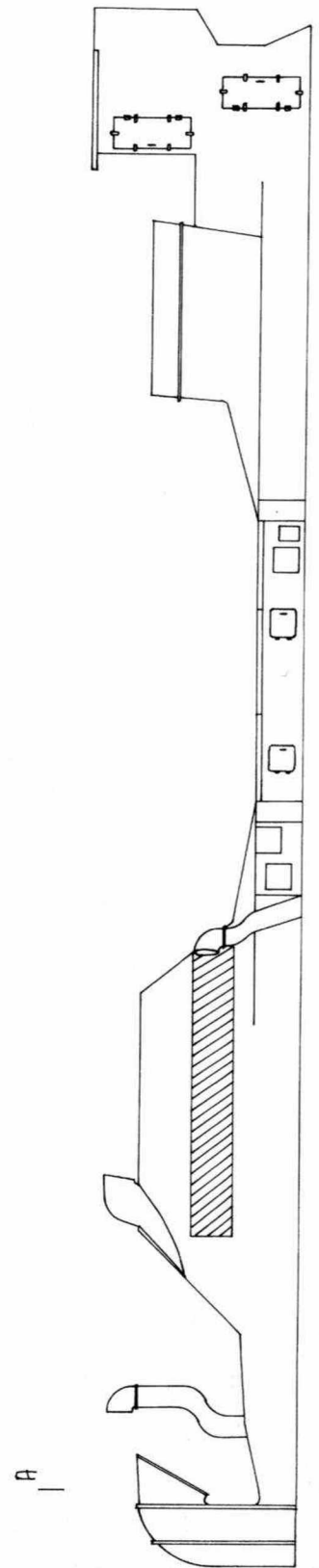
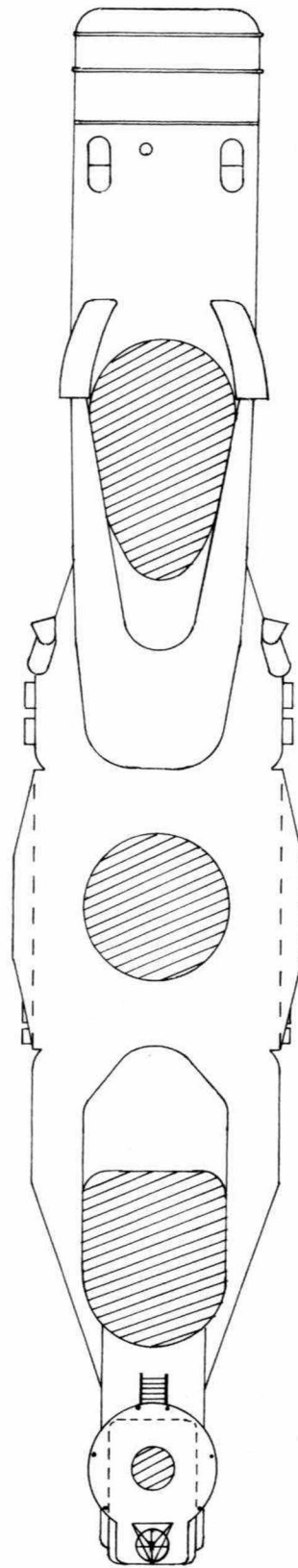
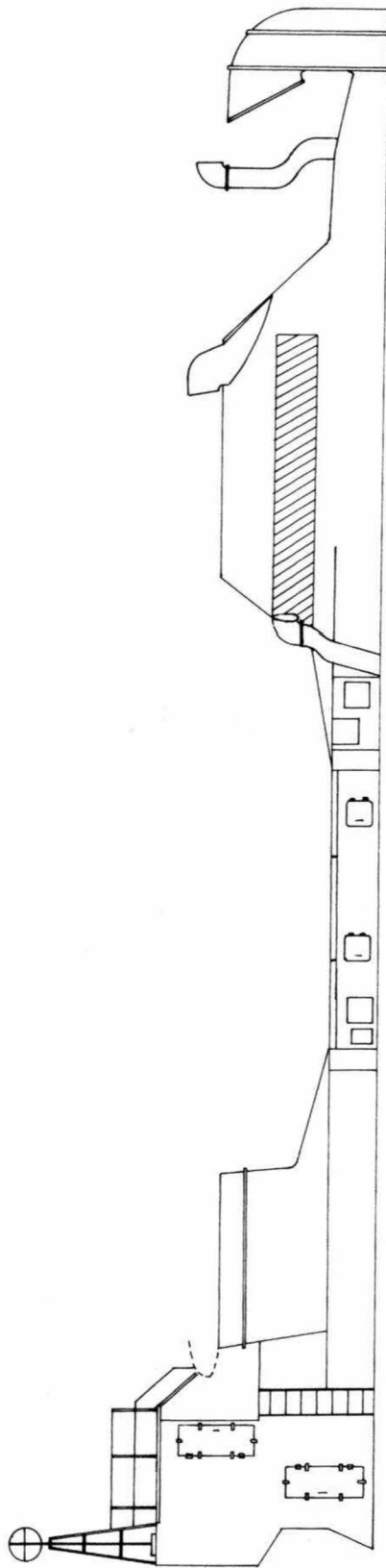
Pojemnik na torpedy znajdujący się przy przednim kominie - prawoburtowy.

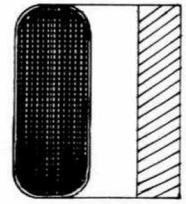
Komin tylny.

**Nadbudówka
śródkrećcia.**

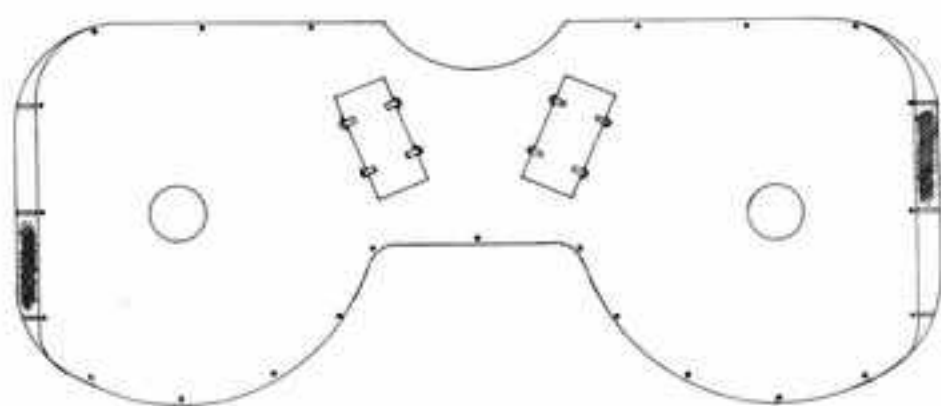
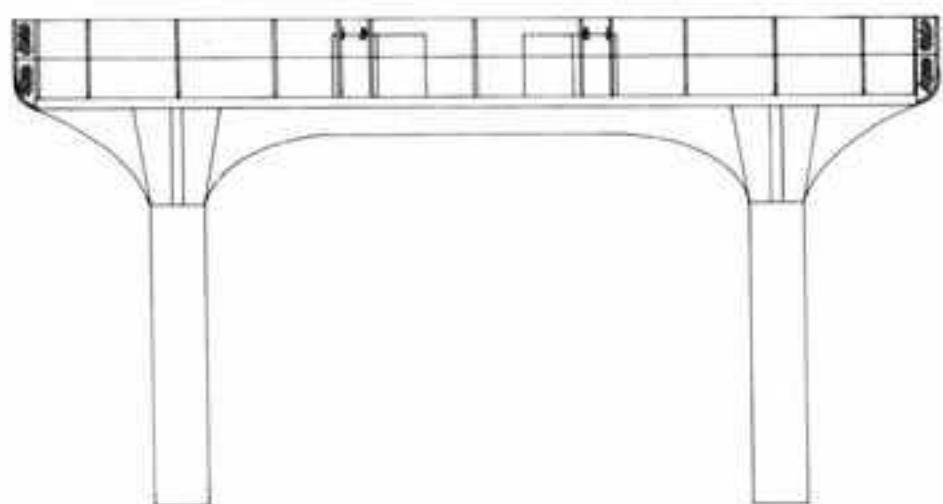
Skala 1:200.

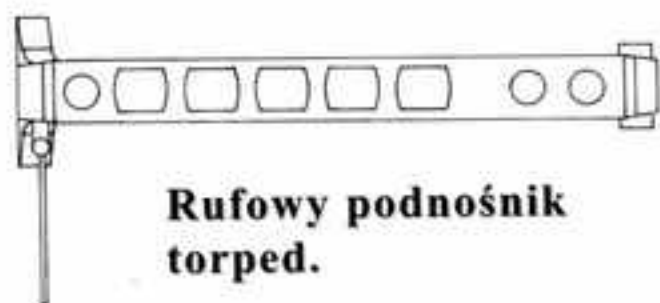
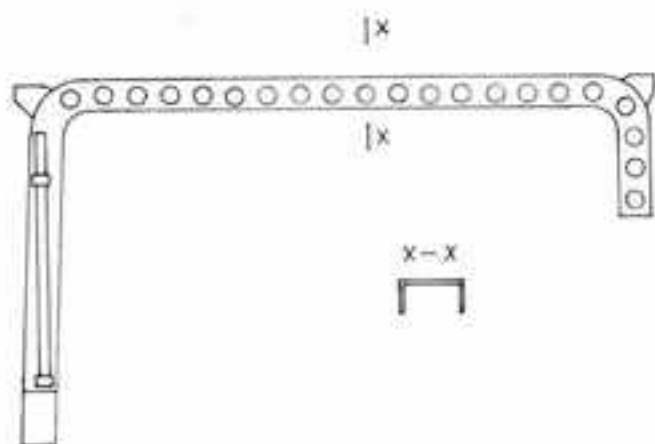
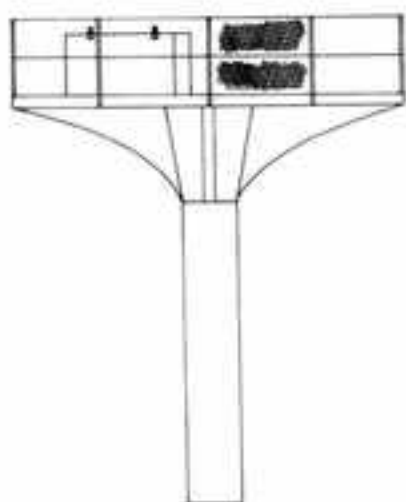
B

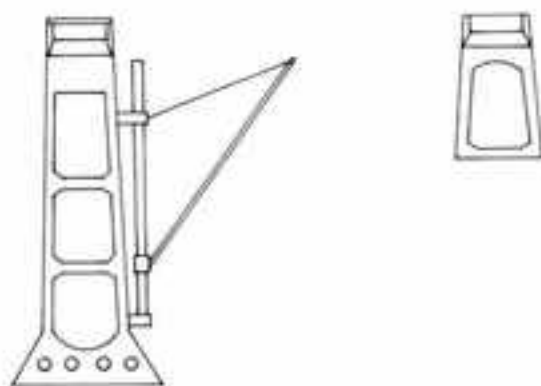
A-A

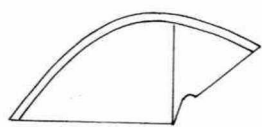
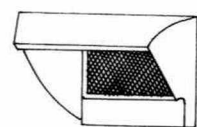
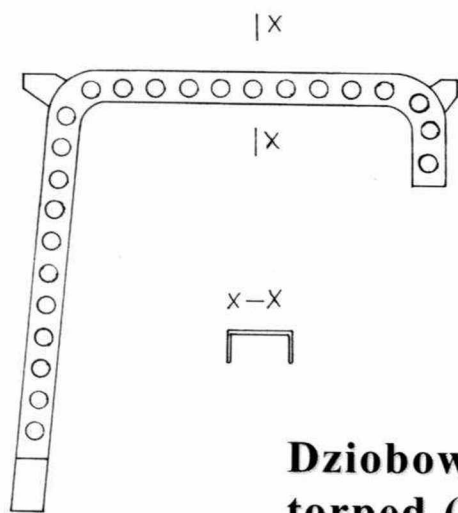

Platforma działek kal. 25 mm.

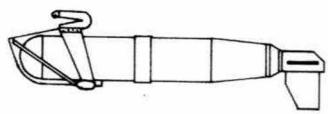
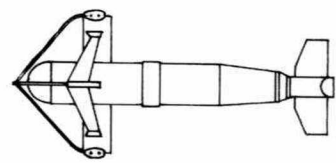
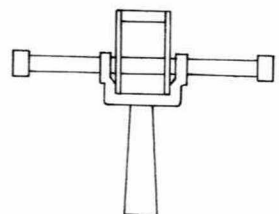
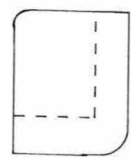
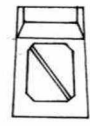
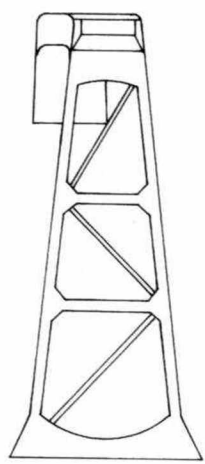
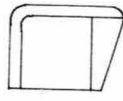
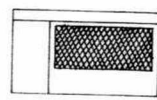
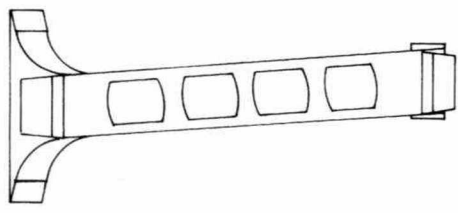
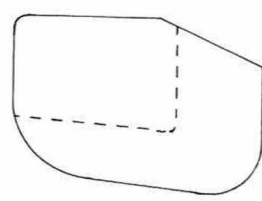

Rufowy podnośnik torped.

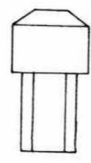
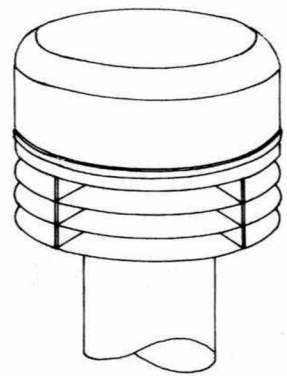

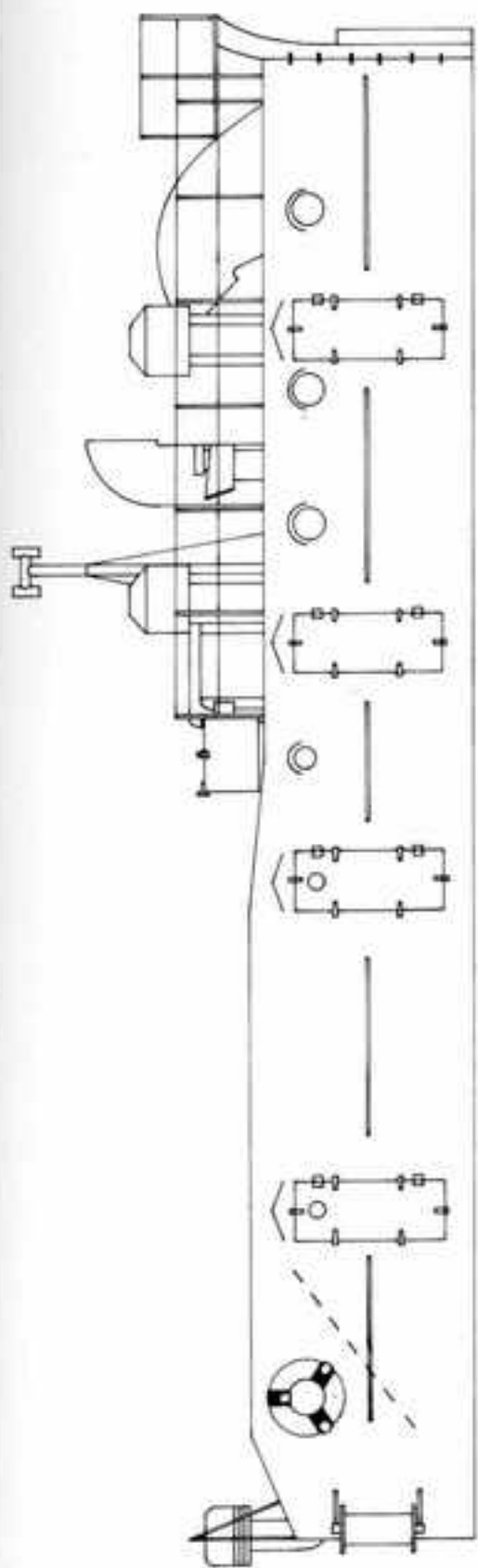

Dziobowy podnośnik torped (lewoburtowy).

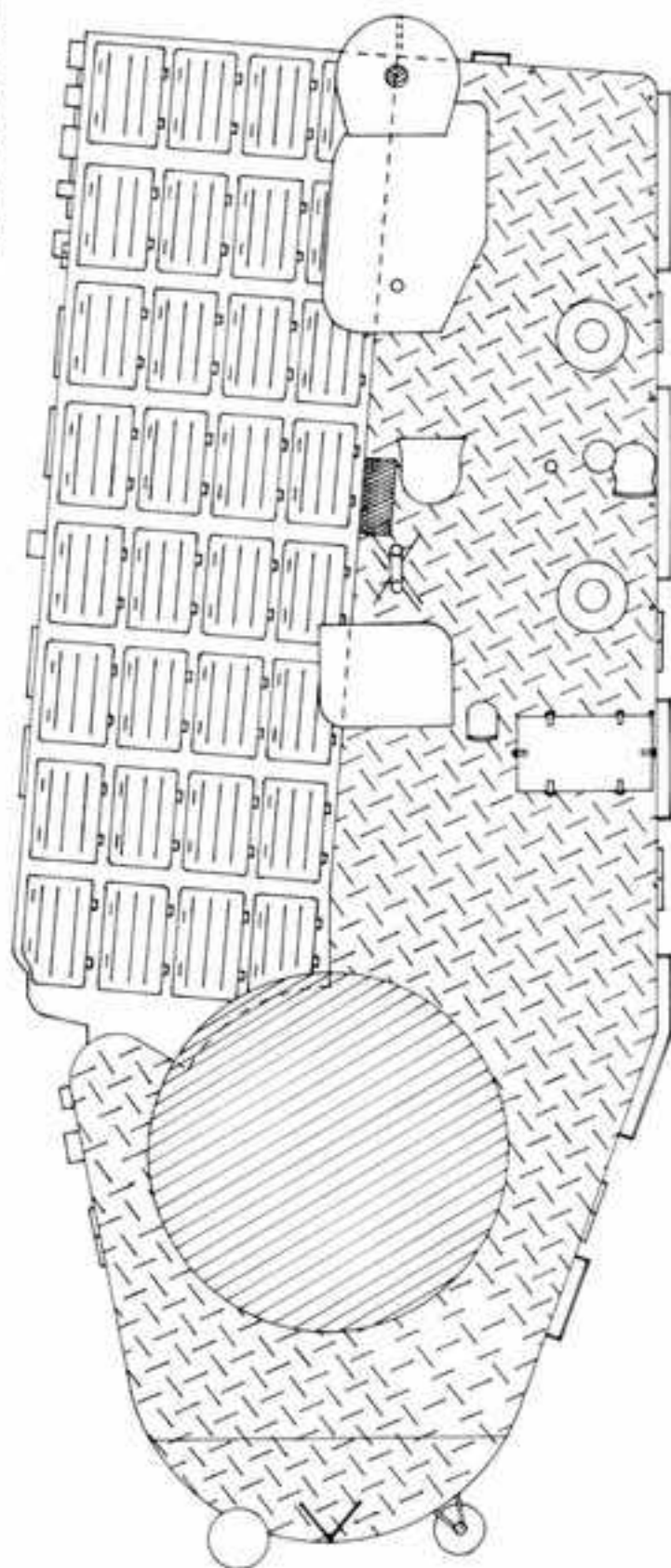

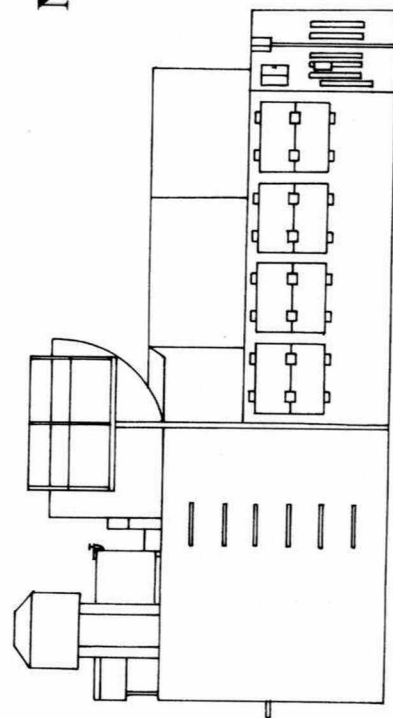
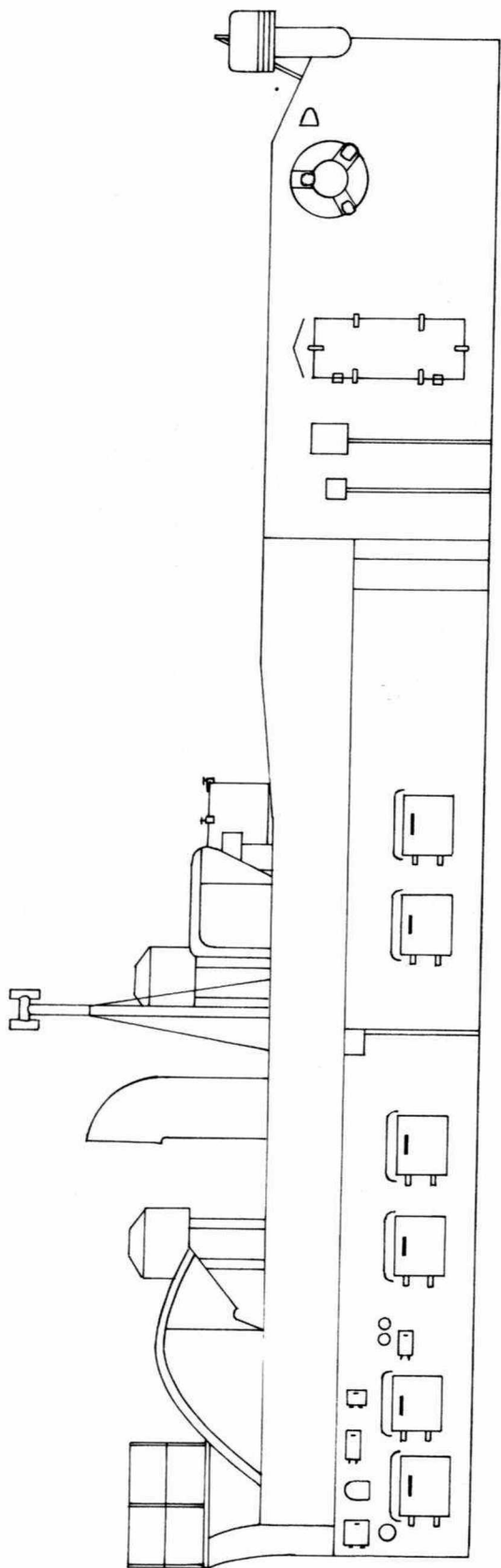
Wyposażenie rufowej nadbudówki.

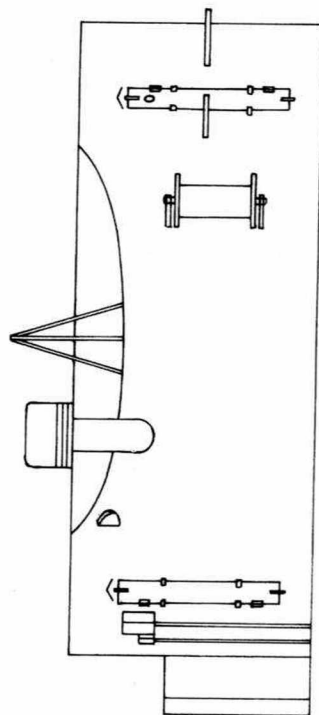

Nadbudówka rufowa.

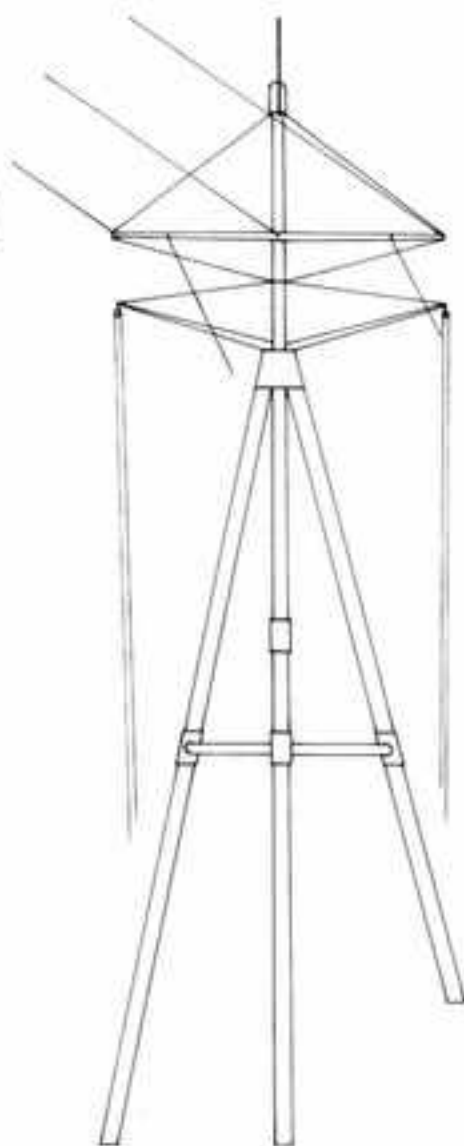
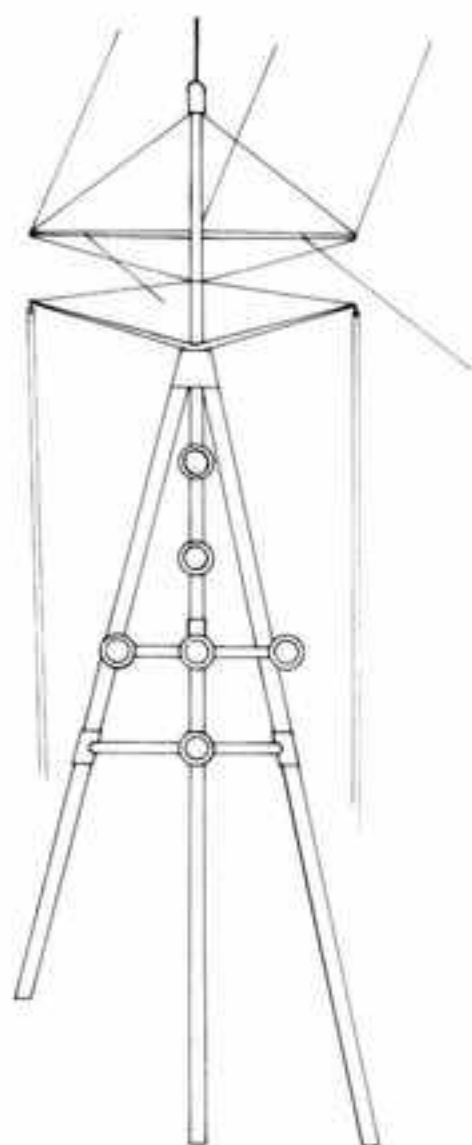

Nadbudówka rufowa.

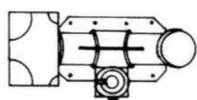
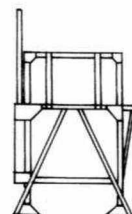
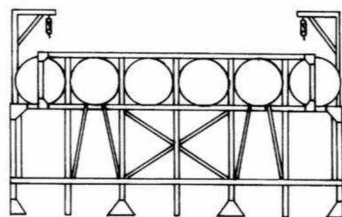
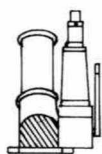
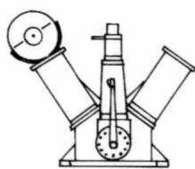
Maszt główny.

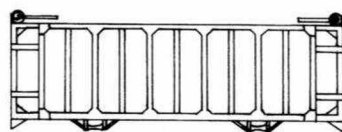
Kolowrót.

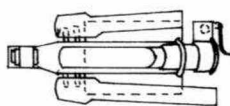
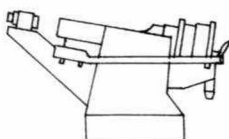
Kolowrót.

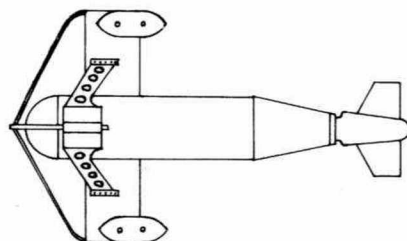
**Podwójny
miotacz bomb
głębinowych.**

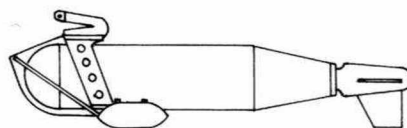
**Stojak na bomby
głębinowe.**

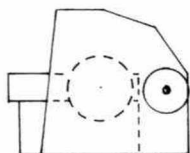
**Urządzenie do
ćwiczenia
działoczynów.**

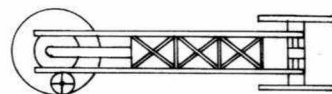
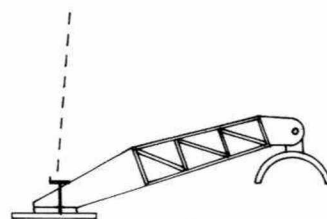
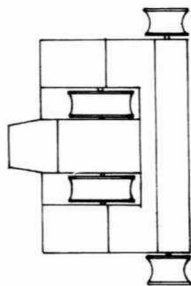
Tral.

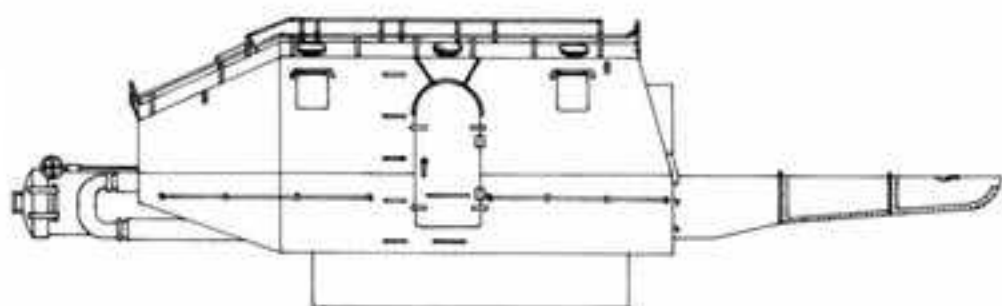

Wysięgnik tralu.

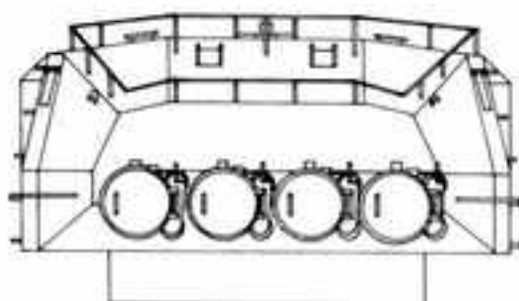
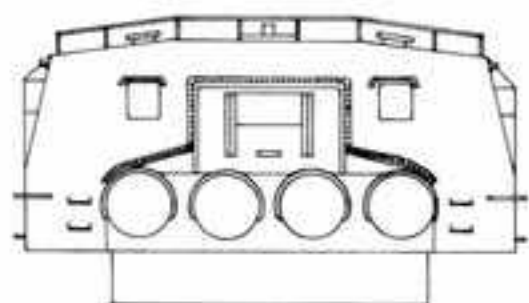
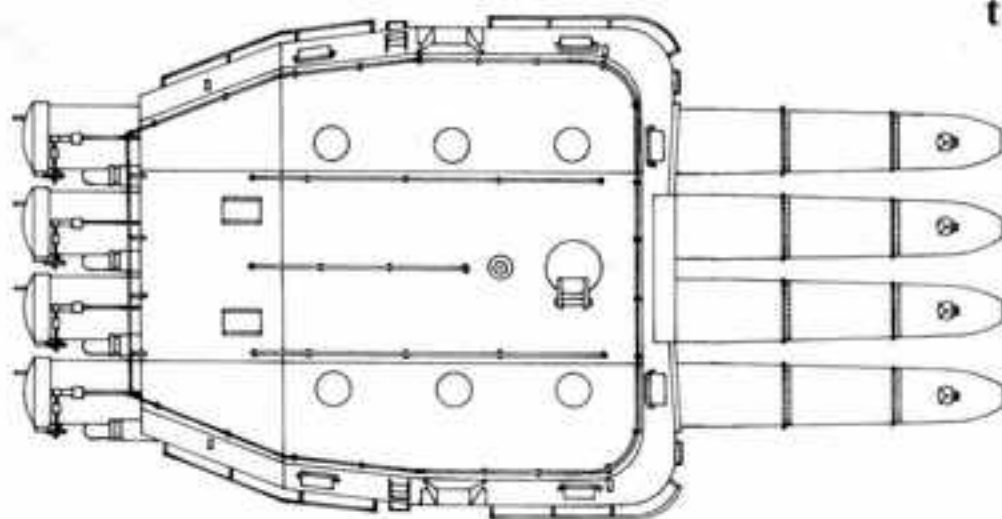

**Winda do obsługi
tralów.**

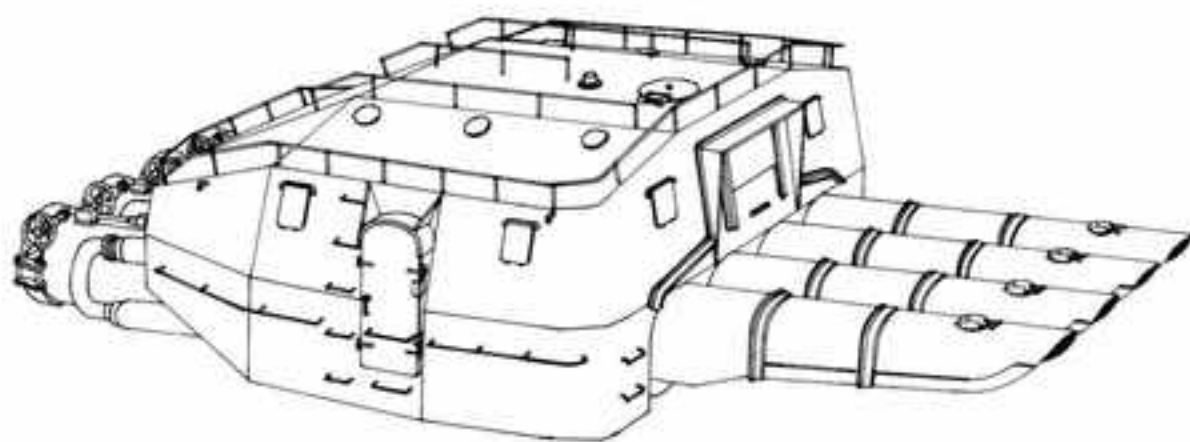

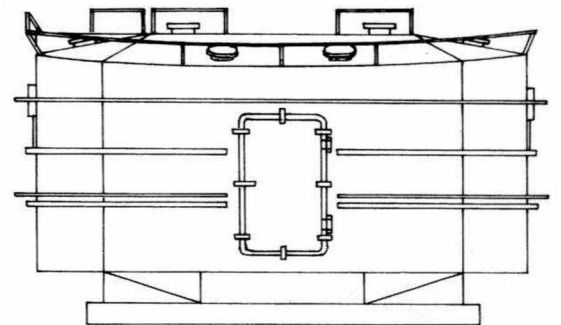
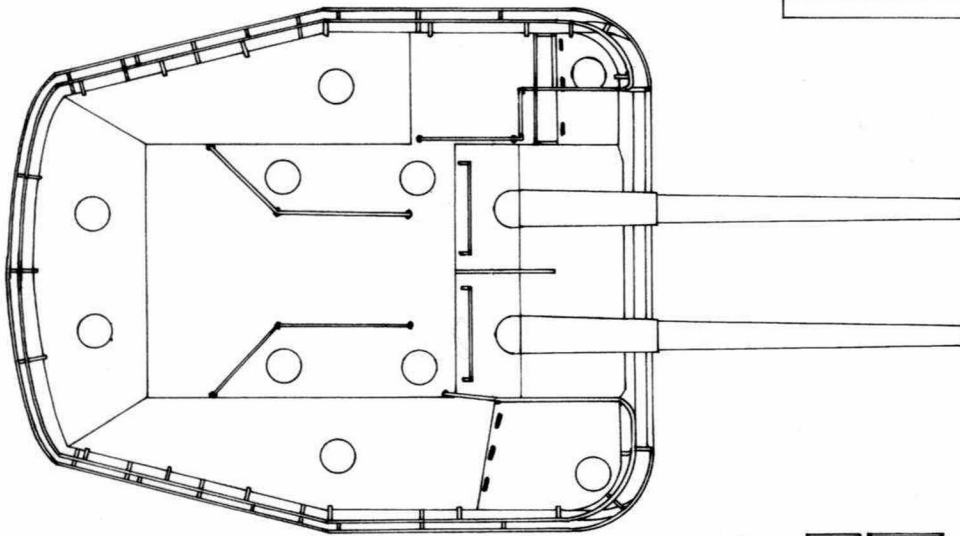
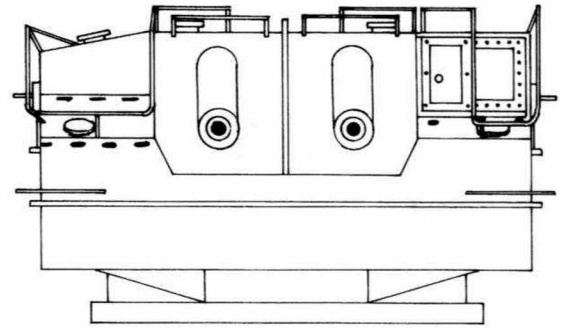
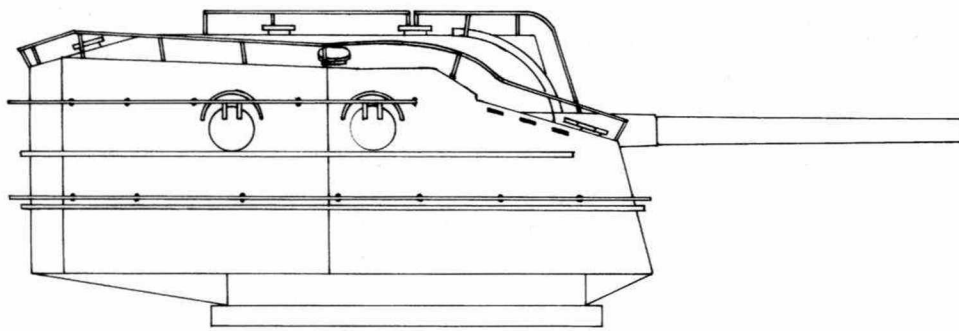

**Wyrzutnia
torpedowa.**

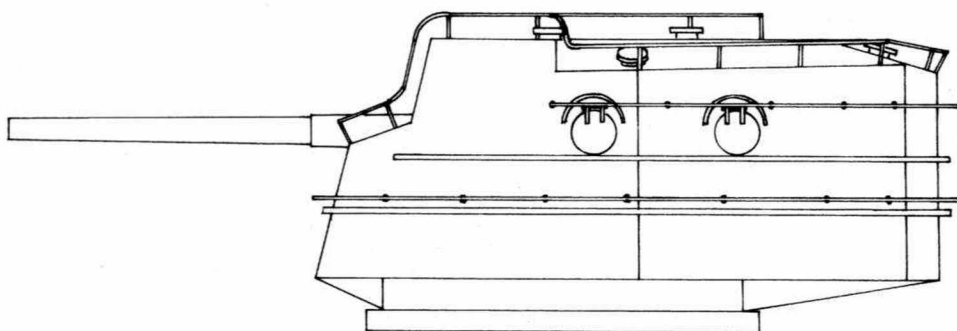

Widok ogólny.

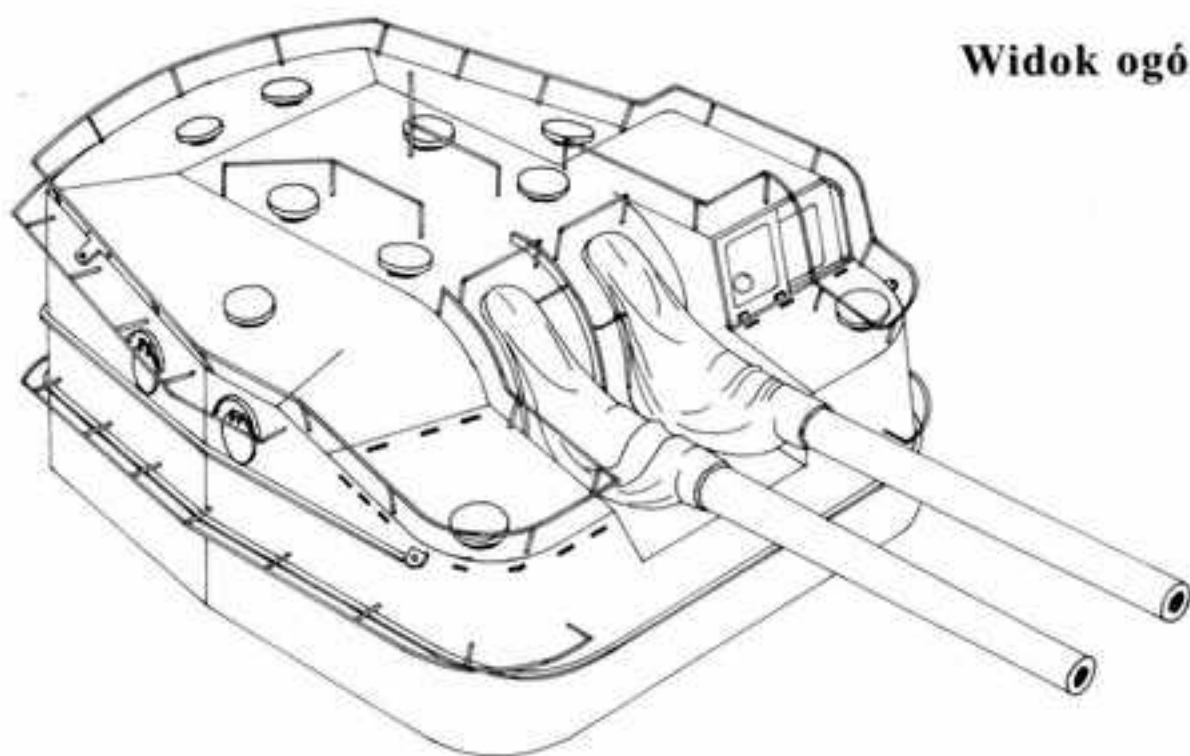

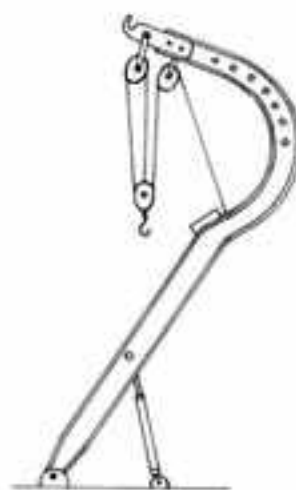
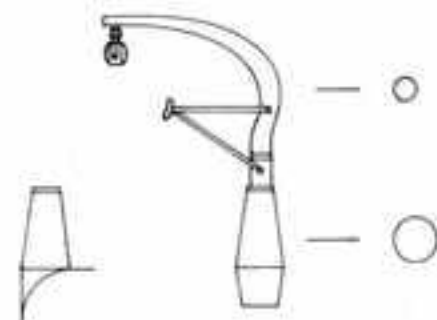
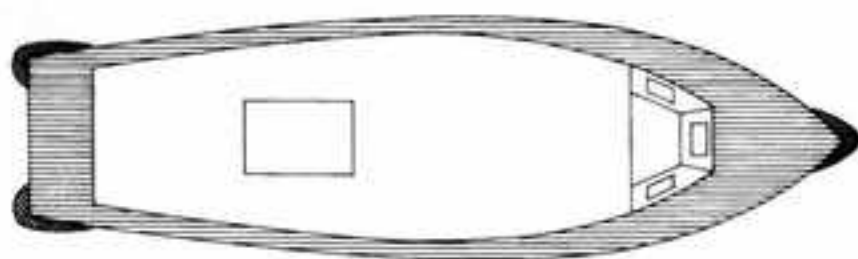
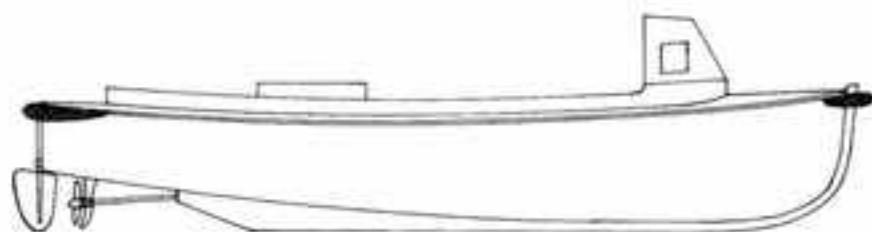
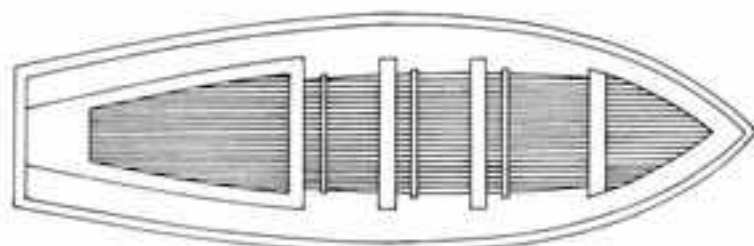
**Wieża dział
kal. 127 mm.**

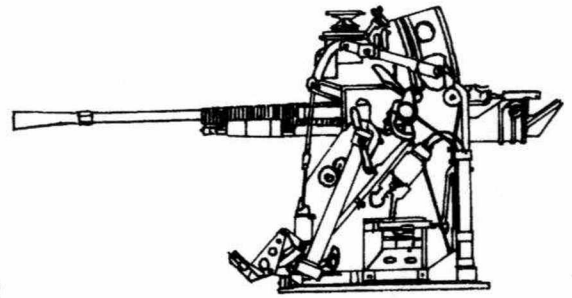
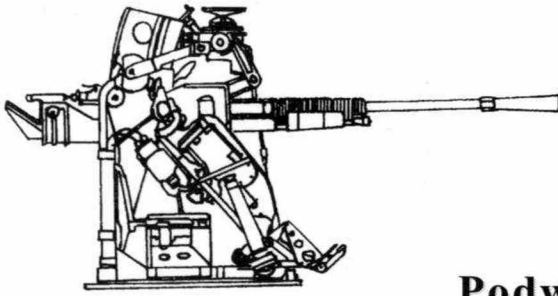
Widok ogólny.

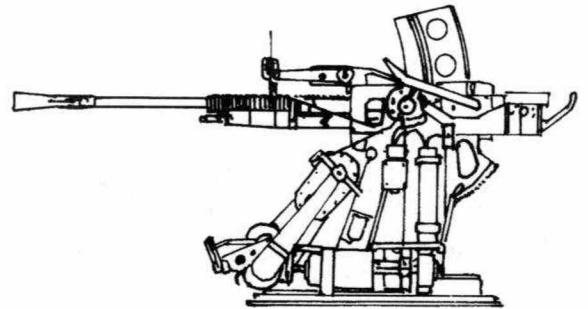
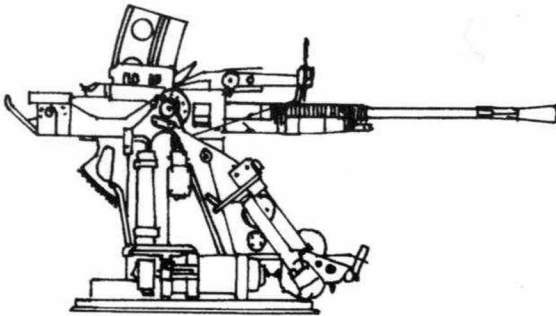
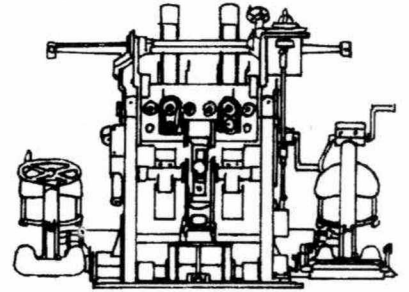
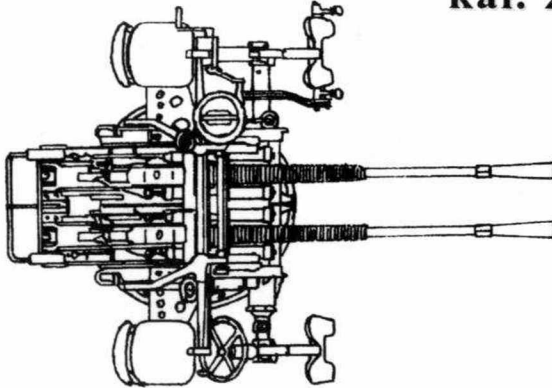
Szalupa.

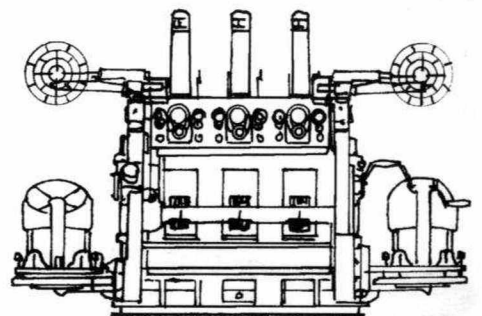
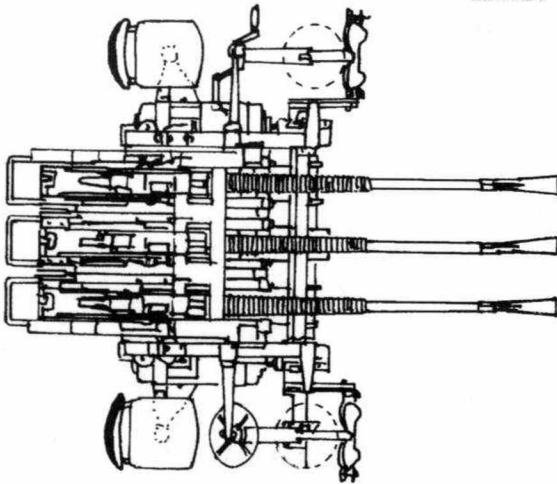
Motorówka.

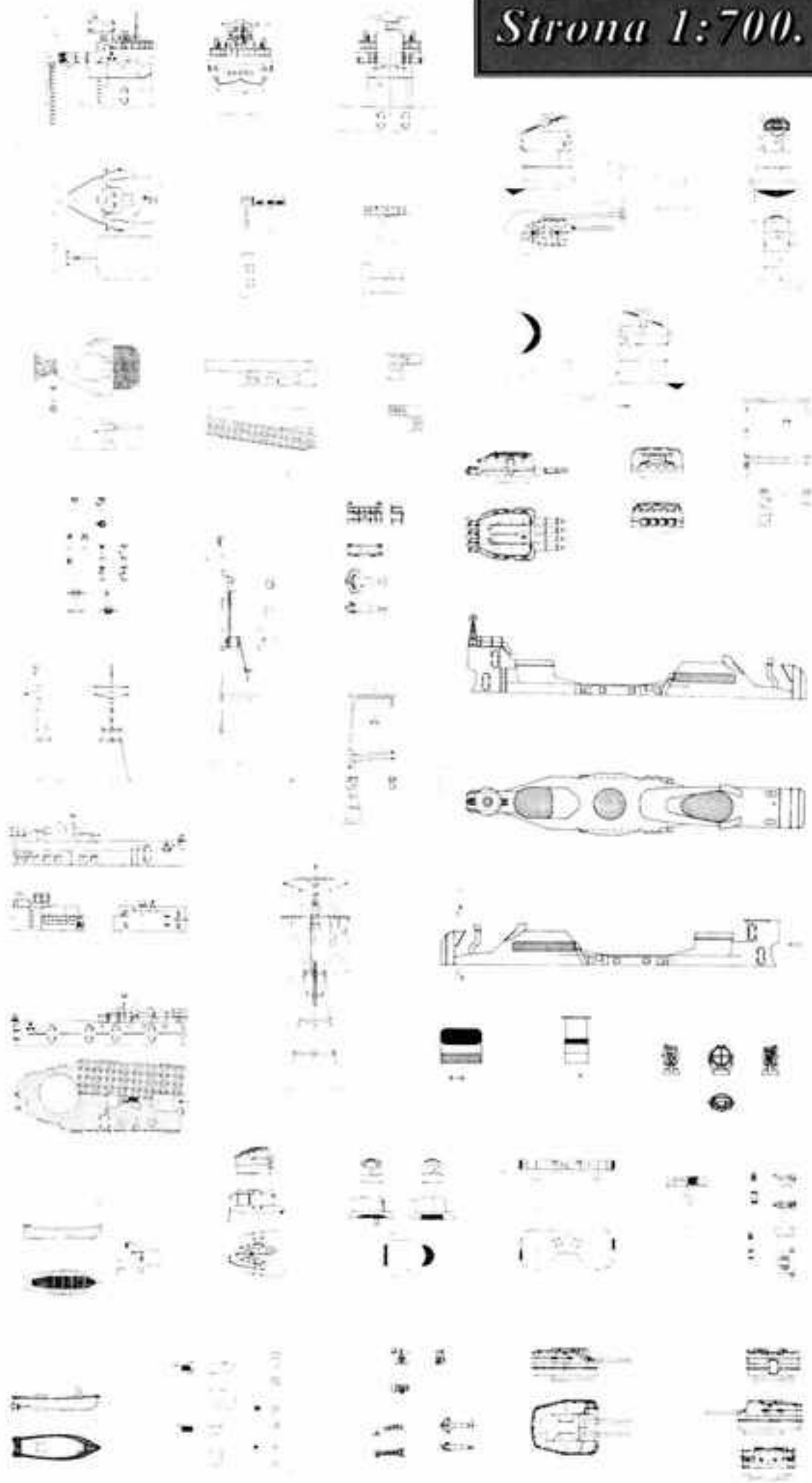
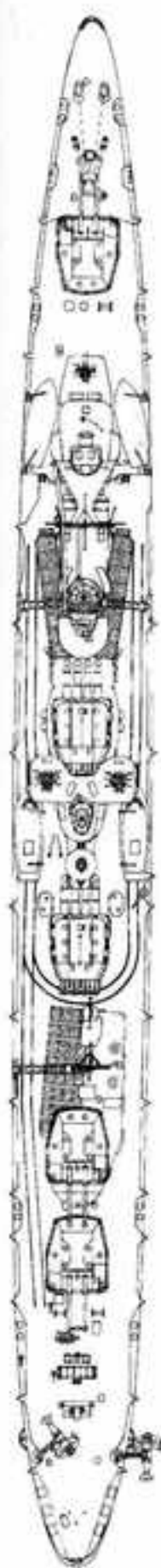
**Podwójnie
sprężone działko
kal. 25 mm.**

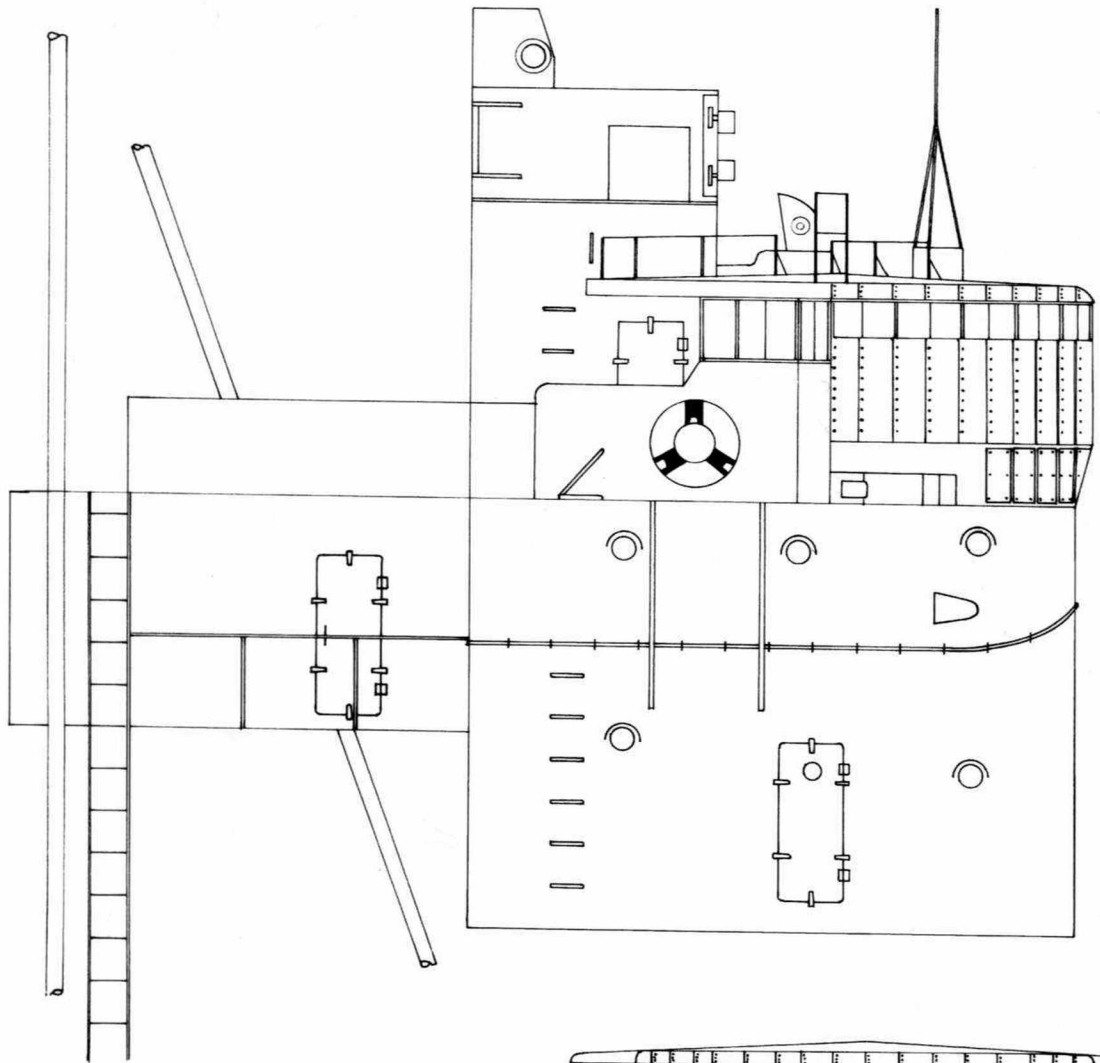

**Potrójnie
sprężone działko
kal. 25 mm.**

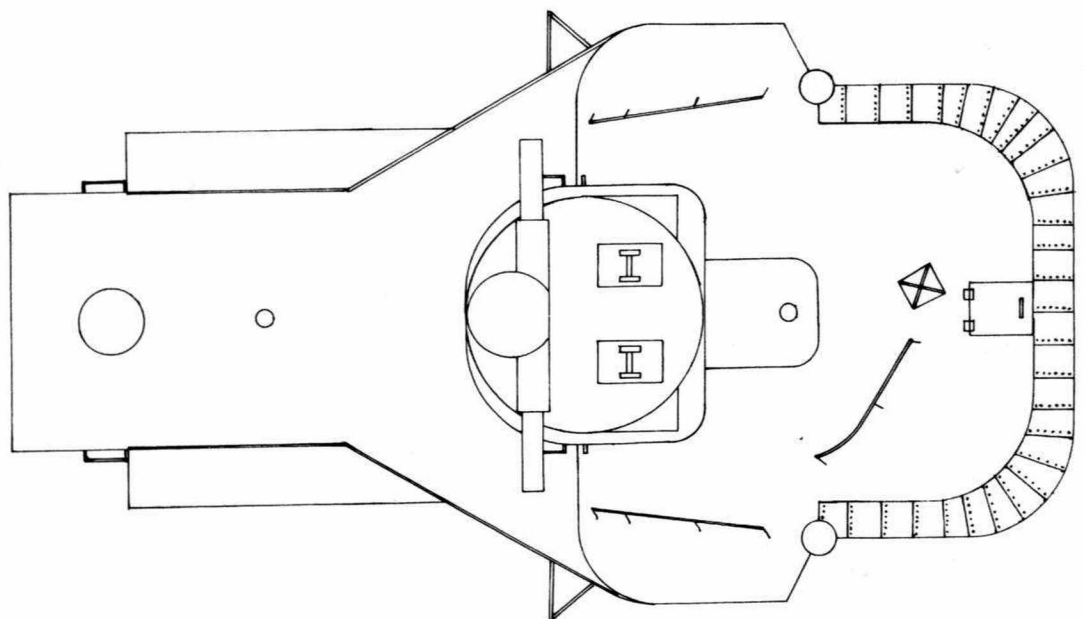
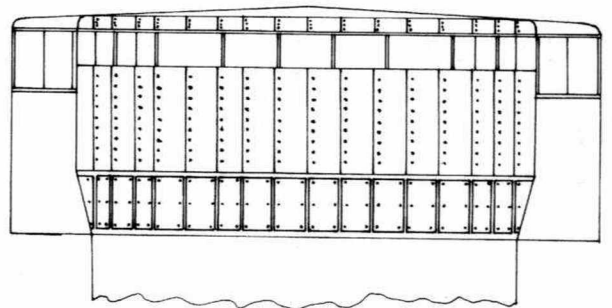

Strona 1:700.

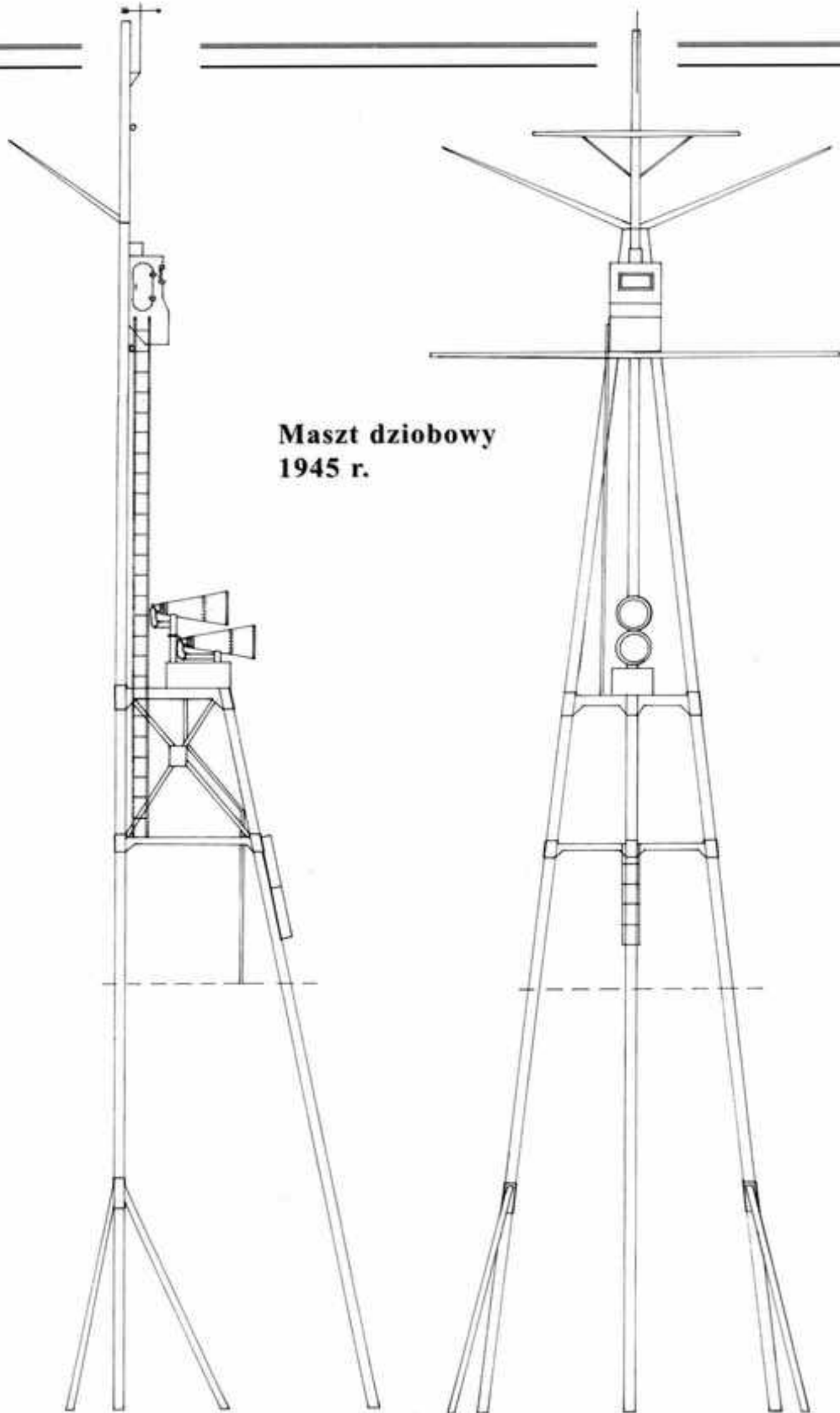

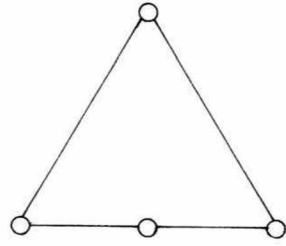
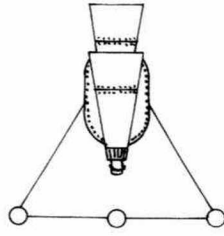
**Nadbudówka
dziobowa 1945 r.**

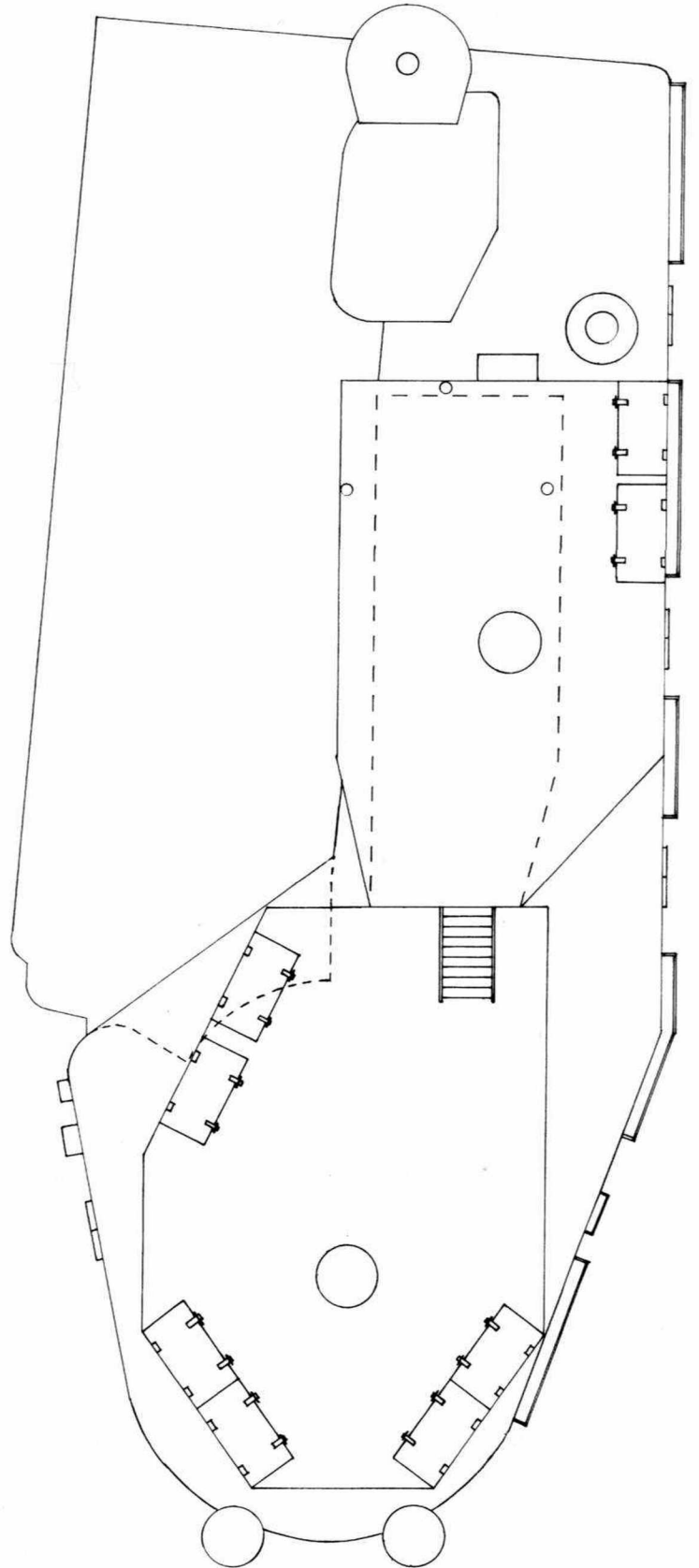
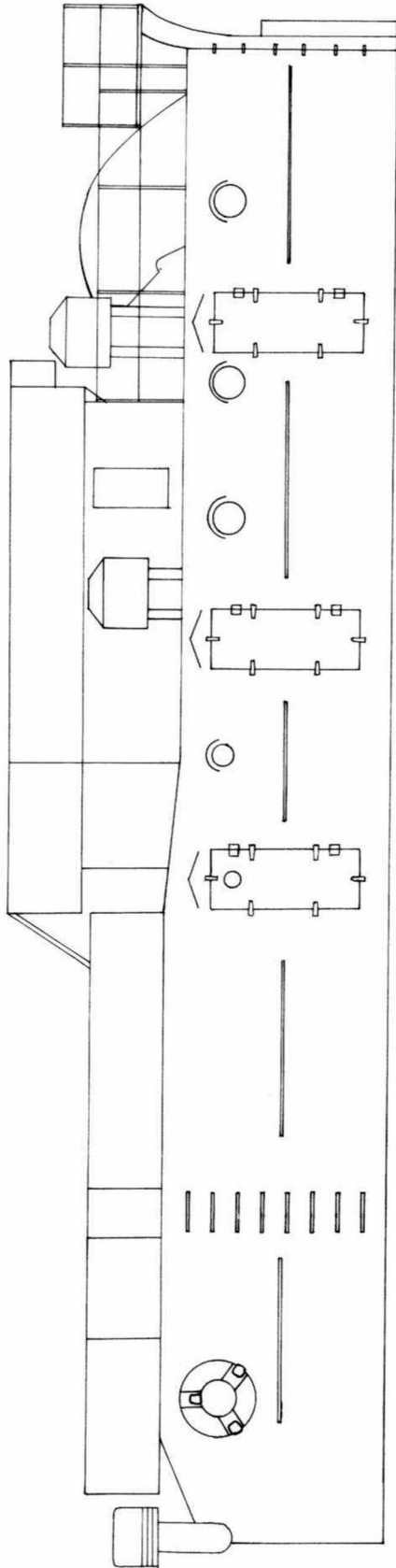
**Maszt dziobowy
1945 r.**

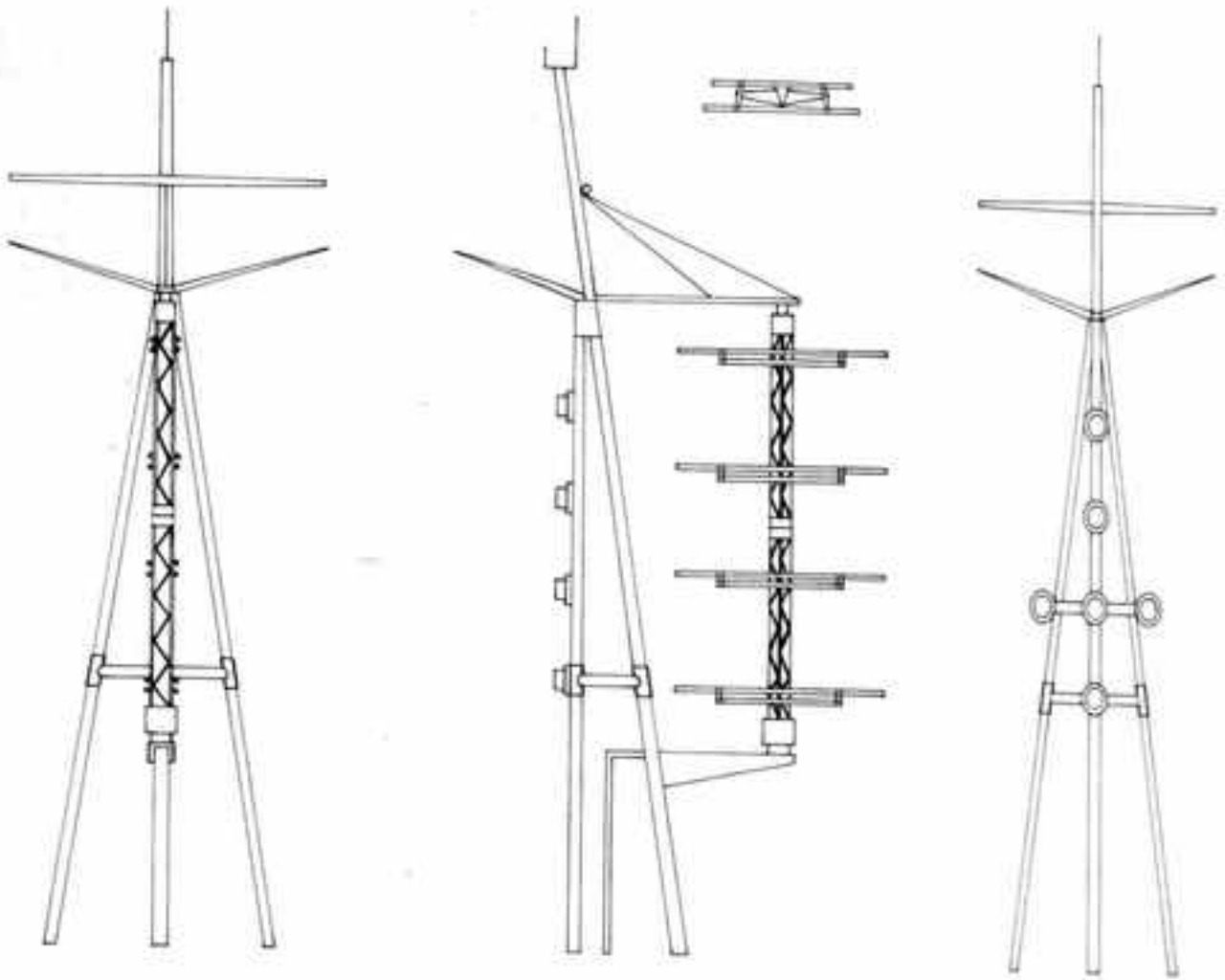

**Przekroje
masztu
dziobowego
1945 r.**

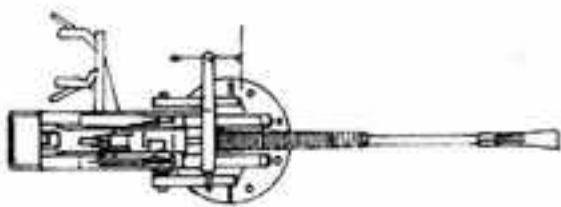
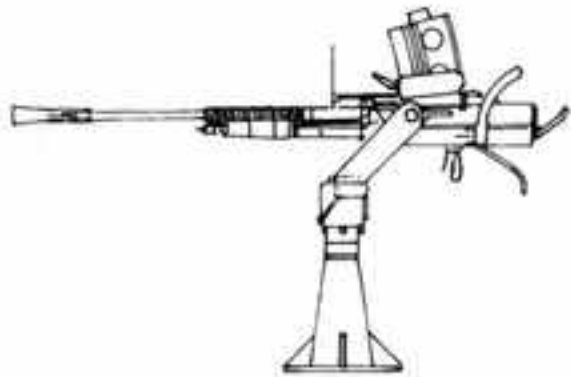
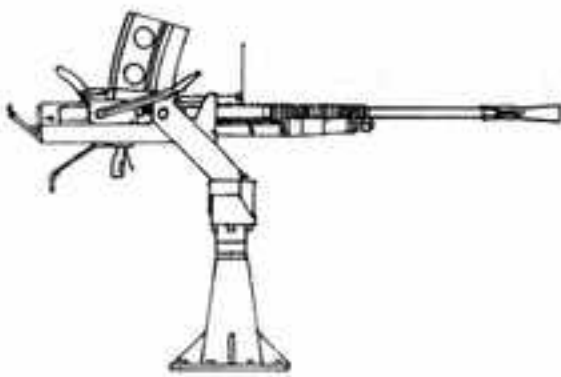

**Nadbudówka
rufowa 1945 r.**

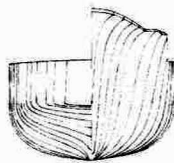
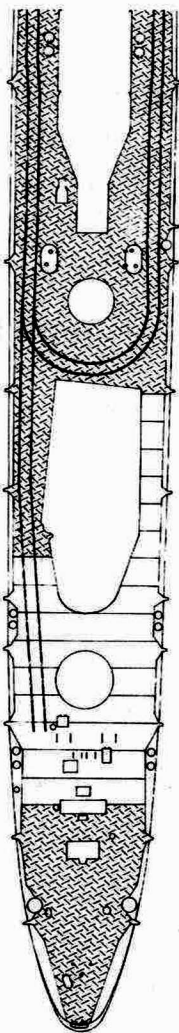
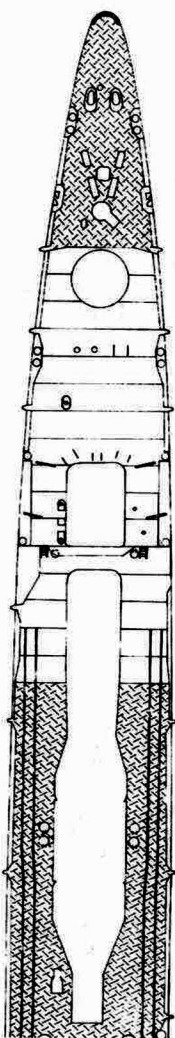
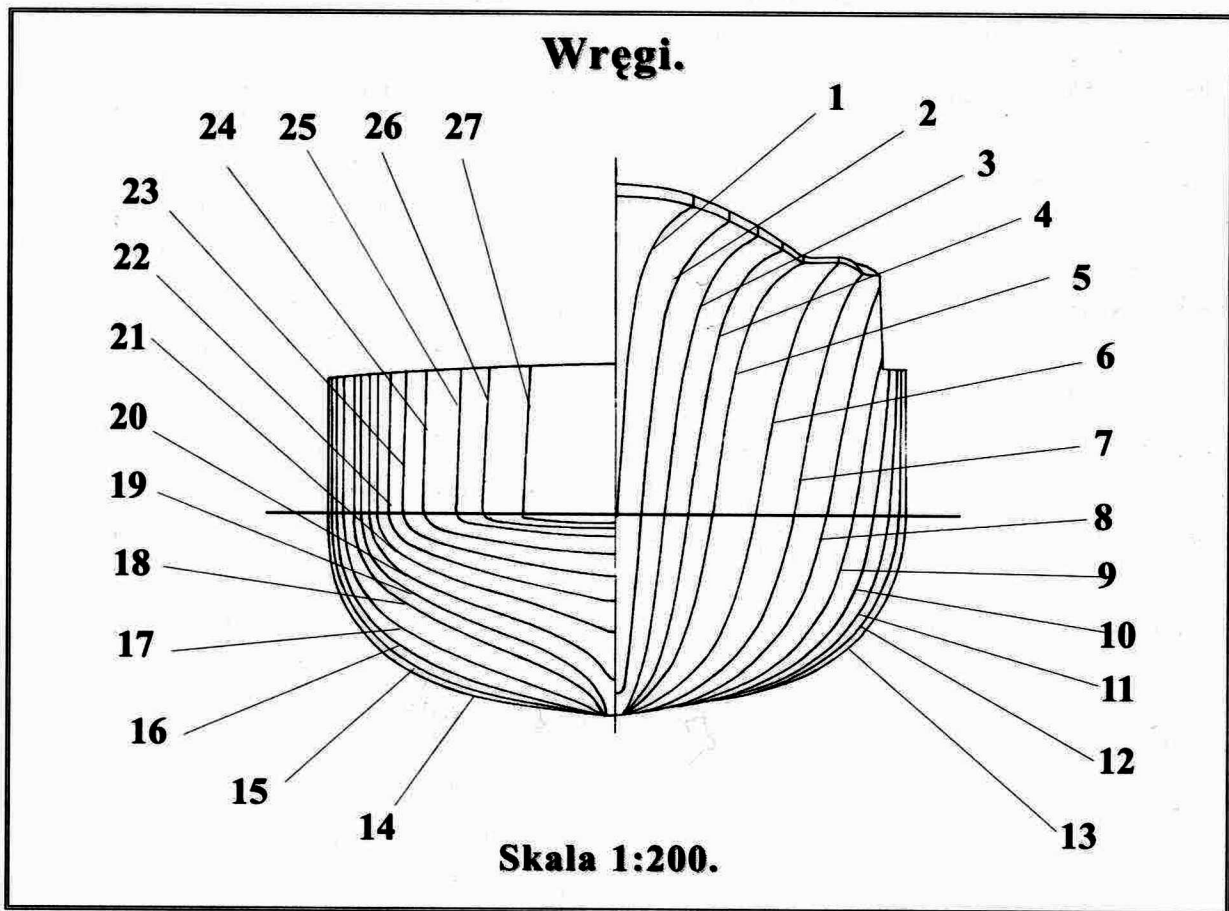

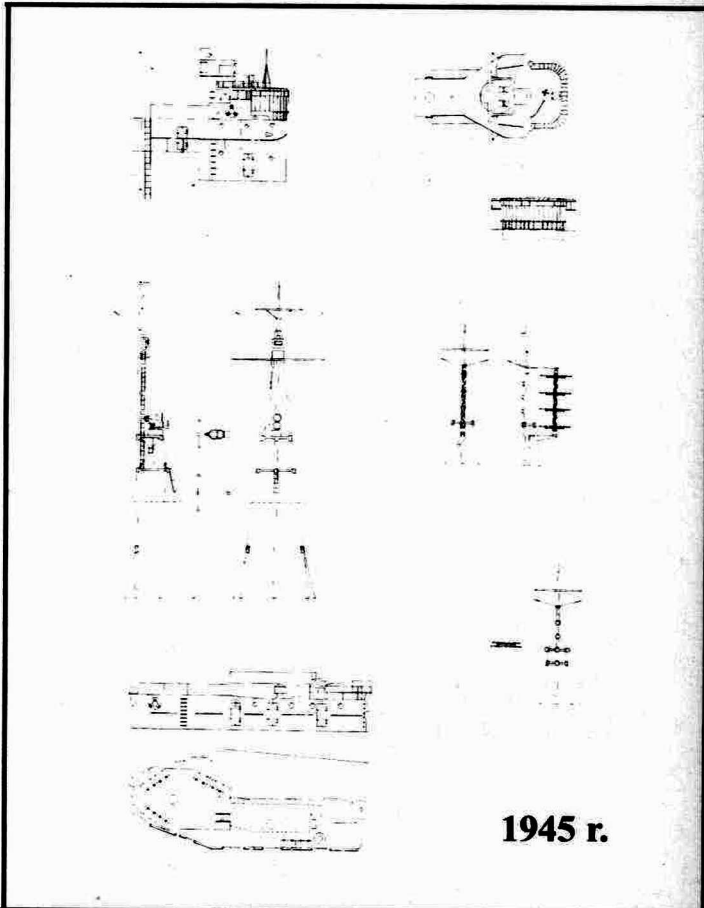
**Maszt główny
1945 r.**

**Działko kal.
25 mm na
podstawie
pojedynczej.**

Strona 1:700.

PARAMETRY TECHNICZNO-TAKTYCZNE.

Data położenia stępki .....02.08.1938.
 Data wodowania .....24.03.1939.
 Data oddania do służby .....20.01.1940.
 Stocznia .....Marynarki w Sasebo.

Wyporność ..... 2033 ton/ 2065 t (standard);
 2490 ton/ 2529 t (pełna).

Długość ..... 118,5 m.
 Szerokość ..... 10,8 m.
 Zanurzenie ..... 3,76 m .

Maszyny ..... dwie turbiny Gihon o łącznej
 mocy 52 000 KM; trzy kotły
 Kampon "RO GO".

Prędkość ..... 35.5 w.
 Paliwo ..... 500 ton.
 Zasięg ..... 6 000 mM/18 w.

Zaloga ..... 240 ludzi.

1941 r.

Uzbrojenie .....6 x 127 mm (3x2);
 4 x 25 mm (2x2);
 8 rt (2x3) 16 torpedkal. 610 mm;
 2 mbg. 36 bomb głębinowych

maj 1943 r.

Uzbrojenie .....6 x 127 mm (3x2);
 8 x 25 mm (2x3, 1x2);
 8 rt (2x3) 16 torpedkal. 610 mm;
 2 mbg. 36 bomb głębinowych

październik 1943 r.

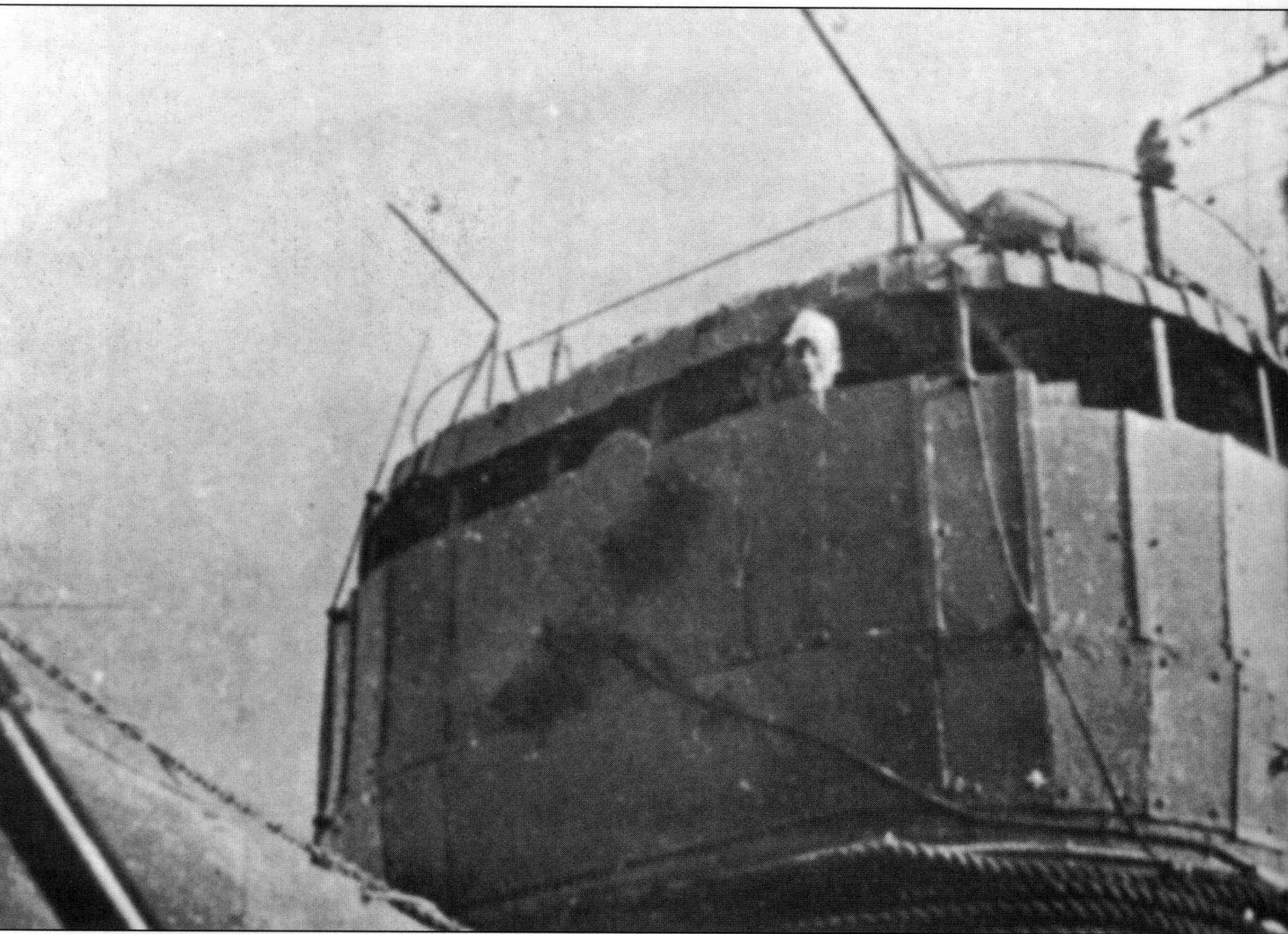
Uzbrojenie .....4 x 127 mm (2x2);
 14 x 25 mm (4x3, 1x2);
 8 rt (2x3) 16 torpedkal. 610 mm;
 2 mbg. 36 bomb głębinowych

Dane dla niszczyciela YUKIKAZE.

Rabaulu. Pomiedzy 18 a 21 lutego eskortował transportowiec GAKOKU MARU z Rabaulu do Gasmata na Nowej Brytanii i w rejsie powrotnym. Ostaniego dnia lutego wypłynął w eskorcie konwoju na Rabaulu. Konwój w składzie 8 transportowców miał przewieźć blisko 7 000 żołnierzy do Lae, portu nad Zatoką Huon na Nowej Gwinei. Dnia 2 marca rano samolot rozpoznawczy odkrył konwój i sprowadził 29 bombowców, których ataki spowodowały zatopienie jednego i uszkodzenie dwóch transportowców. YUKIKAZE i ASAGUMO wyłowiły 950 rozbitków z zatopionego transportowca KYOKUSEI MARU i wyprzedzając resztę konwoju dowiozły ich do Lae w dniu 3 marca. Tam okręt przetrwał ciężki

nalot, podczas którego zatopiono większość transportowców i 2 niszczyciele. Zabrał na pokład uratowaną załogę niszczyciela TOKITSUKAZE, a także uczestniczył w ratowaniu rozbitków z zatopionych transportowców. Powrócił do Rabaulu 5 marca, po drodze zawijając do portu Kawieng.

W marcu i kwietniu uczestniczył w transportach wojsk: 7-8 marca z Rabaulu na Wyspy Shortland i Wyspę Kolombangara, 13 marca na Kolombangara, 2 kwietnia na wyspę Rekata, 10 kwietnia do Finschhafen na Nowej Gwinei, gdzie przeżył nieudany nalot, 13 kwietnia na Tuluvu, skąd w drodze do Truk zawinął do Rabaulu i Kawiengu. Do celu dotarł 16 kwietnia. W

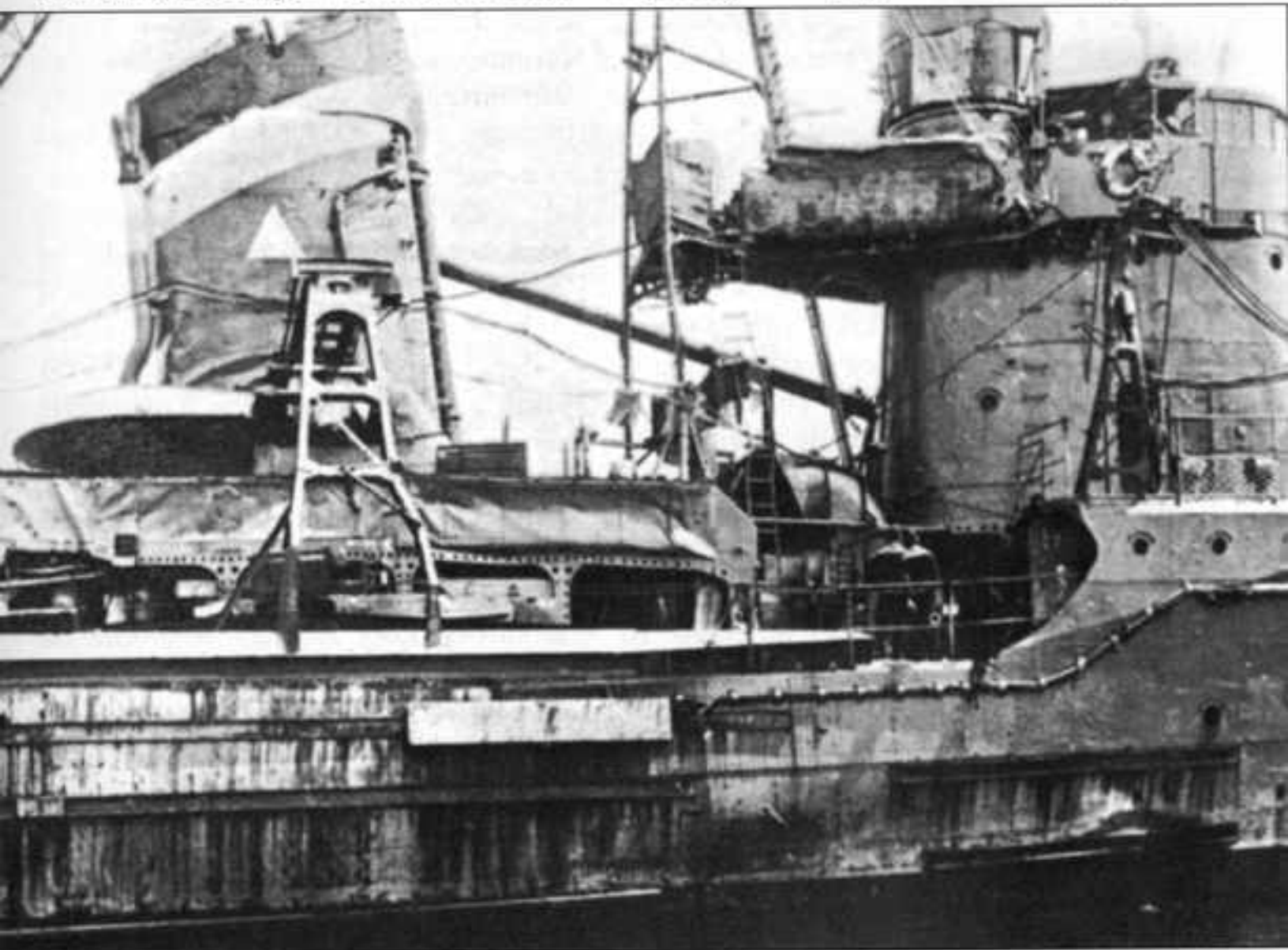

Fot. 8. Pomost YUKIKAZE w październiku 1944 r. z dodatkowym opancerzeniem.

dniach 3-8 maja eskortował lotniskowce ZUIKAKU i ZUIHO z atolu Truk do Kure, gdzie przeszedł dokowanie celem przeprowadzenia remontu. Od 16 do 21 czerwca wchodził w skład eskorty zespołu floty w rejsie z Yokosuki na Truk. Między 23 a 28 tego samego miesiąca towarzyszył lekkiemu krążownikowi NAGARA transportującemu wojsko na wyspę Nauru. Od 30 czerwca do 5 lipca YUKIKAZE esko-

Kolombangara.

Trzy dni później wypłynął z Rabaulu zespół złożony z lekkiego krążownika JINTSU i pięciu niszczycieli (YUKIKAZE, HAMAKAZE, KIYONAMI, YUGURE i MIKAZUKI) oraz czterech niszczycieli-transportowców wojska (SATSUKI, MINAZUKI, YUNAGI i MATSUKAZE). 13 lipca u wybrzeży wyspy Kolombangara

Fot. 9. Widok na śródokręcie niszczyciela MAKIGUMO (styczeń 1943 roku) należącego do typu YUGUMO. Okręty te były rozwinięciem typu KAGERO i zewnętrznie niemal identyczne. MAKIGUMO należał do 10 Dywizjonu Niszczycieli 10 Floty wchodzącej w tym czasie do składu 3 Floty. Na przednim kominie widoczne są oznaczenia tej floty. Identycznie w tym czasie wyglądał przedni komin YUKIKAZE, który ze swoim 16 Dywizjonem także należał do 10 Floty.

rtował ciężki krążownik CHOKAI z Truk przez Rabaul na wyspy Shortland. Dnia 9 lipca osłaniał transport wojsk na Wyspę

Japończycy napotkali amerykańską eskadrę w składzie: lekkie krążowniki HONOLULU, ST LOUIS i nowozelandz-

Fot. 10. YUKIKAZE po kapitulacji Japonii jako transportowiec repatriantów.

ki LEANDER oraz 10 niszczycieli. Eskadra amerykańska znalazła się tam dzięki informacji wywiadu, który donosił o wyjściu zespołu japońskiego z portu. O godzinie 0³⁶ dowódca zespołu amerykańskiego kontradmirał Ainsworth otrzymał meldunek z samolotu rozpoznawczego o wykryciu krążownika i pięciu niszczycieli. Japończycy również wykryli zespół amerykański. Po godzinie 1.00 okręty japońskie uprzedziły niszczyciele amerykańskie wystrzeliwując torpedy. Krążownik JINTSU zapalił reflektory ułatwiając tym celowanie amerykańskim artylerzystom. Spadła na niego prawdziwa nawałnica pocisków. W ciągu 10 minut stał się płonącym wrakiem, który zatonął o godzinie 1⁴⁵.

Wynikiem salwy torpedowej japońskich niszczycieli było uszkodzenie krążownika LEADER. Niszczyciele-transportowce wojska w czasie bitwy prześlizgnęły się do brzegów Kolombangary i wylądowały 1200 żołnierzy wraz z wyposażeniem. Japończykom udało się w rekordowym czasie 18 minut powtórnie załadować wyrzutnie. Cztery niszczyciele, bez MIKAZUKI, który został dla ratowania rozbitków z JINTSU, wykonały atak torpedowy, w wyniku którego uszkodzone zostały krążowniki HONOLULU i ST LOUIS. Niszczyciel GWIN (DD433) także trafiony torpedą próbowano

ratować, jednak wszelkie wysiłki spełzły na niczym. Niszczyciel RALPH TALBOT (DD390) dobił uszkodzony okręt czterema torpedami.

Dnia 19 lipca YUKIKAZE ponownie osłaniał transport wojska na Kolombangarę. W dniu 24 lipca opuścił Rabaul i popłynął na Truk. 28 sierpnia wypłynął w eskorcie lotniskowca TAIYO z Truk w rejs do stoczni w Kure, gdzie przybył 2 września. Od 8 października eskortował lotniskowiec RYUHO w rejsie z Kure do Singapuru. Powrócił do bazy 5 listopada. Dziesięć dni później opuścił ponownie Kure eskortując zaopatrzeniowiec floty IRAKO w drodze na atol Truk. Między 7 a 14 grudnia osłaniał lotniskowiec CHITOSE i zaopatrzeniowiec IRAKO w drodze powrotnej do Yokosuki.

Dnia 10 grudnia komandor Kanma zastąpił komandora porucznika Terauchi Masamichi na stanowisku dowódcy YUKIKAZE. 11 stycznia 1944 roku okręt opuścił Moji osłaniając konwój z wojskiem w drodze do Singapuru, następnie powrócił do bazy. 20 lutego eskortował lotniskowiec CHITOSE z Kagoshima na Saipan. Powrócił do Yokosuki 5 marca. W dniu 29 marca wszedł w skład eskorty lotniskowca ZUIHO w rejsie z Yokosuki na Guam. Z Guam powrócił do Kure 7 kwietnia.

31 marca 1944 roku został prze-

Fot. 11. Nadal w służbie transportowej, ale już ze zdemontowanymi wieżami artylerii głównej.

niesiony w skład 17 Dywizjonu 10 Floty Niszczycieli 3 Floty. Pomiędzy 20 kwietnia a 1 maja przebywał w eskorcie pancernika YAMATO i ciężkiego krążownika MAYA płynących z Kure przez Manilę do Lingga (kotwiczowisko koło Singapuru). 12 maja wypłynął z eskadrą floty z Lingga do Tawi-Tawi, wyspy w Archipelagu Sulu. Na miejsce zespół przybył 15 maja.

Siedem dni później, koło Tawi Tawi, wszedł na rafę uszkadzając sobie śruby. Wskutek czego prędkość maksymalna spadła do 25 węzłów. Podczas bitwy na Morzu Filipińskim (19-20 czerwca 1944 roku) wchodził w skład osłony 2 Zespołu Zaopatrzeniowego. Przyjął na pokład załogę unieruchomionego po trafieniu torpedą zbiornikowca SEIYO MARU. 23 czerwca przyplłynął do Guimarras, skąd eskortował zespół tankowców w drodze do Kure, gdzie przybył 2 lipca. Od 5 lipca do 15 sierpnia przebywał w stoczni w Kure. Tam przeprowadzono na nim remont.

Pomiędzy 22 września a 4 października wchodził w skład zespołu osłaniającego pancerniki FUSO i YAMASHIRO w drodze z bazy w Kure na kotwiczowisko Lingga. Dnia 18 października eskadra wypłynęła z Lingga by dwa dni później dotrzeć do Brunei.

W dniu 23 października, podczas Bitwy w Zatoce Leyte, YUKIKAZE wchodził w skład 1 Zespołu Uderzeniowego admirała Kurity. Kurita popłynął wzdłuż wyspy Samar na spotkanie z zespołem wiceadmirała Nishimury. 25 października natknął się na zespół lotniskowców eskortowych "TAFFY 3". Obaj dowódcy byli zaskoczeni tym spotkaniem. Zespół japoński w składzie: pancerniki YAMATO, MUSASHI, KONGO, HARUNA, krążowniki KUMANO, SUZUYA, CHIKUMA, TONE, NOSHIRO i YANAGI oraz 15 niszczycieli otworzył ogień do lotniskowców. Ich eskorta postawiła zasłonę dymną. Lotniskowce wypuściły samoloty, które zaatakowały okręty

japońskie. Niszczyciele Kurity wykonały atak torpedowy. W wyniku bitwy zatopione zostały dwa lotniskowce eskortowe ST LO i GAMBIER BAY, trzy niszczyciele: HOEL (DD533), JOHNSTON (DD557), SAMUEL B. ROBERTS (DE413) i trzy krążowniki japońskie: SUZUYA, CHIKUMA i NOSHIRO. YUKIKAZE bezpośrednio uczestniczył w zatopieniu niszczyciela JOHNSTON.

W okresie od 9 do 12 listopada eskortował zespół floty z Brunei na Morze Sulu z posiłkami na Leyte. 15 listopada został detaszowany do 2 Dywizjonu Niszczycieli 2 Floty. Pomiędzy 16 a 24 listopada powrócił z zespołem floty z Brunei do Kure. 25 listopada eskortował pancernik NAGATO do Yokosuki. W dniach 28-29 listopada eskortował lotniskowiec SHINANO podczas jego pierwszej i ostatniej podróży. Po storpedowaniu lotniskowca przez amerykański okręt podwodny ARCHERFISH, niszczyciel uczestniczył w ratowaniu rozbitków. W dniu 29 listopada osłaniał transportowce w rejsie z Maji na Taiwan i z powrotem.

Od stycznia do marca 1945 roku służył jako okręt-cel podczas treningów załóg Kaitenów na Morzu Japońskim. Wszedł w skład zespołu mającego zaatakować amerykańskie siły desantowe, znajdujące się u wybrzeży Okinawy. Zespół składał się z pancernika YAMATO, krążownika YAHAGI i niszczycieli: ISOKAZE, HAMAKAZE, YUKIKAZE, ASASHIMO, KASUMI, HATSUSHIMO, FUYUTSUKI i SUZUTSUKI. Dnia 6 kwietnia zespół pod dowództwem wiceadmirała Seiichi Ito wyruszył z Zatoki Tokuyama o godzinie 15.00. 7 kwietnia rano, o godzinie 8.20 zespół został wykryty przez samolot rozpoznawczy. Również cztery godziny później, o 12.20, rozpoczął się nalot, w wyniku którego zatopiono pancernik YAMATO,

krążownik YAHAGI oraz niszczyciele: HAMAKAZE, ASASHIMO, KASUMI i ISOKAZE. YUKIKAZE wyciągnął z wody rozbitków z YAMATO i ISOKAZE, podczas nalotu odniósł nieznaczne uszkodzenia, stracił trzech członków załogi, a piętnastu zostało rannych. 15 maja powrócił do bazy w Maizuru, gdzie doczekał końca wojny.

W dniu 17 maja nowym dowódcą okrętu mianowany został komandor porucznik Terauchi. 15 sierpnia jednostkę włączono w skład 41 Dywizjonu Niszczycieli 31 Flotyli Połączonej Floty. Dnia 5 września 1945 roku okręt został skreślony z listy floty. Po wojnie ocalałe okręty cesarskiej floty używano do akcji repatriacyjnych japońskich żołnierzy i cywili. W stoczni w Maizuru YUKIKAZE został całkowicie rozbudowany i przystosowany do wypełniania nowych zadań. Przebudowę zakończono 10 lutego 1946 roku.

Do 18 grudnia okręt odbył 15 rejsów z repatriantami: 5 z Chinuangtao, 4 z Okinawy, 2 z Rabaulu, 2 z Bangkoku, 1 z Port Moresby i 1 z Chuanchou. Łącznie przepłynął 38 753 mile i przewiózł 13 056 osób. Był jednym z okrętów przeznaczonych do reparacji wojennych dla państw Koalicji. Okręt oraz załoga otrzymały miano najlepszych spośród biorących udział w akcji repatriacyjnej. YUKIKAZE odwiedziło wielu morskich attache krajów alianckich włącznie z morskim dowódcą amerykańskich sił na Dalekim Wschodzie, który złożył wizytę w porcie w Tokio w maju 1947 roku. Wygląd i wrażenie jakie sprawiał niszczyciel był "naprawdę wielką niespodzianką jak na okręt przegranej floty".

Ostatecznie YUKIKAZE został przyznany Chinom. Wypłynął z portu w Sasebo 1 lipca, aby przybyć do Szanghaju

Fot. 12. YUKIKAZE jako TAN YANG w służbie marynarki chińskiej.

dwa dni później. Oficjalnie okręt został przekazany Chinom 6 lipca 1947 roku i zmienił nazwę na TANG YAN. Pod flagą chińską pełnił aktywną służbę do roku 1965. W maju 1970 roku został wyrzucony na brzeg przez tajfun, po czym podjęto decyzję o jego złomowaniu. W 1971 roku Chińska Marynarka przekazała Muzeum Marynarki japońskiej w Etajimie kotwicę i ster niszczyciela YUKIKAZE.

YUKIKAZE był najaktywniejszym niszczycielem japońskiej floty, brał udział w wielu akcjach bojowych. Przepłynął ponad 199000 mil, co było rekordem w japońskiej marynarce. Zyskał legendarną sławę szczęśliwej jednostki. Dlatego też pierwszy wybudowany po wojnie okręt japoński otrzymał jego imię.

Nazwy jednostek typu KAGERO.

Niszczyciele japońskie nosiły poetyckie nazwy zjawisk atmosferycznych; wiatru, chmur, fal, prądów morskich itp.

- AMATSUKAZE** - niebiański wiatr;
- ARASHI** - sztorm;
- HAGIKAZE** - wiatr wiejący nad kwitnącą koniczyzną;
- HAMAKAZE** - wiatr wiejący przy

brzegu morza;

- HATSUKAZE** - wczesna bryza;
- HAYASHIO** - szybko rosnący przyływ;
- ISOKAZE** - wiatr na wybrzeżu;
- KAGERO** - babie lato;
- KUROSHIO** - ciepły prąd zatokowy;
- MAIKAZE** - wicher;
- NATSUSHIO** - letni przyływ;
- NOWAKI** - jesienny wicher;
- OYASHIO** - zimny prąd zatokowy;
- SHIRANUI** - fosforyzująca piana;
- TANIKAZE** - wiatr w dolinie;
- TOKITSUKAZE** - pomyślny wiatr;
- URAKAZE** - wiatr w zatoce;
- YUKIKAZE** - śnieżny wiatr.

Krótką historią pozostałych okrętów typu KAGERO.

AMATSUKAZE został zbudowany w stoczni Dock Tokio. Stępkę położono w 1938 roku, a wodowanie miało miejsce 19 października 1939 roku. Jednostka została włączona do służby 26 października 1940 roku. Pierwszym dowódcą został Commander Hara Tameichi. Okręt wziął udział w Bitwie na Morzu Jawajskim, Bitwie o Midway, walkach o wyspy Salomona, walkach o Guadalcanal oraz Bitwie pod Santa Cruz. Dnia 6 kwietnia 1945 roku okręt został

zatoniony przez samoloty typu B25 na wschód od wyspy Amoy na pozycji 24°30' N, 118°10' E.

ARASHI zbudowano w Stoczni Marynarki w Maizuru. Stępkę pod jednostkę położono w roku 1939, a wodowanie odbyło się 22 kwietnia 1940 roku. Niszczyciel został włączony do służby 27 stycznia 1941 roku. Pierwszym dowódcą został mianowany kommandor Watanabe Yasumasa. Okręt między innymi brał udział w walkach o Indie Holenderskie, Bitwie o Midway, walkach o Guadalcanal, Bitwie pod Santa Cruz. Jednostka została zatopiona podczas bitwy pod Kolombangera przez niszczyciele amerykańskie DUNLAP (DD384), CRAVEN (DD382) i MAURY (DD401) na pozycji 7°50' S, 156° 55' E.

HAGIKAZE zbudowano w stoczni Fujinagata Osaka. Stępkę położono w roku 1939, a wodowanie miało miejsce 18 czerwca 1940 roku. Niszczyciel został włączony do czynnej służby 31 marca 1941 roku. Jego pierwszym dowódcą był kommandor Jura Shojiro. Okręt między innymi uczestniczył w ataku na Pearl Harbor, walkach o Indie Holenderskie, Bitwie o Midway i walkach o Guadalcanal. HAGIKAZE został zatopiony przez amerykańskie niszczyciele: DUNLAP, CRAVEN i MAURY w Bitwie pod Kolombagerą na pozycji 7° 50' S, 156° 55' E.

HAMAKAZE zbudowano w stoczni Fujinagata Osaka. Stępkę pod jednostkę położono ??, a wodowanie odbyło się 25 listopada 1940 roku. Niszczyciel włączono do służby 30 czerwca 1941 roku. Na pierwszego dowódcę został mianowany kommandor Orita Tsuneo. Okręt wziął udział w ataku na Pearl Harbor, desancie w Rabaulu, zajęciu Indii Holenderskich, Bitwie o Midway,

walkach o Guadalcanal, Bitwie w Zatoce Kula, Bitwie pod Kolombangera, Bitwie pod Vella Lavella, Bitwie na Morzu Filipińskim oraz Bitwie w Zatoce Leyte. Jednostka została zatopiona przez samoloty z lotniskowców zespołu TF 58, podczas ostatniego rejsu pancernika YAMATO na pozycji 30° 47' N, 128° 08' E.

HATSUKAZE powstał w stoczni Kawasaki Kobe. Położenie stępki miało miejsce 3 grudnia 1937 roku, a wodowanie 24 stycznia 1939 roku. Okręt oddano do służby 15 lutego 1940 roku. Na pierwszego dowódcę został wyznaczony kommandor Takahashi Kameshiro. Niszczyciel między innymi brał udział w Bitwie na Morzu Jawajskim, zajęciu Indii Holenderskich, Bitwie o Midway oraz Bitwie pod Santa Cruz. Jednostka została zatopiona (po zderzeniu z krążownikiem MYOKO) przez amerykańskie podczas bitwy w Zatoce Cesarzowej Augusty na pozycji 6° 01' S, 153° 58' E.

HAYASHIO powstał w stoczni Uraga Dock Tokio. Stępkę położono w roku 1938. Wodowanie miało miejsce 19 kwietnia 1939 roku, a oddanie do służby 31 sierpnia 1938 roku. Pierwszym dowódcą został kommandor Kaneda Kiyoshi. Okręt brał udział w zajęciu Indii Holenderskich, Bitwie o Midway, walkach o wyspy Salomona oraz walkach o Guadalcanal. Jednostka została zatopiona przez samoloty B17 w Zatoce Huon na Nowej Gwinei na pozycji 7°S, 147°30' E.

ISOKAZE zbudowano w stoczni Marynarki w Sasebo. Stępkę położono w roku 1938, a wodowanie odbyło się 19 czerwca 1939 roku. Okręt włączono do służby 30 listopada 1940 roku. Jego pierwszym dowódcą został kommandor Toshima Shunichi. Niszczyciel między innymi brał udział w ataku na Pearl

Harbor, zajęciu Indii Holenderskich, Bitwie o Midway, walkach o Guadalcanal, Bitwie pod Santa Cruz, Bitwie pod Vella Lavella, Bitwie na Morzu Filipińskim oraz Bitwie w Zatoce Leyte. Dnia 7 kwietnia 1945 roku okręt został zatopiony przez samoloty startujące z lotniskowców zespołu TF58, co miało miejsce podczas ostatniej akcji pancernika YAMATO na pozycji $30^{\circ}46' N, 128^{\circ} 92' E$.

KAGERO został zbudowany w Stoczni Marynarki w Maizuru. Stępkę położono 30 września 1937 roku. Wodowanie miało miejsce 27 września 1938 roku, a oddanie do służby 6 listopada 1939 roku. Na pierwszego dowódcę jednostki został wyznaczony kommandor Yokoi Minoru. Niszczyciel wziął udział w ataku na Pearl Harbour, zdobyciu Rabaulu, rajdzie na Ocean Indyjski, Bitwie o Midway, walkach o Guadalcanal, Bitwie pod Santa Cruz oraz Bitwie pod Tassafaronga. W dniu 8 maja 1943 roku jednostkę, po wejściu na minę

koło wyspy Rendova, zatopiły samoloty korpusu piechoty morskiej. Zdarzenie miało miejsce na pozycji $8^{\circ} 08' S, 156^{\circ} 55' E$.

KUROSHIO powstał w stoczni Fujinagata Osaka. Stępkę położono 31 sierpnia 1937 roku, a wodowanie odbyło się 25 października 1939 roku. Do czynnej służby okręt oddano 27 stycznia 1940 roku. Pierwszym dowódcą został kommandor Ugaki Tamaki. Niszczyciel wziął udział w zajęciu Indii Holenderskich, Bitwie o Midway, walkach o wyspy Salomona, walkach o Guadalcanal, Bitwie pod Santa Cruz oraz Bitwie pod Tassafaronga. W dniach 7-8 maja 1943 roku okręt zatonął na minach koło wyspy Rendova, na pozycji $8^{\circ} 08' S, 156^{\circ} 55' E$.

MAIKAZE zbudowano w stoczni Uraga Dock Tokio. Stępkę położono w roku 1940, a wodowanie odbyło się 15 marca 1941 roku. Do czynnej służby jednostkę włączono 15 lipca tego samego roku. Pierwszym dowódcą

Fot. 13. Niszczyciel NOWAKI w marszu z pełną prędkością 35,1 węzła. Fotografię wykonano w kwietniu 1941 roku na próbach odbiorczych.

został mianowany kommandor Nakasugi Seiji. Jednostka wzięła udział w Bitwie o Midway, walkach o Wyspy Salomona oraz walkach o Guadalcanal. W dniu 17 lutego 1944 roku okręt został zatopiony przez artylerię krążowników MINNEAPOLIS i NEW ORLEANS, koło Truk, na pozycji $7^{\circ}45' N, 151^{\circ}20' E$.

NATSUSHIO powstał w stoczni Fujinagata Osaka. Stępkę pod tą jednostkę położono ??, a wodowanie miało miejsce 23 lutego 1939 roku. Okręt oddano do służby 31 sierpnia 1940 roku. Pierwszy dowódca nie jest znany. Okręt przede wszystkim jest znany z udziału w zajęciu Indii Holenderskich. Został zatopiony w dniu 8 lutego 1942 roku przez amerykański okręt podwodny S-37 (SS142) koło Makassar na Celebesie, na pozycji $5^{\circ}10' S, 119^{\circ}24' E$.

NOWAKI powstał w stoczni Marynarki w Maizuru. Stępkę położono w roku 1939. Wodowanie jednostki odbyło się 17 września 1940 roku, a oddanie do służby miało miejsce 28 kwietnia 1941 roku. Pierwszym dowódcą został kommandor Koga Magataro. Niszczyciel brał udział w zajęciu Indii Holenderskich, Bitwie o Midway, walkach o Wyspy Salomona, walkach o Guadalcanal, Bitwie pod Santa Cruz oraz Bitwie na Morzu Filipińskim. Dnia 26 listopada 1944 roku został zatopiony podczas bitwy w Zatoce Leyte, po uszkodzeniu przez artylerię krążowników, został dobiły torpedą wystrzeloną przez niszczyciel OWEN (DD536). Zdarzenie miało miejsce na pozycji $13^{\circ} N, 124^{\circ}54' E$.

OYASHIO powstał w Stoczni Marynarki w Maizuru. Stępkę położono w roku 1938, a wodowanie miało miejsce 29 listopada 1938 roku. Niszczyciel oddano do służby 20 sierpnia 1940 roku. Na pierwszego dowódcę wyznaczono kom-

mandora Arima Tokiyoshi. Okręt brał udział w zdobyciu Indii Holenderskich, Bitwie o Midway, walkach o Wyspy Salomona, walkach o Guadalcanal, Bitwie pod Santa Cruz oraz Bitwie pod Tassafaronga. W dniach 7-8 maja 1943 roku jednostkę zatopiły samoloty korpusu piechoty morskiej, po uszkodzeniu na minię koło Wyspy Rendova, na pozycji $8^{\circ}08' S, 156^{\circ}55' E$.

SHIRANUI zbudowano w stoczni Uraga Dock Tokio. Stępkę położono 30 sierpnia 1937 roku, wodowano jednostkę 28 czerwca 1938 roku. Czynną służbę niszczyciel rozpoczął z dniem 20 grudnia 1939 roku. Na pierwszego dowódcę mianowano kommandora Akasawę Jisuo. Okręt brał udział w ataku na Pearl Harbor, zdobyciu Indii Holenderskich, rajdzie na Ocean Indyjski, Bitwie o Midway, ataku na Aleuty oraz Bitwie w Zatoce Leyte. Dnia 27 października 1944 roku, koło wyspy Panay (Filipiny), samoloty zespołu TF77 zatopiły jednostkę. Zdarzenie miało miejsce na pozycji $12^{\circ} N, 122^{\circ}30' E$.

TANIKAZE zbudowano w stoczni Fujinagata Osaka. Stępkę położono w 1939 roku. Wodowanie miało miejsce 1 listopada 1940 roku, a oddanie do służby 25 kwietnia 1941 roku. Pierwszym dowódcą został kommandor Katsumi Motoi. Niszczyciel wziął udział w ataku na Pearl Harbor, zdobyciu Indii Holenderskich, rajdzie na Ocean Indyjski, Bitwie o Midway, walkach o Guadalcanal, Bitwie pod Santa Cruz oraz Bitwie w Zatoce Kula. Dnia 9 czerwca 1944 roku, koło Wyspy Tawi Tawi, na pozycji $5^{\circ}42' N, 120^{\circ}41' E$, okręt został zatopiony przez amerykański okręt podwodny HARDER (SS257).

TOKITSUKAZE powstał w Stoczni Marynarki w Maizuru. Stępkę

położono w roku 1938, a wodowano jednostkę 10 listopada 1939 roku. Do czynnej służby okręt włączono 15 stycznia 1940 roku. Pierwszym dowódcą był komandor Nakahara Giichiro. Niszczyciel uczestniczył w zajęciu Indii Holenderskich, Bitwie na Morzu Jawajskim, Bitwie o Midway, walkach o wyspy Salomona, Bitwie pod Santa Cruz oraz walkach o Guadalcanal. W dniu 3 marca 1943 roku, podczas bitwy na Morzu Bismarcka, koło Finschhafen, na pozycji $7^{\circ} 15' S$, $148^{\circ} 15' E$, okręt został zatopiony przez samoloty amerykańskie i australijskie.

URAKAZE powstał w stoczni Uraga Dock Tokio. Stępkę pod tą jednostkę położono w 1939 roku, a samo wodowanie odbyło się 10 kwietnia 1940 roku. Oddanie do służby miało miejsce 15 grudnia 1940 roku. Na pierwszego dowódcę został mianowany komandor Shiraishi Nagayoshi. Niszczyciel wziął udział w ataku na Pearl Harbor, lądowaniu w Rabaulu, rajdzie na Ocean Indyjski, Bitwie o Midway, walkach o Guadalcanal, Bitwie na Morzu Filipińskim oraz bitwie w Zatoce Leyte. Dnia 21 listopada 1944 roku, niedaleko Taiwanu, na pozycji $26^{\circ} 09' N$, $121^{\circ} 23' E$, niszczyciel został zatopiony przez amerykański okręt podwodny

SEALION (SS315).

Malowanie okrętów typu KAGERO.

Okręty japońskie nie nosiły kamuflażu, poza sporadycznymi przypadkami. Kadłuby i nadbudówki malowano na kolor ciemnoszary (Humbrol 79), pokłady stalowe były również w tym kolorze. Część pokładu pokryto pasami linoleum, w modelu można zastosować malowanie kolorem brązowym (H186). Część podwodna kadłuba była pokryta kolorem ciemnoczerwonym (H73).

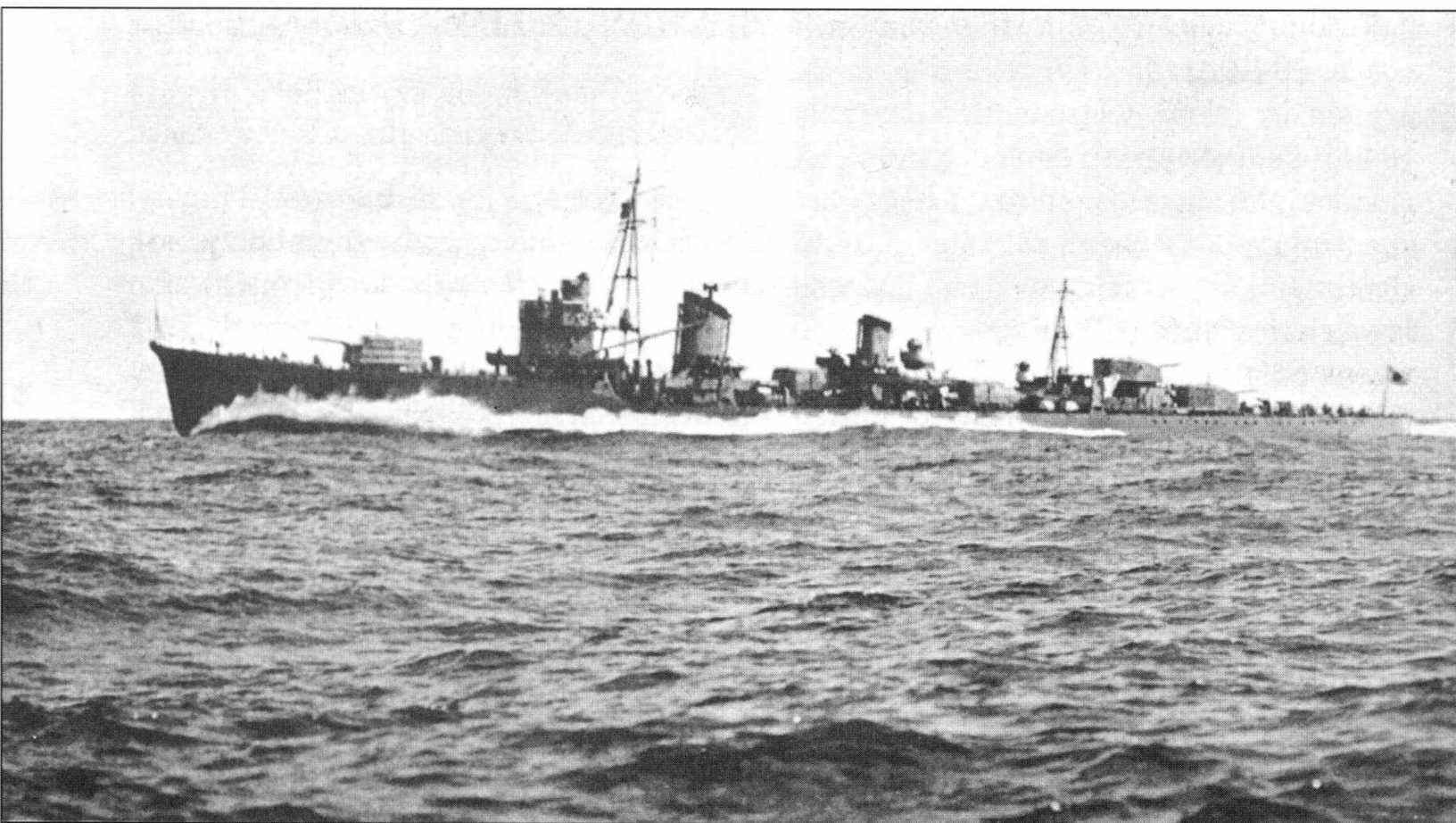
We flocie japońskiej nie malowano pasa na linii wodnej. Kolor nad- i podwodnej części kadłuba graniczyły bezpośrednio ze sobą. Pasy wokół szczytów kominów były czarne. Maszty od miejsca równego szczytowi komina również były czarne. W czasie wojny zastosowano również inny odcień szarości - srebrzystoszary (H156).

Do 1940 roku, a sporadycznie do 1942 roku, na burtach niszczycieli umieszczano nazwy okrętów pisane alfabetem Hiragana. Nazwa namalowana była kolorem białym z czarnym cieniem. Na rufie nazwę pisano alfabetem Katakana w kolorze białym.

W czasie, gdy rozbrojony okręt

Fot. 14. Niszczyciel ISOKAZE podczas oficjalnych prób przeprowadzonych w listopadzie 1940 roku.

Fot. 15. Niszczyciel AMATSUKAZE podczas prób w październiku 1940 roku osiągnął prędkość 34,55 węzła .

pełnił służbę jako transportowiec repatriantów posiadał trzy znaki identyfikacyjne. Pierwszym był napis YUKIKAZE w kolorze białym, umieszczony na burcie okrętu w rejonie śródkręcia, drugim czerwony proporzec wymalowany na przednim kominie, a ostatnim narodowa flaga Japonii namalowana na burcie tuż pod dziobową nadbudówką.

Prawdopodobnie pod koniec wojny na kominach YUKIKAZE namalowano białe pasy i symbole identyfikacyjne. Takich praktyk zaniechano, co prawda, przed rozpoczęciem działań wojennych, jednakże w dobie upowszechnienia radaru nadmierna dbałość o “zaciemnianie” sylwetki okrętu nie miała raczej większego sensu.

Dystrybucja krajowa i zagraniczna serii PROFILE MORSKIE jest prowadzona przez firmę

AJaKS

ul. Lubelska 30/32 03-802 Warszawa

e-mail: ajaks.@home.pl

<http://ajaks.home.pl>

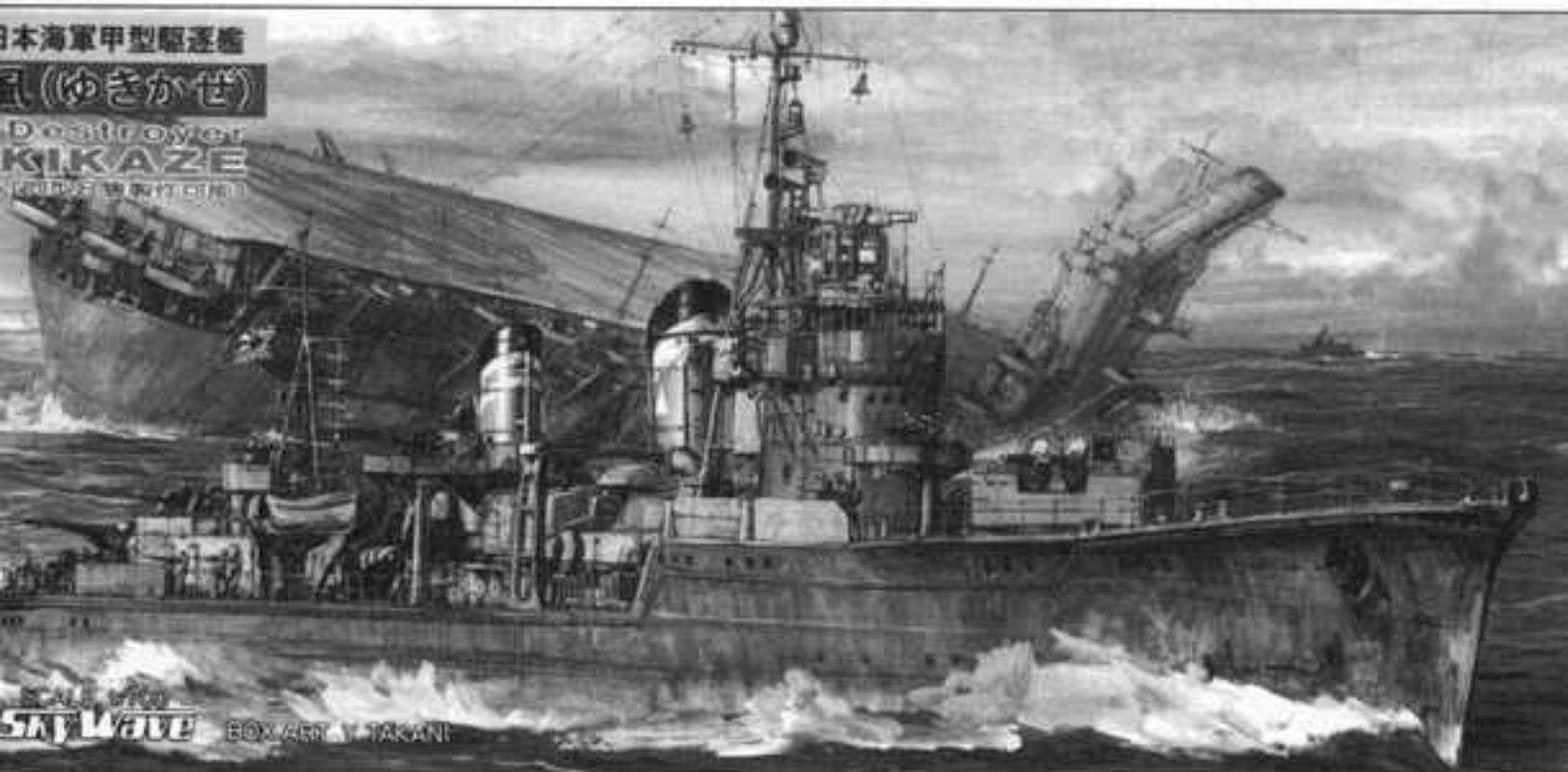
tel. (022) 619-60-51

Uwaga: Istnieje możliwość złożenia stałego zamówienia indywidualnego.

Tym razem wystąpiła pełna zgodność pomiędzy opisywanym modelem, a okrętem stanowiącym przedmiot niniejszej publikacji. Tuż przed zakończeniem prac nad składem tego numeru, udało mi się zdobyć do recenzji model niszczyciela YUKIKAZE w skali 1:700, japońskiej firmy Sky Wave. Wyroby tego producenta już kilkakrotnie były opisywane na łamach KMM, zawsze zdobywając ocenę bardzo dobrą.

Pierwszy rzut oka na wypraski potwierdza wysoką jakość tego wyrobu. Z dużym pietyzmem została odwzorowana faktura pokładu głównego. Zaznaczono pasy linoleum oraz imitację (bardzo

Większość z nich dotyczy kadłuba i wynika, bądź z przyjętych założeń marketingowych, bądź z konstrukcji samej formy. Mianowicie model YUKIKAZE ma przedstawiać wygląd tej jednostki w 1945 roku. W tym okresie okręt nie posiadał dolnego pasa iluminatorów, a górny pas był nieco przerzedzony. Natomiast model ma obydwie rzędy zaznaczone na burtach. Wytłumaczeniem jest fakt, iż wypraska zawierająca kadłub jest także wykorzystywana w modelu niszczyciela KAGERO tej firmy, przedstawiającej okręt po oddaniu do służby. Brakuje także na burcie imitacji instalacji demagnetyzującej. Zły jest kształt wzniosu

delikatną) blachy ryflowanej. Tak, jak w przypadku innych modeli tej firmy uzbrojenie, a także drobne elementy wyposażenia pochodzą z uniwersalnej wypraski. Po zbudowaniu modelu pozostaje jeszcze sporo elementów (niemal idealnie odwzorowanych) do wykorzystania w swoich oryginalnych konstrukcjach.

Niestety można mieć zastrzeżenia do niektórych elementów tego modelu.

dziobowej części kadłuba, oraz zakończenia kadłuba na rufie. Producent zdecydował się na (niezbyt rozsądne moim zdaniem) odlanie nadbudówki śródokręcia i nadbudówki rufowej razem z kadłubem. Z tego powodu boki tychże są "gołe", a imitacje drzwi nie do przyjęcia. Na dodatek ścianki tych nadbudówek nie są prostopadłe do płaszczyzny pokładu, tylko nieco ukośne, co ułatwia otwieranie formy wtryskowej. Jest to najslabsza

część modelu. Z pozostałych elementów należy zwrócić uwagę na przednie pojemniki z torpedami i podwyższone stanowisko działek kal. 25 mm na nadbudówce rufowej. Pod nim powinno znajdować się pomieszczenie radaru.

Całość została zapakowana w estetyczne pudełko, którego awers zaprezentowaliśmy na poprzedniej stronie. Na rewersie znajduje się kamuflaż YUKIKAZE z sierpnia 1945 roku. Błędnie zostały na nim zaznaczone obszary pokładu krytego linoleum, powinno sięgać do wysokości przedniego kominu (i tak jest na modelu). Natomiast wielką ciekawostką jest fakt, iż w podanym malowaniu, na obydwu (!) kominach okręt nosił oznaczenia w postaci białych pasów. Dodatkowo na przednim kominie widniał symbol w postaci białego trójkąta. Japończycy stosowali pasy identyfikacyjne na kominach przed rozpoczę-

ciem działań wojennych. Pod koniec 1941 roku nakazano ich zamalowanie. Niestety nie widziałem fotografii YUKIKAZE potwierdzającej ten sposób oznaczania przynależności jednostki. Natomiast natknąłem się na reprodukcję obrazu autorstwa H. Kuboki przedstawiającego YUKIKAZE w końcu 1944 roku z podobnymi oznaczeniami, tyle że zostały one zamienione (pas i trójkąt na tylnym kominie, a dwa pasy na przednim). No cóż artysta mógł się pomylić...

Ostatecznie zdecydowałem się na wykonanie kolorowego rzutu niszczyciela YUKIKAZE (patrz okładka) z 1945 roku z oznaczeniami sugerowanymi przez producenta modelu. O tym, że podobne oznaczenia były pod koniec wojny stosowane na niszczycielach japońskich przekonała mnie fotografia śródkręcia niszczyciela MAKIGUMO (1943 r.) prezentowana w niniejszej publikacji.

BS.

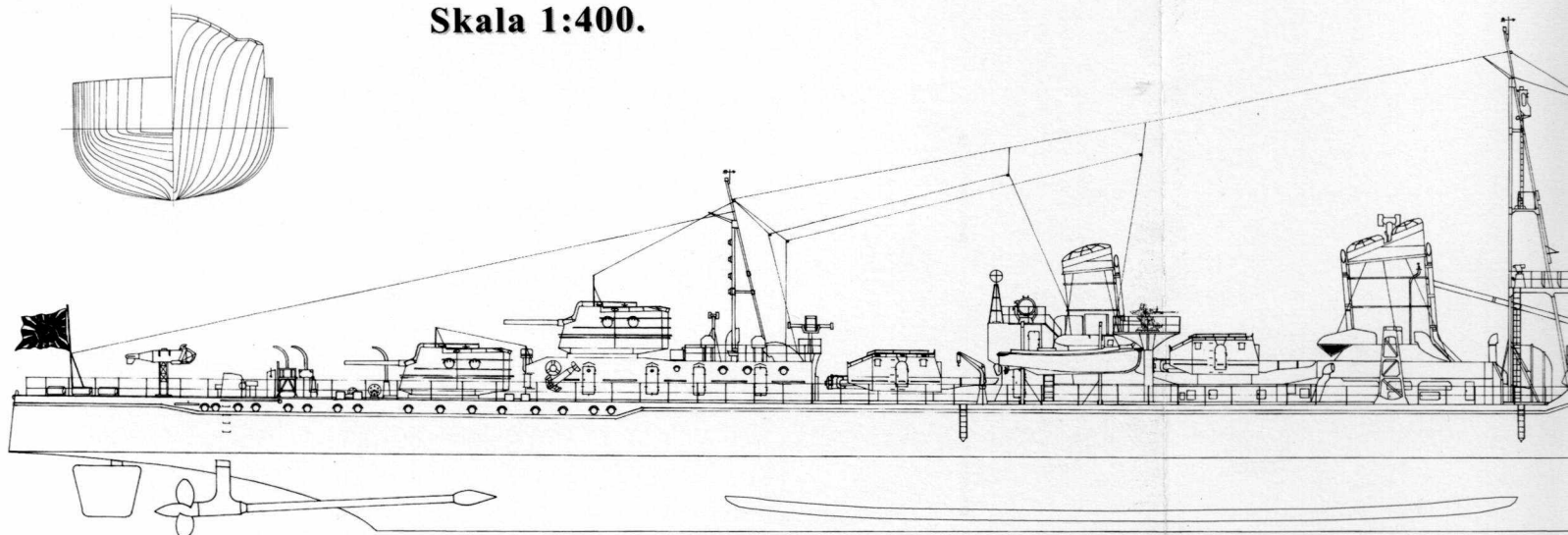
Do czytelnika.

Zgodnie z zapowiedzią prezentujemy kolejny niszczyciel. Mamy nadzieję że miłośnicy japońskiej floty będą zadowoleni. Dość długo nie pojawiały się w PROFILACH MORSKICH pancerniki. Już teraz możemy zapowiedzieć, iż w następnym numerze ukażą się znakomite rysunki jednego z bardziej znanych pancernych olbrzymów z okresu II Wojny Światowej. Jego sława ma dość nietypowe źródło. Otóż okręt ten nie miał bogatej działalności bojowej, nie wyróżniał się także rozmiarami czy siłą artylerii. Po prostu został zatopiony w dość intrygujących okolicznościach, we własnym, silnie strzeżonym porcie. Chodzi oczywiście o brytyjski pancernik HMS ROYAL OAK. O odtworzenie ostatecznego wyglądu tej jednostki pokusił się p. Jerzy Mościński. Wykonana przez niego praca ze wszech miar zasługuje na uwagę.

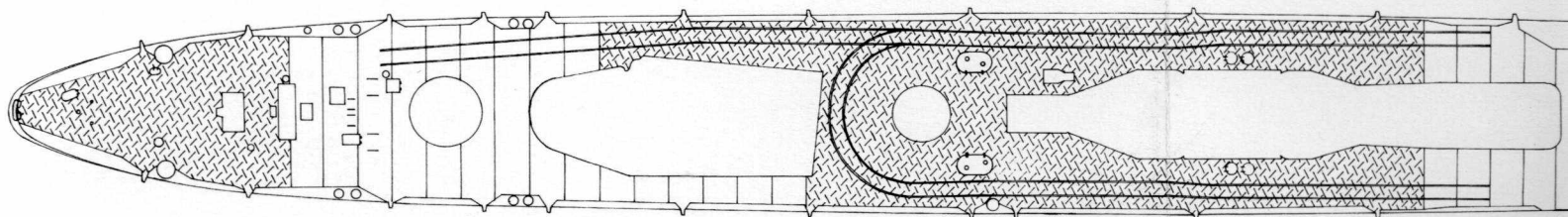
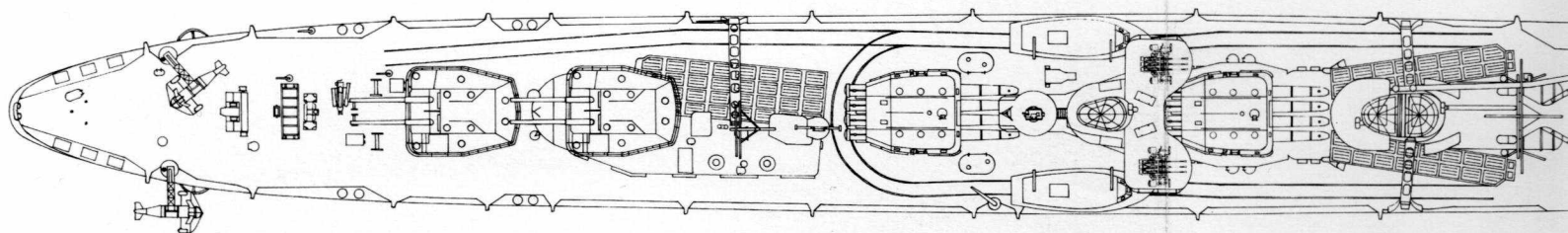
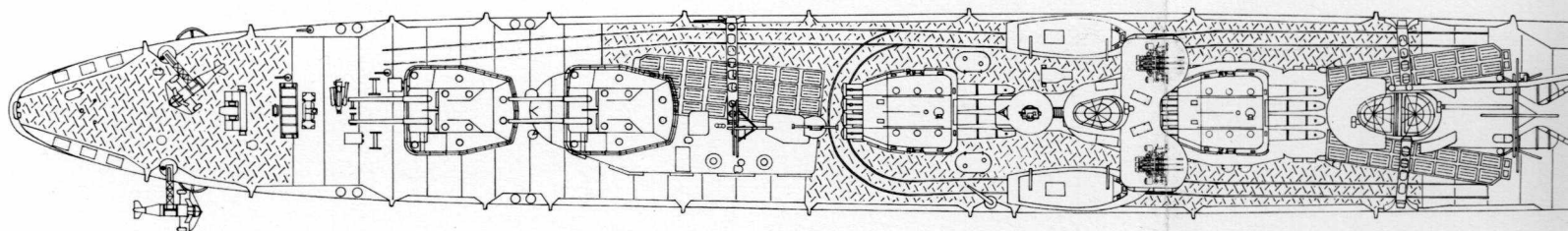
Przypominamy także o przysyłaniu do nas swoich trzech typów okrętów, które powinny ukazać się w PROFILACH MORSKICH (patrz PM nr 22). Otrzymaliśmy już pierwsze listy i co ciekawsze w większości są typowane okręty japońskie. Tak się składa, że znaczna część z nich jest już uwzględniona w naszych planach wydawniczych, co nas cieszy, gdyż świadczy o tym, że dość dobrze trafiamy z tematami w gusta naszych Czytelników.

Wydawca.

Skala 1:400.

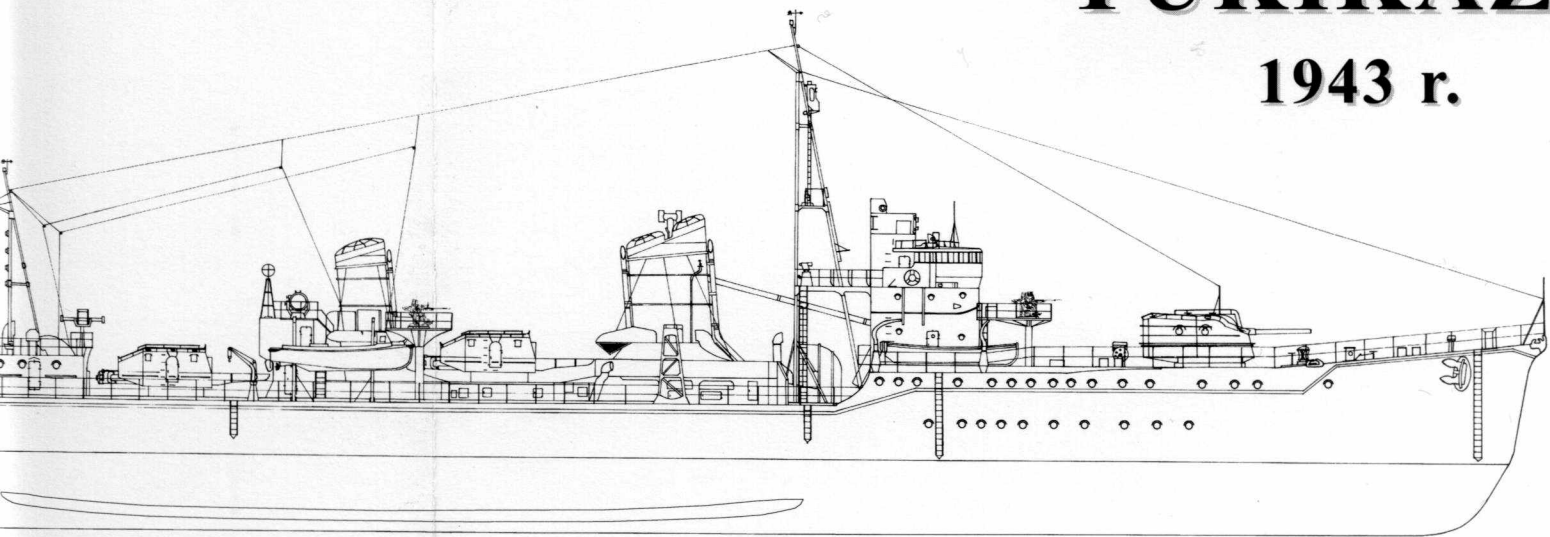

++ +   + + + +   +   +   +   +   +   +   +   +
25 24 23   22 21 20 19 18 17   16   15   14   13   12   11   10   9

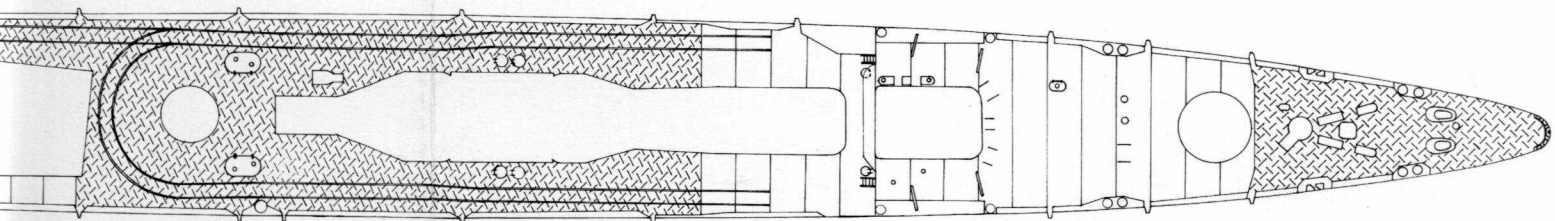
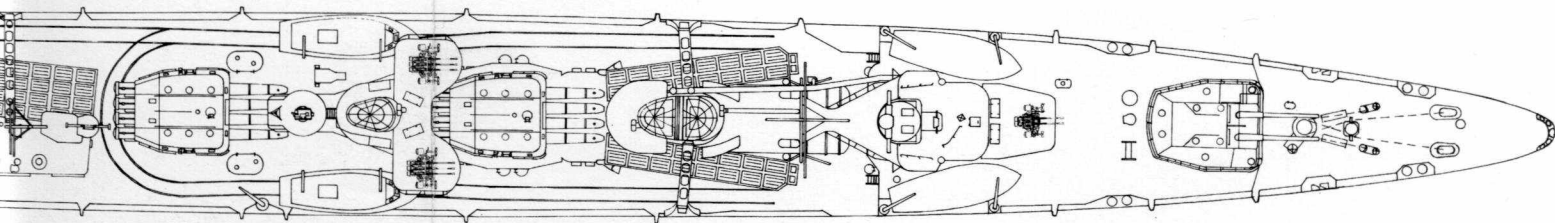
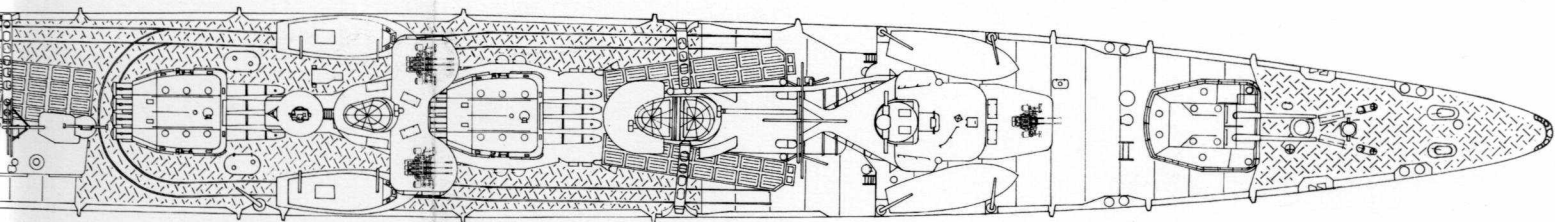

YUKIKAZE

1943 r.

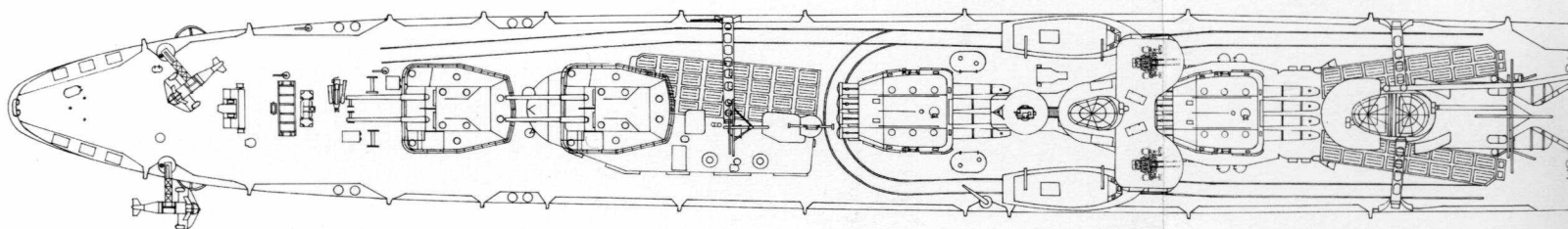
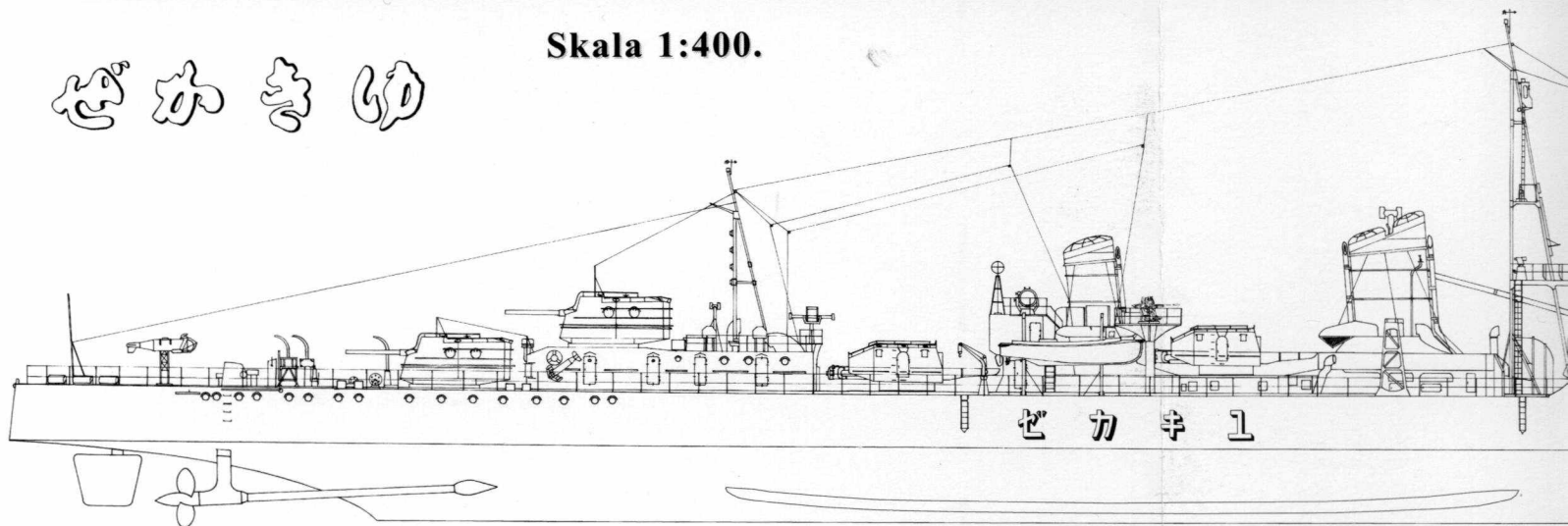

+ + + + + + + + + + +
14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

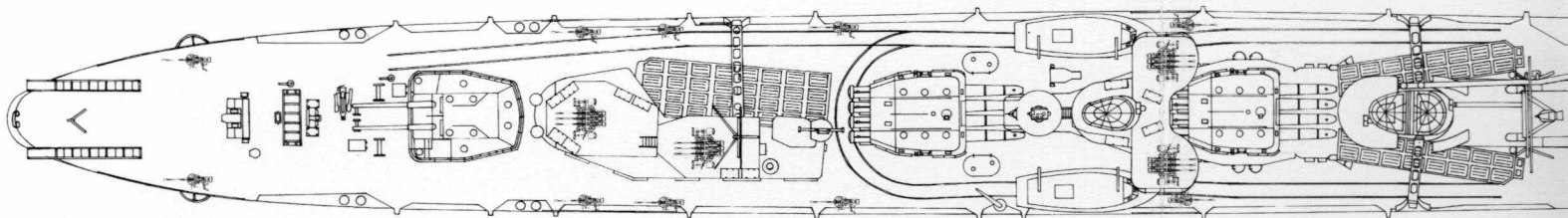
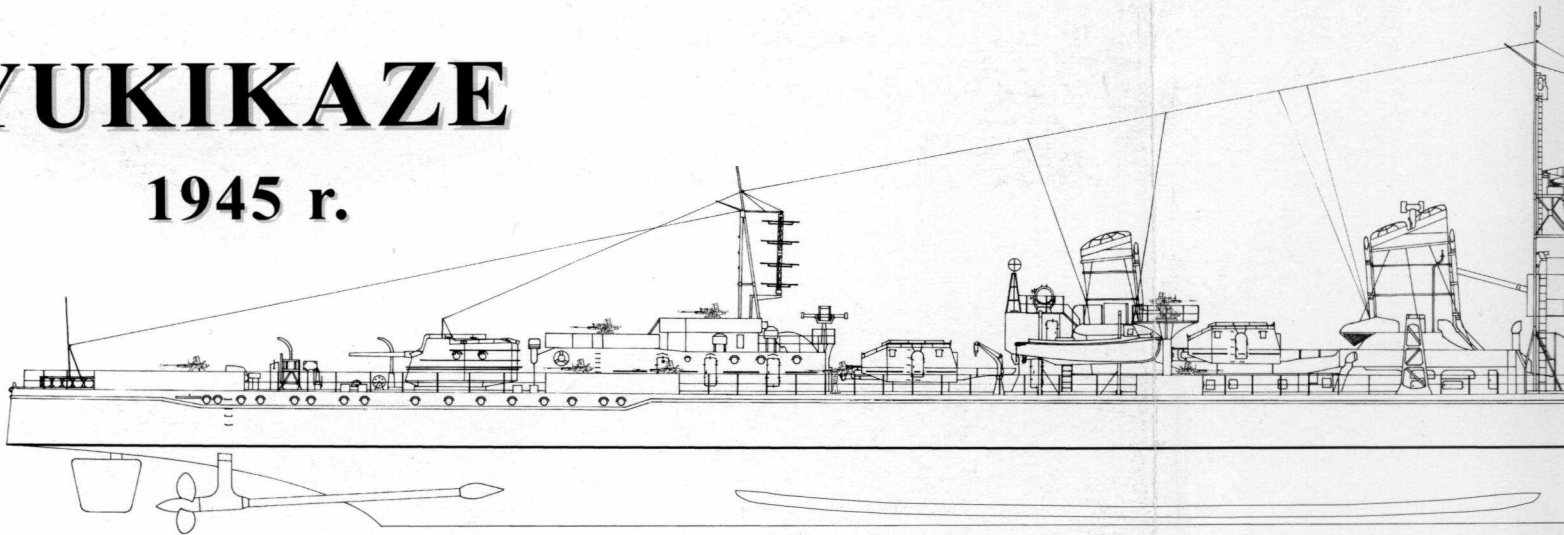
せかき

Skala 1:400.

YUKIKAZE

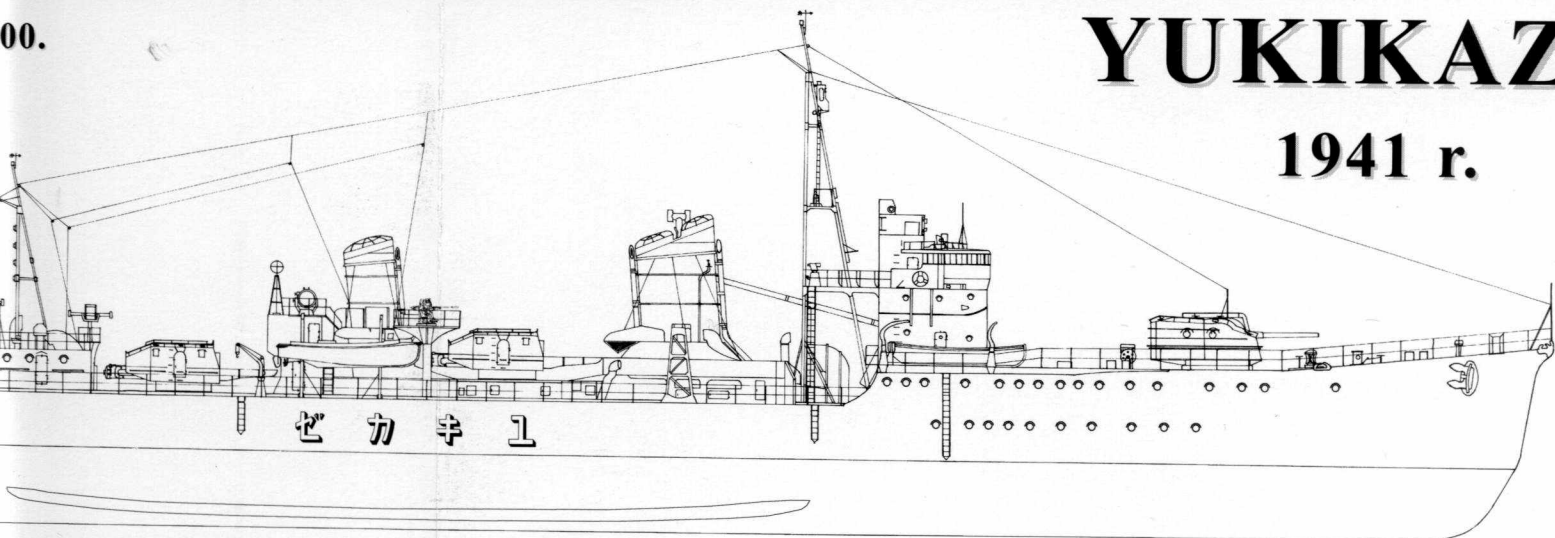
1945 r.

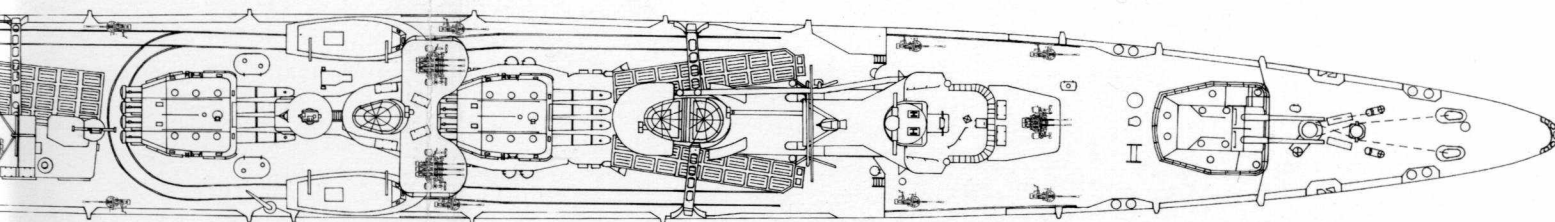
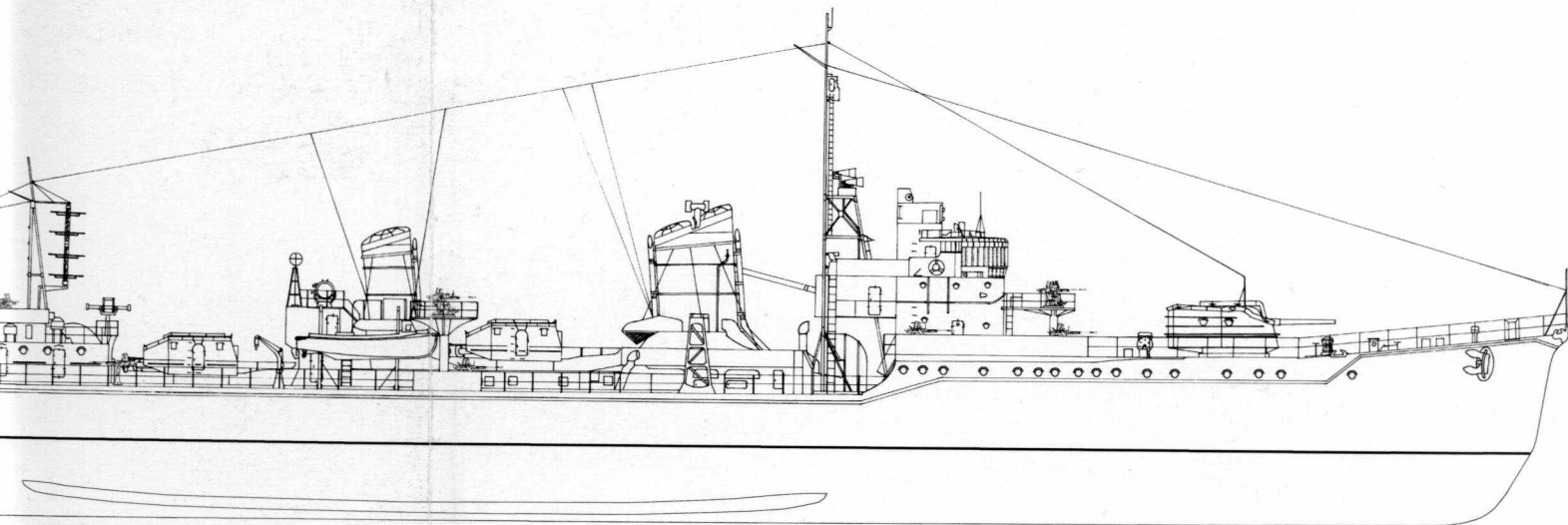
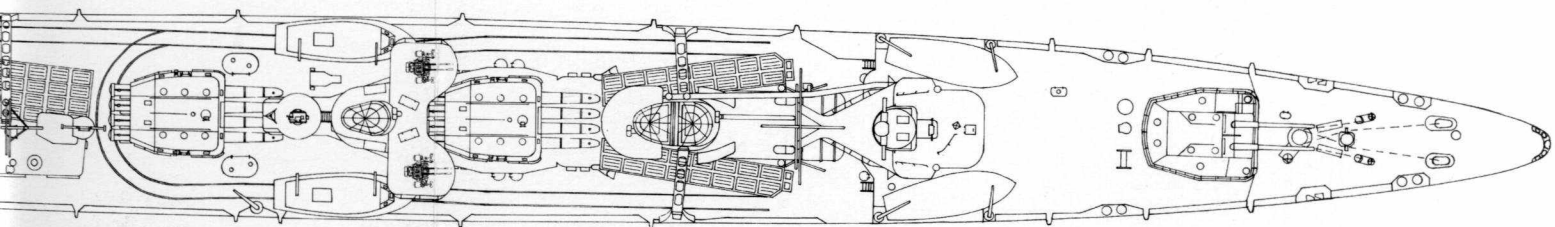
PROFILE MORSKIE Nr 24

YUKIKAZE

1941 r.

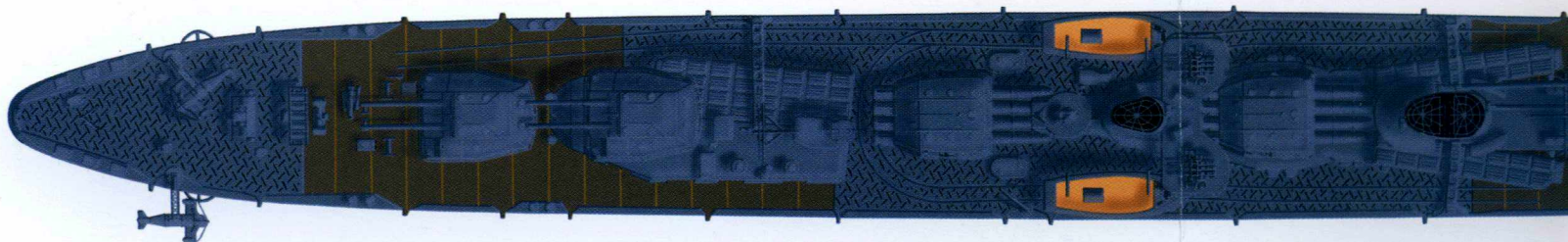

ぜかき 1

YUKIKAZ

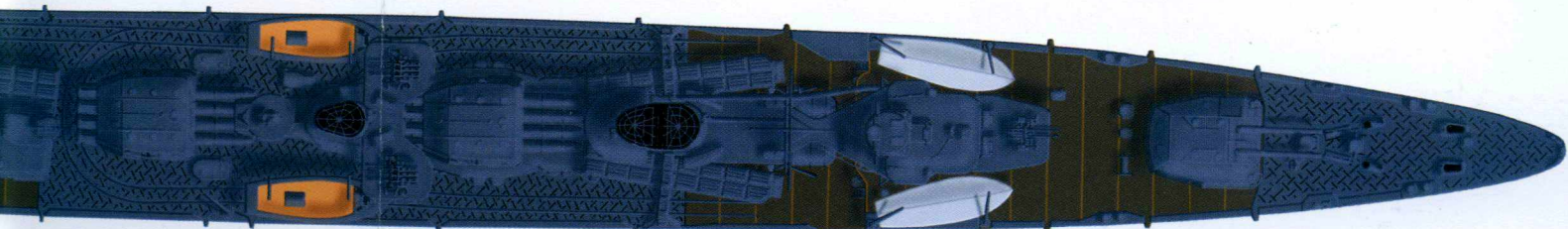
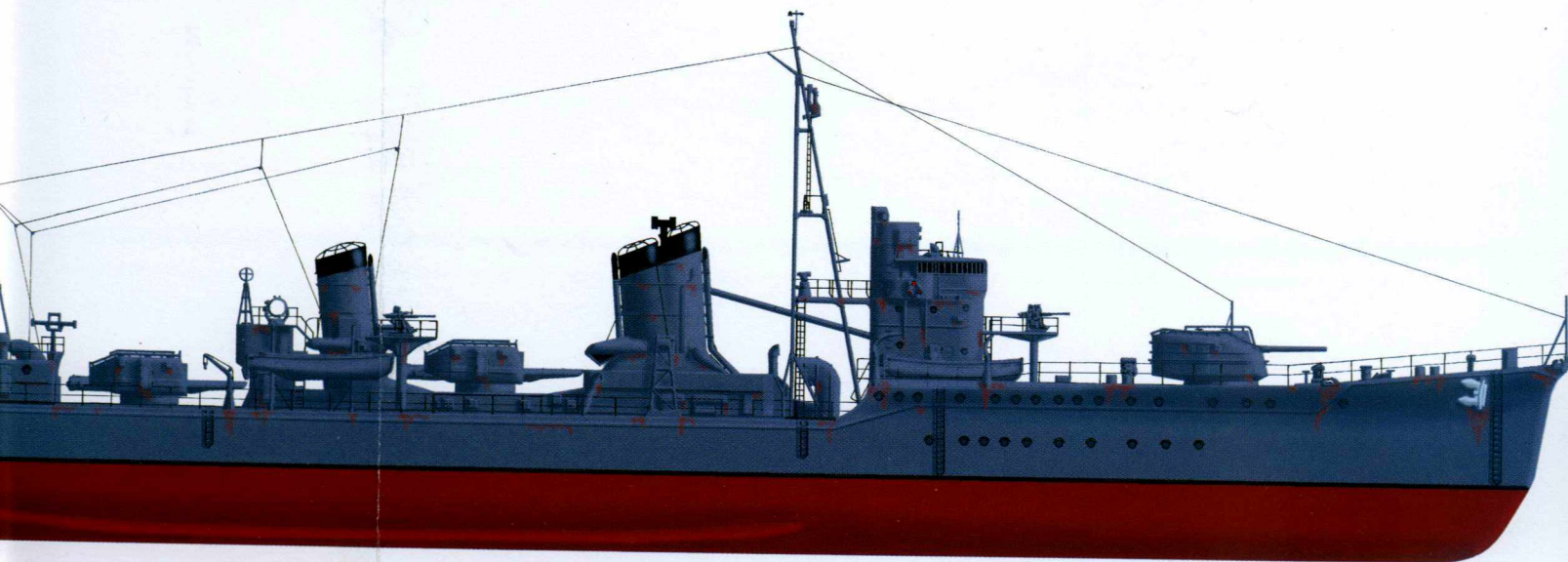
(1943 r.)

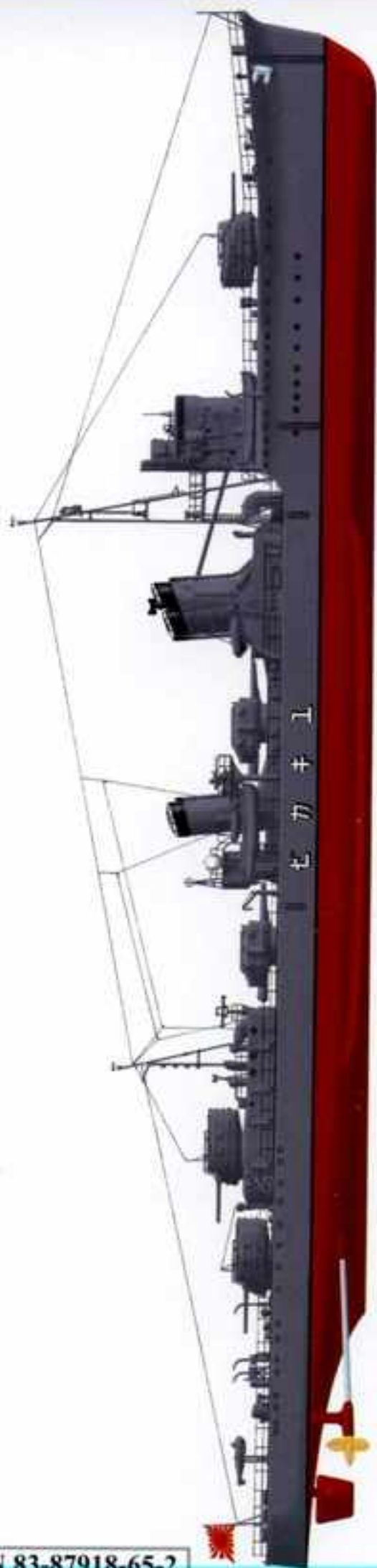
PROFILE MORSKIE Nr 24.

UKIKAZE

(1943 r.)

Niszczyciel YUKIKAZE po oddaniu do służby.

Niszczyciel YUKIKAZE w 1945 roku.

